

Mirabank a.d. Beograd

**Finansijski izveštaji
sa stanjem na dan 31. decembra 2021.
i izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora

Finansijski izveštaji

Bilans stanja	1
Bilans uspeha	2
Izveštaj o ostalom rezultatu	3
Izveštaj o promenama na kapitalu	4
Izveštaj o tokovima gotovine.....	5
Napomene uz finansijske izveštaje	6 - 69

Godišnji izveštaj o poslovanju

II

Izveštaj nezavisnog revizora

Aкционару Mirabank a.d. Beograd:

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") na dan 31. decembra 2021. godine, i finansijske uspešnosti i tokova gotovine Banke za godinu završenu na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijakog izveštavanja.

Predmet revizije

Finansijski izveštaji Banke uključuju:

- bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine;
- bilans uspeha za godinu završenu na taj dan;
- izveštaj o ostalom rezultatu za godinu završenu na taj dan;
- izveštaj o promenama na kapitalu za godinu završenu na taj dan;
- izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan; i
- napomene uz finansijske izveštaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim zakonom su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovjen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Međunarodnim Kodeksom Etike za Profesionalne Računovođe (uključujući Međunarodne Standarde Nezavisnosti) izdatim od strane Odbora za Međunarodne Etičke Standarde za Računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtevima Zakona o reviziji Republike Srbije.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Godišnji izveštaj o poslovanju

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju (koji ne uključuje finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima).

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije navedene gore, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, sproveli smo takođe procedure u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije. Ove procedure uključuju razmatranje da li Godišnji izveštaj o poslovanju sadrži obelodanjivanja koja se zahtevaju Zakonom o računovodstvu Republike Srbije.

Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju:

- Godišnji izveštaj o poslovanju sastavljen je u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije; i
- informacije navedene u Godišnjem izveštaju o poslovanju, za finansijsku godinu za koju se pripremaju finansijski izveštaji, su konzistentne sa finansijskim izveštajima.

Dodatno, na osnovu znanja i razumevanja poslovanja Banke i njenog poslovnog okruženja, stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahteva da saopštimo u izveštaju ukoliko zaključimo da postoji materijalno pogrešno prikazivanje u Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo usled pronevere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usled pronevere ili greške, i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uverenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled pronevere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije koju obavljamo u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled pronevere ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevere je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što pronevera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaznje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Saša Todorović
Licencirani ovlašćeni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Beograd

Beograd, 17. marta 2022. godine

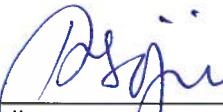
Mirabank a.d. Beograd
Bilans stanja

<i>U hiljadama dinara</i>	<i>Napomena</i>	<i>31.12.2021.</i>	<i>31.12.2020.</i>
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	7	985.363	914.123
Hartije od vrednosti	9	2.070.322	1.776.200
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	8	1.127.447	1.394.080
Krediti i potraživanja od komitenata	10	1.948.656	1.970.639
Nematerijalna imovina	13	87.380	100.350
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	56.325	84.819
Ostala sredstva	11	10.468	8.024
Ukupno aktiva			
		6.285.961	6.248.235
Pasiva			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14	307.363	556.690
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	15	3.231.792	2.619.307
Subordinirane obaveze	18	587.910	1.175.802
Rezervisanja	16	34.081	32.153
Ostale obaveze	17	74.005	154.176
Ukupno obaveze			
		4.235.151	4.538.128
KAPITAL			
Akcijski kapital	19	4.218.997	3.631.200
Gubitak		(2.183.483)	(1.979.078)
Rezerve		15.296	57.985
Ukupno kapital			
		2.050.810	1.710.107
Ukupno obaveze i kapital			
		6.285.961	6.248.235

U ime Izvršnog odbora za objavljivanje odobrili i potpisali dana 17. marta 2022. godine

Nikola Mihailović
Predsednik Izvršnog odbora

Dragana Bojin
Rukovodilac Odeljenja računovodstva

Mirjana Garapić-Zakany
Član Izvršnog odbora

Mirabank a.d. Beograd
Bilans uspeha

<i>U hiljadama dinara</i>	<i>Napomena</i>	2021.	2020.
Prihodi od kamata	20	150.235	187.771
Rashodi od kamata	20	(36.269)	(45.558)
Neto prihod po osnovu kamata		113.966	142.213
Prihodi od naknada i provizija	21	47.978	42.910
Rashodi od naknada i provizija	21	(5.560)	(6.264)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		42.418	36.646
Neto gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata		(467)	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekta ugovorene valutne klauzule		(10)	10.032
Neto rashod po osnovu obezvredjenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	23	(25.211)	(19.348)
Ostali poslovni prihodi	22	1.058	1.451
Ukupan neto poslovni prihod		131.754	170.994
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	24	(180.138)	(171.139)
Troškovi amortizacije	25	(52.088)	(102.485)
Ostali prihodi		34	18
Ostali rashodi	26	(103.967)	(107.274)
Gubitak pre oporezivanja		(204.405)	(209.886)
Porez na dobitak	27	-	33
GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA		(204.405)	(209.853)

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Gubitak perioda	(204.405)	(209.853)
Ostali rezultat perioda:		
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklassifikovane u dobitak ili gubitak:		
Dužnički instrumenti po fer vrednosti kroz ostali rezultat:		
- Pozitivni (Negativni) efekti promene vrednosti	(42.690)	(12.812)
Ukupan pozitivan / (negativan) ostali rezultat perioda	(42.690)	(12.812)
Ukupan negativan rezultat perioda	(247,095)	(222.665)

Mirabank a.d. Beograd
Izveštaj o promenama na kapitalu

<i>U hiljadama dinara</i>	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve za HoV po FVOCl	Akumulirani gubitak	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2020.	3.631.200	70.797	(1.769.192)	1.932.772
Gubitak tekuće godine	-	-	(209.853)	(209.853)
Ostali rezultat perioda	-	(12.812)	-	(12.812)
Stanje na dan 31. decembra 2020.	3.631.200	57.985	(1.979.078)	1.710.107
Gubitak tekuće godine	-	-	(204.405)	(204.405)
Ostali rezultat perioda	-	(42.689)	-	(42.690)
Nova emisija akcija	587.797	-	-	587.798
Stanje na dan 31. decembra 2021.	4.218.997	15,296	(2,183,483)	2,050,810

Mirabank a.d. Beograd
Izveštaj o tokovima gotovine

<i>U hiljadama dinara</i>	2020.	2020.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	151.134	160.498
Prilivi od kamata	86.294	106.033
Prilivi od naknada	58.849	39.414
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	5.991	15.051
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(369.668)	(366.799)
Odlivi po osnovu kamata	(40.419)	(45.914)
Odlivi po osnovu naknada	(5.730)	(6.349)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(185.128)	(168.860)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(3.098)	(2.767)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(135.293)	(142.909)
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i obaveza	(218.534)	(206.301)
(Povećanje) / smanjenje plasmana i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	367.747	(181.138)
Povećanje / (smanjenje) depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	307.004	88.934
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	456.217	(298.505)
Odlivi iz aktivnosti investiranja u HoV	(350.393)	(301.953)
Prilivi od ulaganja u HoV	80.213	495.663
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja u nekretnine, opremu i nematerijalna sredstva	(10.340)	(2.242)
Neto priliv / (odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(280.520)	191.468
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenta	175.697	(107.037)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	1.003.516	1.110.747
Efekti kursnih razlika na gotovinu i gotovinske ekvivalente	1.843	(194)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	1.181.056	1.003.516

1 Uvod

Ovi finansijski izveštaji su za Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) sačinjeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja izdatim od strane Odbora za Međunarodne Računovodstvene Standarde, za godinu koja se završila 31. decembra 2021. godine.

Banka je osnovana i posluje u Republici Srbiji. Banka je akcionarsko društvo formirano u skladu sa važećim propisima u Srbiji. Osnivač Banke, Duingraaf Financial Investments B.V., Hoogoorddreef 15, 1101BA Amsterdam, Holandija (u daljem tekstu: Osnivač), dobio je preliminarno odobrenje za osnivanje Banke Rešenjem Narodne banke Srbije IO NBS br. 32 od 18. avgusta 2014. godine. Sa stanjem na dan 31. decembar 2018. i 2017. godine krajnja matična kompanija Banke je Royal Group Holding L.L.C., Ujedinjeni Arapski Emirati.

Narodna banka Srbije je donela Rešenje IO NBS br. 58 od 16. decembra 2014. godine i time Banci dala dozvolu za rad.

Nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije na akta Osnivačke skupštine Banke (Odluka o imenovanju predsednika i članova Upravnog odbora Banke, Odluka o imenovanju predsednika i članova Izvršnog odbora Banke, Odluka o usvajanju Statuta Banke, Odluka o prvoj emisiji akcija Banke, Odluka o usvajanju strategije i poslovne politike Banke), izvršen je upis Banke u Registar privrednih subjekata Rešenjem Agencije za privredne registre BD 8779/2015 od 5. februara 2015. godine.

Osnivač Banke i Banka nisu deo bankarske grupacije. Osnivački kapital Banke iznosi 15 miliona evra u dinarskoj protivvrednosti; konverzija kapitala je izvršena 6. aprila 2016. godine, kada je otvoren račun Banke u Narodnoj banci Srbije, nakon čega je Banka počela da posluje preko tog računa i obavlja poslove platnog prometa, a istovremeno je započela proces izveštavanja prema Narodnoj banci Srbije.

Dana 11. maja 2016. godine, upisom u Centralni registar depo i kliring hartija od vrednosti, izvršena je dokapitalizacija Banke II emisijom akcija u iznosu od 1.840.500 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, posle čega ukupan akcijski kapital Banke (zajedno sa osnivačkom emisijom u iznosu od 1.790.700 hiljada RSD) iznosi ukupno 3.631.200 hiljada RSD. Na osnovu Rešenja BD 39191/2017 od 16. maja 2016. godine, Agencija za privredne registre je izvršila registraciju promene/povećanja osnovnog kapitala.

Dana 03. decembra 2021. godine, registracijom u Centralnom registru hartija od vrednosti, povećan je kapital Banke kroz III emisiju akcija u iznosu od 587.797 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital Banke iznosi 4.218.997 hiljada dinara. Odlukom BD 100464/2021 Agencija za privredne registre je 10. decembra 2021. godine izvršila registraciju promene/povećanja osnovnog kapitala.

Članovi Izvršnog odbora Banke na dan 31. decembra 2021. godine su:

Nikola Mihailović, predsednik,
Mirjana Garapic Zakanyi, član.

Članovi Upravnog odbora Banke na dan 31. decembra 2021. godine su:

Fadhel AlAli, Predsednik
Majed Fuad Mohammad Odeh
Mustafa Ghazi Kheriba
Dejan Nikolić
Murshed Abdo Murshed AlRedaini

Matični broj Banke je 21080608. Poreski identifikacioni broj Banke je 108851504.

Osnovne aktivnosti. Osnovne aktivnosti Banke su aktivnosti poslovnog bankarstva na teritoriji Republike Srbije. Banka posluje na osnovu licence koju joj je izdala Narodna banka Srbije (NBS) od 16. decembra 2014. godine.

Banka učestvuje u državnom programu osiguranja depozita. Državna Agencija za osiguranje depozita garantuje isplatu u iznosu od 100% depozita do 50 hiljada EUR po pojedinačnom deponentu, u slučaju oduzimanje licence nekoj banci ili ukoliko NBS uvede moratorijum na isplate.

1 Uvod (nastavak)

Registrovano poslovno sedište. Sedište Banke je u Beogradu, Ulica španskih boraca br. 1, Novi Beograd, a Banka svoje poslovanje obavlja preko 1 ekspoziture na teritoriji Republike Srbije, koja je na istoj adresi. Banka je na dan 31. decembra 2021. godine imala 40 zaposlenih radnika (31. decembar 2020. godine 38 zaposlenih radnika).

Izveštajna valuta. Ovi finansijski izveštaji su iskazani u hiljadama srpskih dinara (RSD), osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar je zvanična izveštajna valuta u Republici Srbiji.

Skraćenice. Pregled različitih skraćenica upotrebljenih u ovim izveštajima naveden je u Napomeni 38.

2 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja i računovodstvene politike

Osnove za sastavljanje. Pravna lica i preduzetnici osnovani u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje sredstava i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu: Zakon, objavljen u „Službeni glasnik RS“ br. 73/2019 and 44/2021). Kao veliko pravno lice, Banka je u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI), koji prema prethodno navedenom obuhvataju sledeće: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Okvir), Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda (IFRIC), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), čiji je prevod utvrdilo i objavilo nadležno Ministarstvo finansija. Dodatno, u skladu sa izmenama i dopunama Zakona o bankama („Službeni glasnik RS“ br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju MSFI, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke („Službeni glasnik RS“ br. 93/2020).

Banka ne sačinjava i ne prezentuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja budući da Banka nema učešće u kapitalu u bilo kom zavisnom društvu.

Ovi finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prвobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti kroz ostali rezultat.

Primjenjene računovodstvene politike prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja opisane su u Napomeni 3.

Načelo stalnosti poslovanja. Rukovodstvo je pripremilo ove finansijske izveštaje na principima načela stalnosti poslovanja. Banka još uvek posluje sa gubitkom, međutim uz značajnu kapitalnu adekvatnost i stalnu podršku od strane Grupe u formi subordiniranog kredita. U Napomeni 30 su dati detalji o usklađenosti sa regulatornim pokazateljima, dok su u Napomeni 18 dati detalji o subordiniranim obavezama.

Operativno okruženje. Republika Srbija pokazuje određene karakteristike tržišta u razvoju. Dana 12. marta 2020. godine Svetska zdravstvena organizacija proglašila je izbijanje COVID-19 globalnom pandemijom. Kao odgovor na pandemiju, srpske vlasti su sprovele brojne mere pokušavajući da obuzdaju širenje i uticaj COVID-19, kao što su zabrane putovanja i ograničenja, karantini, ograničenja u poslovnoj aktivnosti, uključujući zatvaranje. Gore navedene mere su postepeno popuštane tokom 2020. i 2021. godine.

COVID-19 i globalno usporavanje imali su manje posledice po Srbiju zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti i sveobuhvatnog paketa mera, kao i strukture privrede. Povratak bruto domaćeg proizvoda na pretkrizni nivo ostvaren je već u K1 2021. Pored toga, procenjuje se da će ukupna privredna aktivnost u Republici Srbiji u 2021. godini, merena realnim kretanjem bruto domaćeg proizvoda (BDP), beleži rast od 7,5% u odnosu na 2020. Prosečna godišnja stopa inflacije iznosila je 4%.

**2 Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja i računovodstvene politike
(nastavak)**

Rukovodstvo preduzima neophodne mere kako bi se osigurala održivost poslovanja Banke i kako bi podržala svoje klijente i zaposlene, kao što su:

- zastoj u otplati obaveza dužnika (moratorijum), u skladu sa propisima Narodne Banke Srbije
- kontinuirano unapređivanje digitalne banking aplikacije u smislu novih mogućnosti digitalnog bankarstva, poput vršenja transakcija i procesuiranja kreditnih proizvoda Banke na potpuno digitalan način
- on-line treninzi i obuka za zaposlene, on-line poslovna komunikacija između zaposlenih
- podizanje svesti zaposlenih o Cyber rizicima
- strogo praćenje performansi sistema
- odgovorno upravljanje troškovima
- održavanje banke u potpunosti operativnom, uz očuvanje bezbednosti i zdravlja zaposlenih i klijenata

Buduće efekte trenutne ekonomske situacije i gore navedene mere je teško predvideti, a trenutna očekivanja i procene rukovodstva mogu se razlikovati od stvarnih rezultata.

U martu 2020. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) naglasio je u svojim obrazovnim materijalima da se mora primeniti odgovarajuće prosuđivanje pri utvrđivanju efekata COVID-19 na očekivane kreditne gubitke u skladu sa MSFI 9, s obzirom na značajnu neizvesnost koja postoji, a posebno prilikom procene budućih makroekonomskih uslova. Pogoršane ekonomske prognoze prouzrokovale su i verovatno će i dalje uzrokovati povećanje očekivanih kreditnih gubitaka i otuda veću volatilnost dobiti ili gubitka. U Napomeni 29 prikazan je način na koji je Banka odgovorila na efekte COVID-19 na očekivane kreditne gubitke.

3 Značajne računovodstvene politike

Finansijski instrumenti – osnovni principi za odmeravanje. Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju sredstava, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja. Najbolji dokaz fer vrednosti je cena na aktivnom tržištu. Aktivnim tržištem se smatra ono na kojem se transakcije sredstvima i obavezama odvijaju dovoljno često i u dovoljnom obimu kako bi na redovnoj bazi moglo biti pribavljene informacije o cenama. Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu se meri kao proizvod kotirane tržišne cene za pojedinačno sredstvo ili obavezu, i količine istih kojom subjekt raspolaže. Ovo važi čak i kada uobičajeni obim trgovanja na dnevnom nivou nije dovoljan da apsorbuje količinu kojom se raspolaže i kada bi se izdavanje naloga za prodaju pozicije u jednoj transakciji moglo odraziti na kotiranu cenu. Cena u okviru opsega između ponuđene i tražene cene najbolje predstavlja fer vrednost u okolnostima koje su korišćene za potrebe odmeravanja fer vrednosti, što rukovodstvo smatra prosekom stvarnih cena po kojima se trguje.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu se utvrđuje primenom tehnika vrednovanja koje su primerene u konkretnim okolnostima i za koje postoji dovoljno raspoloživih podataka za odmeravanje fer vrednosti, čime se maksimizuje korišćenje dostupnih inputa i minimizuje korišćenje inputa koji nisu dostupni.

Tehnike vrednovanja, kao npr. model diskontovanih novčanih tokova ili modela koji se baziraju na skorašnjim tržišnim transakcijama koje se redovno obavljaju između nezavisnih stranaka, ili razmatranje finansijskih podataka o subjektima u koje je investirano, koriste se za odmeravanje fer vrednosti određenih finansijskih instrumenata za koje nisu dostupni eksterni podaci o tržišnim cenama. Odmeravanje fer vrednosti se analizira prema nivou fer vrednosti u sledećoj hijerarhiji: (i) nivo 1: kotirane cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu za ista sredstva ili iste obaveze; (ii) nivo 2 su tehnike vrednovanja sa svim materijalnim dostupnim tržišnim podacima za sredstva ili obaveze, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cene), i (iii) nivo 3 su vrednovanja koja nisu zasnovana isključivo na dostupnim tržišnim podacima (tj. odmeravanje zahteva značajne podatke koji nisu dostupni). Prelasci sa jednog na drugi nivo fer vrednosti u sklopu hijerarhije se smatraju nastalim na kraju izveštajnog perioda.

Transakcionni troškovi su dodatni troškovi koji se direktno pripisuju akviziciji, emisiji ili prodaji finansijskog instrumenta. Dodatni trošak je onaj koji se ne bi desio da do transakcije nije došlo. Transakcionni troškovi obuhvataju naknade i provizije koje se plaćaju agentima (uključujući i zaposlene koji postupaju u svojstvu agenta), savetnicima, brokerima i dilerima, naknade regulatornih agencija i berzi, kao i poreze i iznose koji se plaćaju u vezi sa transferom. Transakcionni troškovi ne obuhvataju premije po dužničkim HoV i diskonte, troškove finansiranja i interne administrativne troškove i troškove održavanja.

Amortizovana vrednost (AC) je iznos po kojem je finansijski instrument priznat pri inicijalnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, plus pripisana kamata, a za finansijska sredstva umanjenje za ispravku vrednosti po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka. Pripisana kamata uključuje amortizaciju transakcionih troškova, odloženih pri inicijalnom priznavanju, kao i svih premija i diskonta do dospeća iznosa, primenom metoda efektivne kamatne stope. Pripisani prihod kamate i pripisani rashodi kamate, uključujući i pripisani kupon i amortizovani diskont ili premiju (uključujući naknade odložene prilikom realizacije, ukoliko je primenjivo) nisu prezentovani zasebno i uključeni su u knjigovodstvenu vrednos relevantnih stavki u bilansu stanja.

Metod efektivne kamatne stope je metod raspodele prihoda od kamata ili rashoda od kamata tokom relevantnog perioda, kako bi bila ostvarena kontinuirana periodična stopa kamate (efektivna kamatna stopa) na knjigovodstvenu vrednost. Efektivna kamatna stopa je stopa koja precizno diskonтуje procenjene buduće odlive i prilive (isključujući buduće kreditne gubitake) kroz očekivani period trajanja finansijskog instrumenta ili kraći period, gde je primenjivo, na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog instrumenta.

Efektivna kamatna stopa diskonтуje novčane tokove instrumenata na koje se primenjuje promenljiva kamatna stopa do datuma ponovnog utvrđivanja kamate za naredni period, osim premija ili diskonta, što je odraz kreditnog spreda (marže) na promenljivu kamatnu stopu za dati instrument, ili ostalih varijabli koje nisu ponovo definisane na tržišne stope. Te premije ili diskonti se amortizuju tokom celog očekivanog perioda trajanja finansijskog instrumenta. Obračun sadašnje vrednosti uključuje sve plaćene ili uplaćene naknade među ugovornim stranama koje su obuhvaćene efektivnom kamatnom stopom. Za sredstva kupljena ili izdata kao kreditno obezvređena (POCI), pri inicijalnom priznavanju, iznos efektivne kamatne stope se koriguje za kreditni rizik, tj. obračunava se na osnovu očekivanih novčanih tokova pri inicijalnom priznavanju umesto ugovorenih novčanih tokova.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti – inicijalno priznavanje. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) prvo se evidentiraju po fer vrednosti. Svi ostali finansijski instrumenti prvo se evidentiraju po fer vrednosti usklađenoj za transakcione troškove. Najbolji dokaz fer vrednost pri inicijalnom priznavanju je transakciona cena. Dobitak ili gubitak pri inicijalnom priznavanju se evidentira samo ukoliko postoji razlika između fer vrednosti i transakcione cene, što može biti potkrepljeno drugim raspoloživim podacima o trenutnim transakcijama na tržištu, po istom instrumentu ili prema tehnicu vrednovanja za koje inputi uključuju samo podatke raspoložive na tržištu. Nakon inicijalnog priznavanja, ispravka vrednosti za obezvređenja po osnovu očekivanog kreditnog gubitka (ECL) se priznaje za finansijske instrumente koji se odmeravaju po AC i investicije u dužničke instrumente koji se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI), što za posledicu ima trenutni računovodstveni gubitak.

Sva kupljena ili prodata finansijska sredstava čija je isporuka zahtevana u vremenskom okviru koji je utvrđen propisima ili tržišnom praksom (kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na „regularan način“) se evidentiraju na dan trgovanja, odnosno datum na koji se Banka obavezala da će isporučiti finansijsko sredstvo. Sve druge kupovine se priznaju kada dati subjekat postane ugovorna strana prema odredbama ugovora koji se odnosi na konkretni instrument.

Finansijska sredstva – klasifikacija i naknadna odmeravanja – kategorije odmeravanja. Banka klasificuje finansijsku sredstva prema sledećim kategorijama odmeravanja: FVTPL, FVOCI i AC. Klasifikacija i naknada odmeravanja za dužničke hartije od vrednosti zavise od: (i) poslovnog modela koji Banka primenjuje za upravljanje relevantnim portfolijem aktive i (ii) karakteristika novčanih tokova sredstava.

Finansijska sredstva – klasifikacija i naknadna odmeravanja – poslovni model. Poslovni model je odraz načina na koji Banka upravlja aktivom kako bi generisala novčane tokove – bilo da je cilj Banke da: (i) prikupi samo novčane tokove koji se odnose na aktivu, prema ugovoru („držanje sredstava za prikupljanje ugovornih novčanih tokova“), ili (ii) prikupi i ugovorne novčane tokove i novčane tokove od prodaje sredstava („držanje sredstava za prikupljanje novčanih tokova i prodaje“) ili, u slučaju da ni (i) ni (ii) nisu primenjivi, finansijska sredstva klasificuju kao deo „drugog“ poslovnog modela koji se odmerava po FVTPL.

Poslovni model se utvrđuje za grupu sredstava (na nivou portfolija) na osnovu svih relevantnih dokaza o aktivnostima koje Banka preduzima kako bi ostvarila cilj definisan za portfolio dostupan na dan vršenja procene. Faktori koje Banka uzima u obzir prilikom utvrđivanja poslovnog modela (modeliranja) obuhvataju cilj i sastav portfolija, prethodno iskustvo u smislu prikupljanja novčanih tokova za data sredstva, kako se rizici procenjuju i kako se njima upravlja, kako se meri učinak aktive i kako je rukovodstvo nagrađeno. U Napomeni 4 su izneta ključna prosuđivanja koja Banka primenjuje prilikom utvrđivanja poslovnog modela za finansijska sredstva.

Finansijska sredstva – klasifikacija i naknadna odmeravanja – karakteristike novčanih tokova. Kada je poslovni model držanje sredstava za prikupljanje ugovornih novčanih tokova ili držanje sredstava radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje, Banka procenjuje da li se novčani tokovi sastoje isključivo od plaćanja glavnice i kamate (SPPI). Finansijska sredstva sa ugrađenim derivatima se u celini uzimaju u obzir prilikom utvrđivanja da li su novčani tokovi u skladu sa karakteristikom SPPI. Prilikom vršenja ove procene, Banka razmatra da li su ugovoreni novčani tokovi konzistentni sa osnovnim kreditnim aranžmanom, tj. da kamata uključuje samo razmatranje za kreditne rizike, vremensku vrednost novca, ostale osnovne rizike kreditiranja i profitnu maržu.

Tamo gde se ugovornim odnosima uvodi izloženost rizicima ili volatilnosti, koje nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijska aktiva se klasificuje i odmerava po FVTPL. Procena SPPI se vrši pri inicijalnom priznavanju sredstva i kasnije se ne vrši njegova ponovna procena. U Napomeni 4 su izneta ključna prosuđivanja koja Banka primenjuje kada radi testiranje SPPI za svoju finansijsku aktivu.

Finansijska sredstva – reklasifikacija. Finansijski instrumenti se reklasifikuju samo kada se poslovni model upravljanja portfolijom u potpunosti menja. Reklasifikacija ima budući efekat i stupa na snagu od početka prvog izveštajnog perioda koji dolazi nakon promene poslovnog modela. Banka tokom tekućeg i komparativnog perioda nije menjala poslovni model niti je vršila reklasifikacije.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Obezvredjenje finansijskih sredstava – ispravka vrednosti za očekivane kreditne gubitke (ECL). Banka na osnovu budućih događaja procenjuje ECL za dužničke instrumente koji se odmeravaju po AC i FVOCI kao i za izloženosti koje potiču iz kreditnih obaveza i ugovora o finansijskim garancijama. Banka ECL odmerava i priznaje ispravku vrednosti za svaki izveštajni period.

Dužnički instrumenti odmereni po AC prezentuju se u bilansu stanja u iznosu koji je umanjen za obezvredjenje po ECL. Za kreditne obaveze i finansijske garancije, rezervisanje po osnovu ECL priznaje se odvojeno kao obaveza u bilansu stanja. Za dužničke instrumente koji se vrednuju po FVOCI, promene amortizovane vrednosti, umanjene za ispravku vrednosti po ECL, priznaju se kroz bilans uspeha, a ostale promene knjigovodstvene vrednosti se priznaju u ostalom rezultatu (OCI), kao dobitak ili gubitak po osnovu dužničkih instrumenata koji se vrednuju po FVOCI.

Banka primenjuje model tri faze obezvredjenja, na osnovu promena u kvalitetu kredita nastalih nakon inicijalnog priznavanja. Finansijski instrument koji nije obezvredjen pri inicijalnom priznavanju klasificuje se u Fazu 1. Za finansijska sredstva u Fazi 1, ECL se meri u iznosu koji je jednak delu „životnog“ ECL-a, koji nastaje kao rezultat događaja neizvršenja koji su mogući u narednih 12 meseci ili do dospeća kredita, ukoliko je kraće („12-mesečni ECL“). Ukoliko Banka identificuje značajan porast kreditnog rizika (SICR) od trenutka inicijalnog priznavanja, sredstvo se prebacuje u Fazu 2, a ECL se meri na osnovu ECL tokom životnog veka finansijskog instrumenta, odnosno, do ugovorenog dospeća, ali imajući u vidu očekivane prevremene otplate, ukoliko ih ima (Lifetime ECL). U Napomeni 29 dat je opis načina na koji se utvrđuje kada je došlo do SICR. Ukoliko Banka ustanovi da je finansijsko sredstvo kreditno obezvredeno, to sredstvo se prebacuje u Fazu 3, a relevantni ECL se meri kao Lifetime ECL. Način na koji Banka definiše kreditno obezvredeno sredstvo i događaj neizvršenja opisan je u Napomeni 29. Za finansijska sredstva kupljena ili izdata kao kreditno obezvredena (POCI sredstva), ECL se uvek meri kao ECL tokom životnog veka finansijskog instrumenta. U Napomeni 29 date su informacije o ulaznim parametrima, prepostavkama i tehnikama procene koji se primenjuju prilikom odmeravanja ECL.

Izuzetno, za određene finansijske instrumente, kao što su npr. kreditne kartice, koji uključuju kako komponentu kredita, tako i komponentu neiskorišćene kreditne obaveze, Banka očekivane kreditne gubitke meri za period tokom kojeg je Banka izložena kreditnim rizicima, odnosno, sve dok očekivani kreditni gubici ne budu ublaženi merama za upravljanje kreditnim rizicima, čak i kada je taj period duži od maksimalnog ugovornog perioda. Razlog je što mogućnost da se prema ugovoru zahteva otplata i otkaže nepovučeni deo obaveze ne ograničava izloženost kreditnim gubicima tokom relevantnog ugovornog perioda.

Finansijska sredstva – otpis. Finansijska sredstva se otpisuju, u celini ili delimično, kada je Banka iscrpela sva praktična nastojanja u smislu naplate i kada je zaključila da nije razumno očekivati naplatu. Banka može otpisati finansijska sredstva koja su i dalje predmet aktivnosti prinudne naplate kada Banka pokušava da naplati iznose koji su dospeli prema ugovoru, a za koja, međutim nije razumno očekivati naplatu. Banka otpisuje izloženosti koja su u potpunosti obezvredena i za koja se ne očekuje naplata. Otpis predstavlja događaj prestanka priznavanja.

Finansijska sredstva – prestanak priznavanja. Banka prestaje da priznaje finansijska sredstava kada (a) su finansijska sredstva naplaćena ili kada su prava na novčane tokove koji se odnose na ta finansijska sredstva na drugi način istekla ili (b) je Banka prenela prava na novčane tokove koji se odnose na ta finansijska sredstva ili kada stupa u kvalifikovani aranžman prenosa, pri čemu će (i) takođe u značajnoj meri preneti sve rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvima ili (ii) neće niti značajno prenositi niti zadržati sve rizike vlasništva, ali neće ni zadržati kontrolu nad finansijskim sredstvom. Kontrola je zadržana ukoliko druga ugovorna strana nema praktičnu mogućnost da proda finansijsko sredstvo u njegovoj celosti, i to nepovezanom trećem licu i bez potrebe uvođenja restrikcija u smislu prodaje.

Finansijska sredstva – modifikacija. Banka u nekim slučajevima ponovo pregovara ili na drugi način modifikuje uslove ugovora koji se odnose na finansijska sredstava. Banka procenjuje da li je modifikacija ugovornih novčanih tokova u značajnoj meri, uzimajući u obzir između ostalog, i sledeće faktore: razliku između diskontovane vrednosti ponovo ugovorenih novčanih tokova nasuprot diskontovane vrednosti inicijalno ugovorenog novčanog toka, bilo koje nove uslove iz ugovora koji značajno utiču na rizični profil finansijskog sredstva, npr. promena valute finansijskog sredstva i načina otplate.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Ukoliko su modifikovani uslovi značajno različiti, prava na novčane tokove u vezi sa prvobitnim finansijskim sredstvom ističu i Banka prestaje da priznaje prvobitno finansijsko sredstvo, te priznaje novo sredstvo po fer vrednosti. Datum dogovaranja novih uslova se smatra datumom inicijalnog priznavanja za potrebe naknadnog obračuna obezvređenja, uključujući utvrđivanje da li je došlo do SICR. Banka takođe vrši procenu da li novi kredit ili dužnički instrument ispunjavaju kriterijum SPPI. Sve razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstva koje se više ne priznaje i fer vrednosti novog, značajno modifikovanog sredstva se priznaje kroz bilans uspeha.

U slučaju da su razlog ponovnog pregovaranja o uslovima ugovora finansijske teškoće druge ugovorne strane ili nemogućnost izvršenja prvobitno ugovorenih plaćanja, Banka upoređuje prvobitne i revidirane očekivane novčane tokove, kako bi se utvrdilo da li se rizici i koristi u vezi sa sredstvom značajno razlikuju usled modifikacije ugovora. Ukoliko se rizici i koristi ne menjaju, modifikovano sredstvo nije značajno različito u odnosu na prvobitno sredstvo, te izmena neće rezultirati prestankom priznavanja. Banka ponovo obračunava bruto knjigovodstvenu vrednost diskontovanjem modifikovanih ugovorenih novčanih tokova, i to po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi (ili po efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditni rizik, za POCI finansijska sredstva), a dobitak iil gubitak po osnovu modifikacije prepoznaće kroz bilans uspeha.

Finansijske obaveze – kategorije odmeravanja. Finansijske obaveze se klasifikuju i naknadno odmeravaju prema AC, osim za (i) finansijske obaveze po FVTPL: ova klasifikacija se primenjuje i na finansijske derivate, finansijske obaveze koje se drže za trgovanje i ostale finansijske obaveze koje su kao takve inicijalno priznate i (ii) ugovore o finansijskim garancijama i kreditnim obavezama.

Finansijske obaveze – prestanak priznavanja. Finansijske obaveze prestaju da budu priznate onda kada prestanu da važe (npr. kada obaveze iz konkretnog ugovora prestanu da postoje, budu otkazane ili isteknu).

Razmena između Banke i njenih prvobitnih poverilaca dužničkih instrumenata sa značajno različitim uslovima, kao i značajnim modifikacijama uslova postojećih finansijskih obaveza se vode kao prestanak priznavanja prvobitne finansijske obaveze i priznaje se nova finansijska obaveza. Uslovi se smatraju značajno različitim ukoliko diskontovana sadašnja vrednost novčanih tokova u skladu sa novim uslovima, uključujući sve primljene naknade i umanjene za uplaćene naknade, i diskontovana primenom prvobitne efektivne kamatne stope bude za najmanje 10% različita od diskontovane sadašnje vrednosti preostalih novčanih tokova prvobitne finansijske obaveze. Pored navedenog, drugi kvalitativni faktori, npr. valuta u kojoj je instrument iskazan, promena vrste kamatne stope, nove karakteristike konverzije u vezi sa instrumentom i promenama sporazuma, takođe se uzimaju u obzir. Ukoliko se razmena dužničkih instrumenata ili modifikacija vode kao ugašene obaveze, svi troškovi i naknade koje se snose su priznati kao deo dobitka ili gubitka po osnovu prestanka priznavanja. Ukoliko se razmena ili modifikacija ne vodi kao ugašena obaveza, svi troškovi ili naknade koje se snose koriguju knjigovodstvenu vrednost obaveze i amortizuju se tokom preostalog roka važenja modifikovane obaveze.

Modifikacije obaveza koje za posledicu nemaju gašenje obaveze se vode kao promena u proceni primenom tzv. kumulativnog *catch-up* pristupa, sa dobitkom ili gubitkom koji se priznaju kroz bilans uspeha.

Tokom posmatranog ili komparativnog perioda nije bilo takvih događaja u Banci.

Gotovina i sredstva kod centralne banke. Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju gotovinu u blagajni, sredstva na žiro računu Banke, ostalu gotovinu i obveznu deviznu rezervu kod centralne banke. Gotovina i sredstva kod centralne banke se iskazuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja zbog toga što: (i) se drže radi naplate ugovornih novčanih tokova, a ti novčani tokovi predstavljaju SPPI, i (ii) nisu inicijalno klasifikovani kao FVTPL. Za potrebe sačinjavanja izveštaja o tokovima gotovine, gotovina i gotovinski ekvivalenti takođe obuhvataju i sredstva na računima kod stranih banaka. Obavezna devizna rezerva kod centralne banke se evidentira po amortizovanoj vrednosti i predstavlja nekamatonosne obavezne depozite, koji se ne mogu koristiti za finansiranje svakodnevnog poslovanja Banke, pa se iz tog razloga ne smatraju delom gotovine i gotovinskih ekvivalenta u smislu izveštaja o tokovima gotovine.

Derivativni finansijski instrumenti. Derivativni finansijski instrumenti obuhvataju *forward* transakcije, devizne svopove, kamatne svopove, kao i kamatne opcije. U bilansu stanja su prikazani u aktivi, ukoliko je njihova fer vrednost pozitivna, odnosno u pasivi, ukoliko je njihova fer vrednost negativna. Oni se inicijalno priznaju po fer vrednosti, a efekti promene fer vrednosti pri naknadnom odmeravanju se prikazuju kroz bilans uspeha, pod stavkom „Neto dobitak/gubitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata“.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Krediti i potraživanja. Krediti i plasmani komitentima se prepoznaju kada Banka plasira sredstva za kupovinu ili izdavanje kredita komitentu. Na osnovu poslovnog modela i karakteristika tokova gotovine, pozicije „Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija“ i „Krediti i potraživanja od komitenata“ iz bilansa stanja obuhvataju finansijska sredstva koja se mere po: (i) AC: krediti koji se drže za prikupljanje ugovornih novčanih tokova, a ti novčani tokovi predstavljaju SPPI, kao i krediti koji nisu samoinicijativno prikazani po FVTPL i (ii) FVTPL: krediti koji ne ispunjavaju SPPI test ili ostale kriterijume za AC. Ukoliko se mere po amortizovanoj vrednosti, krediti i potraživanja se prikazuju u bilansu stanja umanjena za ispravke vrednosti (Napomena 8 i 10). Ispravke vrednosti se formiraju na osnovu ECL modela. Napomena 29 pruža informacije o ulaznim parametrima, pretpostavkama i tehnikama procene koje se koriste za ECL obračun.

Dužničke hartije od vrednosti. Pozicija „Hartije od vrednosti“ u bilansu stanja uključuje dužničke hartije od vrednosti koje mogu biti klasifikovane u sve tri kategorije finansijskih sredstava, u zavisnosti od poslovnog modela i kriterijuma SPPI. Dužničke hartije od vrednosti se vode po FVOCI ukoliko se drže radi naplate ugovorenih tokova gotovine i radi prodaje, kada takvi tokovi gotovine ispunjavaju SPPI, i kada nisu određeni po FVTPL. Prihodi od kamate se obračunavaju primenom efektivne kamatne stope i priznaju se u bilansu uspeha. Ispravka vrednosti se procenjuje primenom ECL modela i priznaje u bilasu uspeha. Sve ostale promene u knjigovodstvenoj vrednosti se priznaju kroz OCI. U momentu prestanka priznavanja dužničkog instrumenta, kumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz OCI se reklasificuje sa OCI na bilans uspeha.

Nekretnine i oprema.

Priznavanje i odmeravanje. Imovina i oprema se mere prema nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i sva rezervisanja po osnovu obezvređenja, po potrebi.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati kupovini sredstva.

Kupljeni softver koji čini sastavni deo funkcionalnosti s njim povezane opreme se kapitalizuje kao deo opreme. Kada delovi neke nekretnine ili opreme imaju različit korisni vek trajanja, oni se prikazuju kao zasebne stavke (najznačajnije komponente) imovine i opreme. Svaki dobitak ili gubitak prilikom prodaje imovine ili opreme se utvrđuje vršenjem poređenja iznosa stečenih prodajom sa knjigovodstvenom vrednošću date imovine ili opreme, što se priznaje kroz stavku Ostali prihodi/rashodi u bilansu uspeha.

Naknadni troškovi. Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će Banka imati buduće ekonomске koristi od takvih troškova.

Troškovi zamene dela ili stavke imovine ili opreme se priznaju u knjigovodstvenoj vrednosti predmetnog sredstva, ukoliko je verovatno da će Banka imati buduće ekonomске koristi, te da će dati troškovi moći da budu pouzdano izmereni. Troškovi svakodnevног servisiranja imovine i opreme se priznaju kroz bilans uspeha onako kako isti nastaju.

Amortizacija. Amortizacija se priznaje kroz bilans uspeha primenom proporcionalne metode tokom procjenjenog korisnog veka trajanja svakog dela imovine i opreme.

Stope amortizacije koje se koriste za posmatrani i komparativni period date su u nastavku:

1)	Nekretnine	do 50 godina
2)	Sredstva sa pravom korišćenja	kraće od korisnog veka trajanja ili trajanja zakupa
3)	Unapređenja zakupljenih prostora:	kraće od korisnog veka trajanja ili trajanja zakupa
4)	Oprema:	
a.	Računari:	3-5 godina
b.	Hardver - informacioni sistem:	do 10 godina
c.	Ostala oprema:	do 15 godina

Metod amortizacije, korisni vek trajanja i rezidualne vrednosti se ponovo procenjuju na kraju svake finansijske godine i vrše se odgovarajuća usklađivanja.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Računovodstveno obuhvatanje lizinga kada je Banka zakupac. Banka zakupljuje poslovni prostor, opremu i vozila. Lizing se priznaje kao pravo korišćenja sredstva i kao pripadajuća obaveza na dan kada je zakupljeno sredstvo raspoloživo za korišćenje od strane Banke. Svaka rata lizinga za plaćanje se alocira na obavezu i finansijski trošak. Finansijski trošak se evidentira u bilansu uspeha tokom perioda trajanja lizinga kako bi se proizvela konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveze za svaki period. Pravo korišćenja sredstva se priznaje po nabavnoj vrednosti i amortizuje se proporcionalno u periodu koji je kraći od korisnog veka trajanja ili ugovorenog roka zakupa.

Obaveze po osnovu lizinga inicijalno se priznaju po sadašnjoj vrednosti.

Obaveze po osnovu lizinga uključuju neto sadašnju vrednost sledećih lizing plaćanja: fiksna plaćanja (uključujući i plaćanja koja su po suštini fiksna), umanjena za potraživanja po osnovu podsticaja, varijabilna plaćanja koja su bazirana na indeksu ili stopi, iznose koji se očekuju da budu plaćeni od strane zakupca po osnovu garancija za preostalu vrednost, cenu koja bi se platila ukoliko je zakupac u razumnoj meri siguran da će opcija biti iskorisćena, kao i plaćanja penala u slučaju otkaza zakupa, ukoliko period zakupa ukazuje da će zakupac iskoristiti tu opciju.

Lizing plaćanja se diskontuju kamatnom stopom koja se podrazumeva da je uključena u zakup. Ukoliko se ta stopa ne može odmah jasno utvrditi, Banka koristi svoju inkrementalnu stopu zaduživanja, koja predstavlja stopu koju bi Banka morala da plati da pozajmi sredstva neophodna da pribavi sredstvo slične vrednosti u sličnom ekonomskom okruženju.

Pravo korišćenja sredstva se odmerava po nabavnoj ceni koja uključuje iznos inicijalne lizing obaveze, svako plaćanje na dan ili pre početka trajanja lizinga (umanjeno za bilo kakve primljene podsticaje po osnovu lizinga), bilo koje direktnе troškove koje je Banka imala i procenjene troškove restauracije. Pravo korišćenja sredstva se prikazuje u okviru Nekretnina, opreme i prava korišćenja i predmet je obezvređenja u skladu sa politikom Banke kao što je opisano u Napomeni 3 Obezvređenje nefinansijskih sredstava.

Kao izuzetak navedenom iznad, Banka računovodstveno obuhvata kratkoročne zakupe i zakupe male vrednosti tako što priznaje plaćanja po osnovu zakupa kao operativni trošak proporcionalno tokom perioda zakupa.

Period zakupa takođe uključuje period opcije produžetka, ili period opcije prekida zakupa, ukoliko je zakupac u razumnoj meri siguran da će iskoristiti opciju produžetka, ili da neće iskoristiti opciju prekida.

Zakup koji sadrži opciju kupovine ne smatra se krakoročnim zakupom. Procena se razmatra u slučaju značajnog dodađaja ili značajne promene u okolonostima koja utiče na procenu i koja je pod kontrolom zakupca.

Nematerijalna imovina. Nematerijalna imovina se sastoji iz softvera, licenci i ostalih nematerijalnih sredstava.

Nematerijalna imovina koju je Banka kupila se prikazuju prema njihovoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i sva rezervisanja po osnovu obezvređenja, po potrebi.

Naknadni troškovi se kapitalizuju samo kada je verovatno da će Banka imati buduće ekonomski koristi od sredstava na koja se odnose dati troškovi. Svi ostali troškovi idu na teret bilansa uspeha onako kako isti nastaju.

Amortizacija se priznaje kroz bilans uspeha po proporcionalnom metodu za vreme procenjenog korisnog veka trajanja nematerijalnog sredstva, od datuma kada je isto raspoloživo za korišćenje. Procenjeni korisni vek trajanja nematerijalnog sredstva je do sedam godina, osim sredstava čiji se periodi korišćenja ugovorima definišu, u kom slučaju se ta sredstva amortizuju za ugovorenog vreme.

Metodi amortizacije, korisni vek trajanja i rezidualne vrednosti se ponovo procenjuju na kraju svake finansijske godine i vrše se odgovarajuća usklađivanja. Na kraju 2020. godine procenjeno je da su ulaganja u prethodnom periodu u postojeći informacioni sistem, arhitekturu i funkcionalnost informacionog sistema dovedena na nivo koji je adekvatan za Banku u tekućem periodu i za najmanje narednih pet godina. godine. Shodno tome, od 1. januara 2021. godine Banka je promenila procenjeni korisni vek trajanja nematerijalne imovine sa najviše sedam na deset godina.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Obezvredjenje nefinansijskih sredstava. Knjigovodstveni iznosi nefinansijskih sredstava Banke se revidiraju na svaki datum izveštavanja kako bi se utvrdilo da li postoje indikatori obezvredjenja. Ukoliko postoje takve naznake, u tom slučaju se procenjuje naplativi iznos sredstava. Gubitak po osnovu obezvredjenja se priznaje ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva ili jedinice koja generiše novčane tokove veća od naplativog iznosa.

Naplativi iznos sredstava ili jedinice koja generiše novčane tokove je veća od vrednosti u korišćenju i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje. Prilikom procene vrednosti u korišćenju, procenjeni budući novčani tokovi se diskontuju na njihovu sadašnju vrednost primenom stope diskonta pre poreza, koja je odraz trenutnih tržišnih procena vremenske vrednosti novca i rizika koji su karakteristični za dato sredstvo ili jedinicu koja generiše novčane tokove.

Gubici po osnovu obezvredjenja u ranijim periodima se sagledavaju na svaki datum izveštavanja kako bi se uočilo postoji li nešto što ukazuje na smanjenje tog gubitka ili njegovo nepostojanje. Gubitak po osnovu obezvredjenja se ukida ukoliko je došlo do promena u procenama koje se primenjuju kako bi se utvrdio naplativi iznos. Gubitak po osnovu obezvredjenja se ukida samo ako knjigovodstvena vrednost sredstva nije veća od knjigovodstvene vrednosti koja bi bila utvrđena, umanjena za depresijaciju ili amortizaciju, u slučaju da nije priznat gubitak po osnovu obezvredjenja.

Obaveze prema bankama i ostalim finansijskim organizacijama. Iznosi obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama se evidentiraju kada novčana ili druga sredstva od strane druge ugovorne strane budu data Banci. Ova nederativna obaveza se vodi po AC.

Računi klijenata. Računi klijenata su nederativne obaveze prema fizičkim licima, državnim ili korporativnim klijentima i vode se po AC.

Subordinirane obaveze. Subordinirane obaveze mogu biti plaćene samo u slučaju likvidacije, nakon što prethodno budu ispunjene obaveze prema drugim poveriocima sa višim prioritetom. Subordinirane obaveze se vode po AC.

Primanja zaposlenih. U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose državnom fondu za socijalnu zaštitu, koji zaposlenima garantuje socijalno osiguranje. Ove obaveze idu na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućeg državnog fonda. Poslodavac ove poreze i doprinose platite u ime zaposlenih vodi na teret troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda u periodu u kojem nastanu.

U skladu sa Zakonom o radu, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju. Dugoročna rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju koje se isplaćuju nakon ispunjenja propisanih uslova, predstavljaju sadašnju vrednost očekivanih budućih isplata zaposlenima, koja se utvrđuje aktuarskom procenom primenom prepostavki.

Za potrebe utvrđivanja iznosa rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju, Banka koristi podatke kao što su tablice smrtnosti, fluktuacija zaposlenih i stopa invaliditeta, projektovani godišnji rast zarada od 3%, godišnju diskontnu stopu od 4,8%.

Rezervisanja. Rezervisanja za pokriće troškova i rashoda su nefinansijske obaveze neizvesne u pogledu roka i iznosa. Rezervisanje se priznaje kada Banka ima postojeću zakonsku ili ugovornu obavezu koja je rezultat nekog prošlog događaja, pri čemu se takva obaveza može pouzdano proceniti, a verovatan ishod je da će za izmirenje te obaveze biti potreban odliv ekonomskih koristi. Rezervisanja se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova po stopi pre oporezivanja koja je odraz sadašnjih tržišnih procena vremenske vrednosti novca i, gde je primenjivo, rizika koji su povezani sa datom obavezom. Banka ne vrši diskontovanje budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati u bliskoj budućnosti.

Finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju ugovor na osnovu kojeg je Banka u obavezi da izvrši definisano plaćanje subjektu kojem je garancija izdata, a za gubitak nastao usled neblagovremenog izvršenja relevantnog plaćanja od strane dužnika u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Obaveze po osnovu garancija se inicijalno priznaju po fer vrednosti, koja se obično iskazuje iznosom uplaćenih naknada. Taj iznos se amortizuje za vreme trajanja garancije. Obaveza po osnovu garancije se naknadno meri po većem iznosu od navedenih: (i) iznos gubitka od obezvređenja za garantovanu izloženost, što se utvrđuje na osnovu ECL modela i (ii) preostalog neamortizovanog stanja iznosa pri inicijalnom priznavanju.

Obaveze po kreditima. Banka se obavezuje da odobri kredite. Te obaveze su neopozive ili opozive ali samo u slučaju materijalno negativne promene. Ove obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti, što se obično iskazuje iznosom uplaćenih naknada. Ovaj iznos je amortizovan primenom proporcionalne metode za vreme trajanja obaveze, osim za obaveze da se realizuju krediti, ukoliko je verovatno da će Banka stupiti u kreditni aranžman, pri čemu ne očekuje da odobreni kredit proda nedugo nakon realizacije; naknade za angažovana sredstva po ovom kreditu se razgraničavaju i uključuju u knjigovodstvenu vrednost kredita pri inicijalnom priznavanju. Na kraju svakog izveštajnog perioda, obaveze se mere po (i) preostalom neamortizovanom stanju iznosa pri inicijalnom priznavanju, plus (ii) iznos gubitka od obezvređenja na osnovu ECL modela, osim ukoliko postoji obaveza da kredit bude odobren po kamatnoj stopi koja je ispod tržišne, u kom slučaju se odmeravanje vrši po većem od dva navedena iznosa. Knjigovodstveni iznos kreditnih obaveza vodi se pod obavezama. Za ugovor kojim su obuhvaćeni i kredit i nepovučena sredstva, a kada Banka ne može zasebno da napravi razliku u ECL za komponentu nepovučenog iznosa i komponentu kredita, ECL na nepovučeni iznos se priznaje zajedno sa gubitkom od obezvređenja po datom kreditu. Ukoliko je kombinovani ECL veći od bruto knjigovodstvenog iznosa kredita, on se priznaje kao obaveza.

Obaveze iz poslovanja i druge obaveze. Obaveze iz poslovanja nastaju kada je druga ugovorna strana izvršila svoje ugovorne obaveze, a iste se vode po AC.

Akcijski kapital. Obične akcije se klasifikuju kao kapital. Dodatni troškovi koji se direktno mogu pripisati emisiji novih akcija su iskazane u kapitalu kao njegovo smanjenje, nakon poreza. Svaki iznos veći od fer vrednosti primljenih sredstava iznad nominalne vrednosti emitovanih akcija se iskazuju kroz kapital kao emisiona premija.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Priznavanje prihoda i rashoda od kamate. Prihodi i rashodi od kamate se iskazuju za sve dužničke instrumente na obračunskoj osnovi, primenom metoda efektivne kamatne stope. Ovaj metod odlaže, u sklopu prihoda i rashoda od kamate, sve plaćene ili primljene naknade među ugovornim stranama, koje čine sastavni deo efektivne kamatne stope, transakcione troškove i ostale premije i diskonte.

Naknade u okviru efektivne kamatne stope obuhvataju naknadu za odobrenje, koja je primljena ili plaćena od strane subjekta, a u vezi sa akvizicijom finansijskog sredstva ili izdavanjem finansijske obaveze, npr. naknade za ocenu boniteta, procenu vrednosti i evidentiranje garancije i kolateralu, pregovaranje uslova instrumenata i obradu transakcionih dokumenata. Naknada za obavezu Banke za realizaciju kredita po tržišnoj stopi čini sastavni deo efektivne kamatne stope, ukoliko je verovatno da će Banka stupiti u konkretni kreditni aranžman i ne očekuje da odobreni kredit proda nedugo nakon realizacije. Banka kreditne obaveze ne definiše kao finansijske obaveze po FVTPL.

Za finansijska sredstva koja su realizovana ili kupljena sa obezvređenjem za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontuju očekivani novčani tokovi (uključujući inicijalne očekivane kreditne gubitke) na fer vrednost pri inicijalnom priznavanju (obično po kupoprodajnoj ceni). Efektivna kamatna stopa će na osnovu ovoga biti kreditno-korigovana.

Prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava, osim za (i) finansijska sredstva koja su postala kreditno obezvređenja (faza 3), za koja se prihod od kamata obračunava po efektivnoj kamatnoj stopi na njihovu AC, umanjenu za ispravku vrednosti po osnovu ECL i (ii) finansijska sredstava koja se kupuju ili realizuju sa obezvređenjem za kreditne gubitke, za koja se originalna kreditno-korigovana efektivna kamatna stopa primenjuje na AC.

Prihodi od naknada i provizija. Prihod od naknada i provizija se priznaje tokom vremena po proporcionalnom metodu, onako kako se usluge pružaju, kada klijent istovremeno dobija i služi se koristima nastalim po osnovu činjenja Banke. Ovim prihodom su obuhvaćene naknade koje se često ponavljaju – za vođenje računa, servisiranje računa, paketa po tekućim računima, konsultantske usluge za upravljanje portfolijom i sredstvima, upravljanje aktivom i planiranja usluga ili druge usluge za servisiranje kredita u ime trećih lica itd.

Ostali prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada Banka zadovolji činidbenu obavezu, obično nakon sprovođenja relevantne transakcije. Iznos naknada i provizija koje su uplaćene ili potraživanja predstavlja transakcionu cenu za uslugu, koja se identifikuje kao izvršenje konkretne obaveze. Ovaj prihod obuhvata naknadu za ugovaranja kupoprodaje strane valute u ime klijenta, naknade u platnom prometu, naknade za gotovinska poravnanja, naplatu ili gotovinske isplate, kao i provizije i naknade u vezi sa pregovorima ili učešćem u pregovorima o transakciji u ime trećeg lica, npr. akvizicija kredita, akcija ili drugih HoV ili kupovina ili prodaja privrednih društava.

Kupoprodaja strane efektive i konverzija valute. Banka vrši kupoprodaju efektive na šalteru i preko bankovnih računa, kao i konverziju stranih valuta. Transakcije se vrše po kursu koji utvrđuje Banka, a koji se razlikuje od zvaničnog kursa za spot transakcije na konkretni datum. Razlika između zvaničnog kursa i kursa Banke se priznaje kroz neto kursne razlike u trenutku izvršenja konkretne obaveze. These amounts previously disclosed as foreign exchange gains and losses are disclosed under Fee and commission income starting from preparation of financial statements as of 31 December 2021 (refer to the Note 21).

Preračunavanje stranih valuta. Funkcionalna valuta Banke je valuta primarnog ekonomskog okruženja u kom entitet posluje. Funkcionalna valuta Banke je izveštajna valuta Banke, odnosno nacionalna valuta Republike Srbije, srpski dinar (RSD).

Monetarna aktiva i pasiva se preračunava u funkcionalnu valutu Banke po zvaničnom kursu NBS na kraju relevantnog izveštajnog perioda. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale od poravnjavanja transakcija i preračunavanja monetarne aktive i pasive u funkcionalnu valutu po zvaničnom kursu NBS na kraju godine priznaju se kroz bilans uspeha za tu godinu (kao pozitivne i negativne kursne razlike). Preračunavanje po kursu na kraju godine se ne odnosi na nemonetarne stavke koje se mere po istorijskoj nabavnoj vrednosti.

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Prebijanje. Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a neto iznos se u bilansu stanja prikazuje samo ako postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši na neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza. Ovo pravo na izmirenje (a) ne sme biti uslovljeno budućim događajem i (b) mora biti zakonom omogućeno pod sledećim okolnostima: (i) tokom redovnog poslovanja, (ii) u slučaju neizmirenja i (iii) u slučaju nemogućnosti plaćanja ili stečaja.

Porez na dobitak. Porez na dobitak je prikazan u finansijskim izveštajima u skladu sa zakonima koji su usvojeni ili su suštinski usvojeni do kraja izveštajnog perioda. Troškovi poreza na dobitak sastoje se od tekućih poreza i odloženih poreza, koji se priznaju kroz bilans uspeha za datu godinu, osim ukoliko su priznati kroz ostali rezultat (OCI) ili direktno kroz kapital zato što se odnose na transakcije koje se takođe priznaju, tokom istog ili različitog perioda, kroz OCI ili direktno kroz kapital.

Tekući porez je iznos za koji se očekuje da će biti plaćen, ili povraćen, od poreskog organa, po osnovu oporezivog profita i gubitaka za tekući i ranije periode. Oporezivi profit ili gubitak bazirani su na procenama ukoliko su finansijski izveštaji odobreni pre podnošenja relevantnih poreskih obrazaca. Drugi porezi, osim poreza na dobitak, prikazuju se kroz administrativne i ostale operativne troškove.

Odloženi porez na dobitak se dobija primenom metoda obaveze prema bilansu stanja za preneti poreski gubitak i privremene razlike nastale između poreske osnove za sredstva i obaveze i njihove knjigovodstvene vrednosti, za potrebe finansijskog izveštavanja. Odložena poreska sredstva za odbitne privremene razlike i preneti poreski gubitak se prikazuju samo ukoliko je verovatno da će budući oporezivni profit biti dostupan, te da će na osnovu njega moći da se iskoriste umanjenja.

4 Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja u primeni računovodstvenih politika

Banka vrši procene i prepostavke koje utiču na iznose priznate u finansijskim izveštajima i knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Na osnovu iskustava rukovodstva i ostalih faktora se vrši kontinuirana evaluacija procena i prosuđivanja, uključujući očekivanja u smislu budućih događaja za koje se smatra da su razumna u datim okolnostima. Rukovodstvo takođe daje određena prosuđivanja, pored onih koje uključuju procene, u procesu primene računovodstvenih politika. Prosuđivanja koja imaju najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima i procenama koje mogu da dovedu do značajnih korekcija knjigovodstvenih iznosa sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini obuhvataju:

Odmeravanje ECL. Odmeravanje ECL je značajna procena koja obuhvata utvrđivanje metodologije, modelâ i inputa podataka. Detalji o metodologiji odmeravanja ECL su prikazani u Napomeni 29. Sledеće komponente imaju značajan uticaj na gubitak od obezvređenja: definicija neizvršenja, SICR, verovatnoća neplaćanja (PD), izloženost po neispunjerenju obaveza (EAD) i gubitak zbog neispunjerenja obaveza (LGD). Banka redovno sagledava modele i inpute za modele kako bi umanjila razlike između procene očekivanih gubitaka po kreditima i stvarnih gubitaka po kreditima.

4 Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja u primeni računovodstvenih politika (nastavak)

Značajan porast kreditnih rizika (SICR). Kako bi se utvrdilo da li je došlo do značajnog porasta kreditnih rizika, Banka upoređuje rizik neizvršenja obaveza koji nastaje tokom trajanja finansijskog instrumenta na kraju izveštajnog perioda, a sa rizikom neizvršenja obaveza na dan inicijalnog priznavanja.

Ukoliko se 10% kredita i plasmana komitentima klasifikovanih u fazu 1 na dan 31. decembar 2021. godine meri primenom životnog veka trajanja ECL (za fazu 2), očekivani gubitak od obezvređenja kredita bi bio veći za RSD 9.123 hiljade (31. decembar 2020. godine: veći za RSD 10.210 hiljada).

Procena poslovnog modela. Poslovni model određuje klasifikaciju finansijskih sredstava. Rukovodstvo vrši prosuđivanje prilikom utvrđivanja nivoa agregacije i portfolija finansijskih instrumenata prilikom procene poslovnog modela. Kada vrši procenu prodajnih transakcija, Banka uzima u obzir njihovu istorijsku učestalost, trenutak i vrednost, razloge prodaje i očekivanja u smislu budućih prodajnih aktivnosti. Za prodajne transakcije čiji je cilj minimizovanje potencijalnih gubitaka usled slabljenja kreditne sposobnosti se smatra da su u skladu sa poslovnim modelom „držanje sredstava za naplatu“. Ostale transakcije prodaje pre dospeća, koje se ne odnose na aktivnosti upravljanja kreditnim rizicima takođe odgovaraju poslovnom modelu „držanje sredstava za naplatu“, pod uslovom da one nisu česte i da nemaju značajnu vrednost, i pojedinačno i zbirno. Banka procenjuje značaj prodajnih transakcija poređenjem vrednosti prodajnih transakcija i vrednosti portfolija, imajući u vidu procenu poslovnog modela tokom prosečne dužine trajanja portfolija. Pored toga, prodaja finansijskog sredstva se očekuje samo u slučaju scenarija iz stres testova, ili kao reakcija na izolovani slučaj na koji Banka ne može da utiče, koji se ne ponavlja, koji Banka nije mogla predvideti i koji se u smislu cilja poslovnog modela smatra slučajnim, pa kao takav ne utiče na klasifikaciju konkretnog finansijskog sredstva.

Poslovni model „držanja sredstava za naplatu i prodaju“ znači da se sredstva drže radi prikupljanja novčanih tokova, ali i prodaja takođe čini sastavni deo ostvarenja cilja poslovnog modela, kao na primer, upravljanje potrebama u smislu likvidnih sredstava, ostvarenje određenog prinosa ili usklađivanje ročnosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza iz kojih se ta sredstva finansiraju.

Rezidualna kategorija uključuje one portfolije finansijskih sredstava kojima se upravlja u cilju ostvarenja novčanih tokova prevashodno prodajom, npr. kada se uočava šablon trgovanja. Prikupljanje ugovornih novčanih tokova je sporadičan u ovom poslovnom modelu.

Procena da li su novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate (SPPI). Utvrđivanje da li su novčani tokovi koji se odnose na finansijsko sredstvo isključivo plaćanja glavnice i kamate zahteva prosuđivanje.

Banka je identifikovala i razmatrala ugovorne uslove kojima se menja vreme i iznos ugovornih novčanih tokova. Kriterijum SPPI je ispunjen ako je po kreditu omogućeno ranije izmirenje i prevremena otplata iznosa koji u značajnoj meri predstavlja glavnici i pripisanu kamatu plus razumno dodatnu naknadu za raskid ugovora pre njegovog isteka. Glavnica finansijskog sredstva je fer vrednost pri inicijalnom priznavanju umanjena za naknadu za otplate glavnice, tj. rate umanjene za kamatu utvrđenu primenom metoda efektivne kamatne stope. Izuzetak od ovog principa je taj što standard takođe dozvoljava instrumente sa osobinama prevremene otplate, koji zadovoljavaju sledeće uslove kako bi ispunili SPPI: (i) sredstvo realizovano uz premiju ili diskont, (ii) iznos prevremene otplate predstavlja ugovornu nominalnu vrednost i pripisanu kamatu, kao i razumno dodatnu naknadu za raskid ugovora pre njegovog isteka, i (iii) fer vrednost odredbe prevremene otplate nije od materijalnog značaja pri inicijalnom priznavanju.

Krediti Banke uključuju klauzule o unakrsnoj prodaji koje predstavljaju smanjenje kamatne stope, kada klijent zaključi druge ugovore sa Bankom ili ispuni određene kriterijume, npr. održava minimalan nivo platnog prometa po tekućem računu u Banci. Novčani tokovi su SPPI ukoliko te klauzule nezнатно smanjuju ukupnu profitnu maržu Banke po datom instrumentu, pri čemu nema drugih osobina koje su u neskladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom.

Banka je razmatrala primere iz standarda i zaključila da karakteristike koje proističu samo iz zakonskih propisa, a nisu deo ugovora, tj. ukoliko je došlo do promene propisa, više neće važiti, pa nisu od značaja za procenu da li su novčani tokovi SPPI. Kreditni ugovori Banke dopuštaju korekciju kamatnih stopa u smislu reakcije na makroekonomske i regulatorne promene. Rukovodstvo je vršilo ocenu i procenilo da bi konkurenčija u bankarskom sektoru i praktična sposobnost zajmoprimeca da refinansiraju kredite sprečila ponovno utvrđivanje kamatne stope koje su iznad tržišnog nivoa i zato su novčani tokovi procenjeni kao SPPI.

5 Usvajanje novih ili revidiranih standarda i tumačenja

Sledeći izmenjeni standardi su u primeni od 1. januara 2021. godine, ali nisu imali materijalan uticaj na Banku:

- Izmena MSFI 16 o koncesijama na rentu u vezi sa COVID-19 (objavljena 28. maja 2020. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. juna 2020.). Amandman pruža zakupcima olakšice u vidu opcionog izuzeća od procene da li je ustupak zakupnine u vezi sa COVID-19 modifikacija zakupa. Zakupci mogu izabrati da obračunavaju koncesije za zakup na isti način kao da nisu modifikacije zakupa. Praktični način se primenjuje samo na koncesije za zakup koji nastaju kao direktna posledica pandemije COVID-19 i samo ako su ispunjeni svi sledeći uslovi: promena plaćanja zakupa rezultira revidiranim iznosom naknade za zakup koji je suštinski isti kao, ili manje od, naknada za zakup koji neposredno prethodi promeni; svako smanjenje plaćanja zakupa utiče samo na plaćanja koja dospevaju na dan ili pre 30. juna 2021. godine; i nema suštinskih promena u drugim uslovima i odredbama zakupa. Dana 31. marta 2021. godine, u svetlu pandemije koja je u toku, IASB je objavio dodatni amandman za produženje datuma za koncesije sa 30. juna 2021. na 30. jun 2022. (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. aprila 2021.). Banka nije pregovarala o koncesijama za zakup sa zakupodavcima za zakup imovine.
- Reforma referentne kamatne stope (IBOR) – faza 2 dopune MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16 (objavljene 27. avgusta 2020. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021.). Izmjene i dopune Faze 2 rješavaju pitanja koja proizilaze iz implementacije reformi, uključujući zamjenu jednog mjerila alternativnim. Amandmani pokrivaju sledeće oblasti:
 - *Računovodstvo promena u osnovi za utvrđivanje ugovorenih tokova gotovine kao rezultat reforme IBOR-a:* Za instrumente na koje se primenjuje merenje amortizovanog troška, izmene zahtevaju od entiteta, kao praktičnu pomoć, da obračunaju promenu osnove za utvrđivanje ugovoreni tokovi gotovine kao rezultat reforme IBOR-a ažuriranjem efektivne kamatne stope korišćenjem smernica u paragrafu B5.4.5 MSFI 9. Kao rezultat toga, ne priznaje se neposredna dobit ili gubitak. Ova praktična svrha se odnosi samo na takvu promenu i samo u meri u kojoj je to neophodno kao direktna posledica reforme IBOR-a, a nova osnova je ekonomski ekvivalentna prethodnoj osnovi. Od osiguravača koji primenjuju privremeno izuzeće od MSFI 9 se takođe zahteva da primenjuju isti praktični metod. MSFI 16 je takođe izmenjen i dopunjjen tako da zahteva od korisnika lizinga da koriste sličan praktični lek kada se obračunavaju modifikacije zakupa koje menjaju osnovu za određivanje budućih plaćanja zakupa kao rezultat reforme IBOR-a.
 - *Datum završetka za olakšice Faze 1 za komponente rizika koje nisu ugovorom određene komponente rizika u odnosima zaštite:* Dopune Faze 2 zahtevaju od entiteta da prospektivno prestane da primenjuje olakšice za Fazu 1 na neugovorno specificiranu komponentu rizika u ranijim ili ranijim vremenima kada se promene u neugovorno specificiranu komponentu rizika, ili kada se odnos hedžinga prekine. U amandmanima Faze 1 za komponente rizika nije naveden krajnji datum.
 - *Dodatni privremeni izuzeci od primene specifičnih zahteva za računovodstvo zaštite:* Izmene i dopune Faze 2 obezbeđuju neka dodatna privremena oslobođenja od primene specifičnih MRS 39 i MSFI 9 zahteva računovodstva zaštite na odnose zaštite na koje direktno utiče reforma IBOR-a.
 - *Dodatna obelodanjivanja MSFI 7 u vezi sa reformom IBOR-a:* Izmene zahtevaju obelodanjivanje: (i) načina na koji entitet upravlja prelaskom na alternativne referentne stope, njegovog napretka i rizika koji proističu iz tranzicije; (ii) kvantitativne informacije o derivatima i nederivativnim instrumentima koji tek treba da pređu, razvrstane prema značajnim referentnim kamatnim stopama; i (iii) opis svih promena u strategiji upravljanja rizikom kao rezultat reforme IBOR-a.

Efekat reforme IBOR-a. Ova reforma, u ovoj fazi, nema uticaja na poslovanje i finansijske izveštaje Banke, s obzirom da portfolio banke ne sadrži referentne LIBOR i EONIA stope, koje neće biti objavljene od januara 2022. godine. S tim u vezi, došlo je do nema promena u ugovorenim tokovima gotovine ili modifikacija finansijskih instrumenata, u skladu sa MSFI 9.

6 Novi računovodstveni standardi i tumačenja

Određeni novi standardi i tumačenja bili su objavljeni i koji su u primeni za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, i koje Banka nije ranije usvojila:

- MSFI 17 – Ugovori o osiguranju (objavljeni 18. maja 2017. godine u primeni za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Izmene MSFI 17 i izmena MSFI 4 (objavljeno 25. juna 2020 u primeni za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Prodaja ili ulog sredstava između ulagača i njegovog pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata – Izmene MSFI 10 I MRS 28 (objavljeno 11. septembra 2014. godine i u primeni za godišnje izveštaje koji počinju pre ili nakon datuma koji će IASB naknadno utvrditi),
- Klasifikacija obaveza na tekuće ili dugoročne liabilities as current or non-current – izmene MRS 1 (objavljeno 23. januara 2020 i u primeni za godišnje izveštaje koji počinju pre ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Prihodi pre nameravane upotrebe, Štetni ugovori – troškovi ispunjenja, Referenca na Konceptualni okvir – uži obim izmena MRS 16, MRS 37 i MSFI 3, i Godišnja unapređenja MSFI 2018-2020 – izmene MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41 (objavljeno 14. maja 2020. godine i u primeni za godišnje izveštaje koji počinju pre ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Izmene MRS 8: Definicija računovodstvenih procena (objavljene 12. februara 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.).
- Koncesije za iznajmljivanje u vezi sa Covid-19 – Izmene MSFI 16 (objavljene 31. marta 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021.). U maju 2020. godine je izdata dopuna MSFI 16 koja je pružala opcionalno praktično sredstvo za zakupce da procene da li je ustupak zakupnine u vezi sa COVID-19, što je rezultiralo smanjenjem plaćanja zakupa do 30. juna 2021. godine, predstavljalo modifikaciju zakupa. Amandmanom od 31. marta 2021. produžen je datum praktičnog sredstva sa 30. juna 2021. na 30. jun 2022. godine.
- Odloženi porez na imovinu i obaveze koje proističu iz jedne transakcije – Dopune MRS 12 (objavljene 7. maja 2021. i na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023.).

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene.

7 Gotovina i sredstva kod centralne banke

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
U dinarima		
Gotovina u blagajni	9.197	16.962
Tekući (žiro) račun	397.069	438.724
Sredstva kod NBS, osim tekućeg (žiro) računa i obavezne rezerve	250.009	200.009
Sredstva kod drugih banaka za transakcije sa platnim karticama	1.042	-
U stranoj valuti		
Gotovina u blagajni	36.313	10.653
Obavezna rezerva kod NBS	291.733	247.775
Ukupno gotovina i sredstva kod centralne banke	985.363	914.123

U tabeli u nastavku je prikazan kvalitet gotovine i sredstava kod centralne banke, na osnovu kreditnog rejtinga na dan 31. decembra 2021. godine. U Napomeni 29 dat je opis sistema Banke za rejting kreditnog rizika.

<i>U hiljadama dinara</i>	Sredstva kod NBS, uključujući obaveznu rezervu
- Odličan	938.811
Gotovina i sredstva kod centralne banke, isključujući gotovinu u blagajni	938.811

MIRABANK A.D. BEOGRAD
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2021. GODINE

7 Gotovina i sredstva kod centralne banke (nastavak)

Kvalitet gotovine i sredstava kod centralne banke na dan 31. decembra 2020. godine bio je sledeći:

<i>U hiljadama dinara</i>	Sredstva kod NBS, uključujući obaveznu rezervu
- Odličan	886.507
Gotovina i sredstva kod centralne banke, isključujući gotovinu u blagajni	886.507

Za potrebe odmeravanja ECL, gotovina i gotovinski ekvivalenti su uključeni u fazu 1. ECL za ove iznose je neznatan, pa zato Banka za gotovinu i gotovinske ekvivalente nije priznala gubitak od obezvređenja za kredite. U Napomeni 29 dat je opis pristupa odmeravanju ECL.

Na žiro-računu su obavezne rezerve u RSD, koje predstavljaju minimalan iznos rezerve u RSD koja je izdvojena na osnovu Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod NBS. U skladu sa navedenom Odlukom, obavezna rezerva u RSD se izračunava na osnovu prosečnog dnevnog knjigovodstvenog iznosa depozita u RSD, kredita, HoV, kao i drugih obaveza u RSD, tokom jednog kalendarskog meseca, i to primenom stope u rasponu od 0% do 5%, zavisno od dospeća obaveza i njihovih izvora finansiranja. Izdvojena rezerva se nalazi na žiro-računu Banke. U 2021. godini, NBS je plaćala kamatu na obaveznu dinarsku rezervu Banke po godišnjoj kamatnoj stopi od 0,10%.

Obavezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije predstavlja minimalan iznos devizne rezerve koja je izdvojena na osnovu Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod NBS. U skladu sa navedenom Odlukom, obavezna devizna rezerva se izračunava na osnovu prosečnog dnevnog knjigovodstvenog iznosa depozita u stranoj valuti, kredita i drugih obaveza u stranoj valuti, kao i obaveza u RSD sa valutnom indeksacijom (EUR u RSD), tokom jednog kalendarskog meseca. Stope obavezne devizne rezerve su tokom 2021. godine ostale nepromjenjene i iznosile su 20% na devizne depozite do 2 godine i 13% na devizne depozite sa dospećem preko 2 godine. Stopa koja se primenjuje na deo devizne rezerve koji se sastoji od obaveza u RSD sa valutnom indeksacijom iznosila je 100%.

Banka je u obavezi da održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne rezerve u iznosu obračunate obavezne devizne rezerve na depozite u stranoj valuti koji su na računima u NBS. Obavezna devizna rezerva je nekamatonosna.

8 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Računi kod korespondentskih banaka i prekonočni plasmani	487.435	337.176
Plasmani drugim bankama	623.614	1.052.290
Plasmani/depoziti drugim finansijskim organizacijama	16.467	4.703
Minus: umanjenja za kreditne gubitke	(69)	(89)
Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.127.447	1.394.080

8 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

Banka račune kod korespondentskih banaka i prekonoćne plasmane kod drugih banaka, kao i plasmane kod drugih banaka sa prvobitnim dospećima kraćim od tri meseca smatra jednakim onima koji su u kategoriji gotovina i gotovinski ekvivalenti, a za potrebe odmeravanja ECL, stanja gotovine i gotovinskih ekvivalenta su obuhvaćena fazom 1. Banka priznaje prilično zanemarljiv iznos gubitaka od umanjenja vrednosti za gotovinu i gotovinske ekvivalente. U Napomeni 29 je opisan pristup odmeravanju ECL.

U tabeli u nastavku je prikazana analiza kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija po kreditnom kvalitetu, na dan 31. decembra 2021. godine, na osnovu rejtinga kreditnih rizika, a za potrebe odmeravanja ECL, takođe su obelodanjena potraživanja od drugih banaka u tri faze. U Napomeni 29 dat je opis sistema Banke za rejting kreditnih rizika, kao i pristup odmeravanju ECL, uključujući i definicije neizvršenja i SICR koje se primenjuju na potraživanja od drugih finansijskih organizacija. Knjigovodstvena vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na dan 31. decembra 2021. godine, takođe predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnim rizicima po osnovu ovih sredstava:

<i>u hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL umanjen za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
<i>Računi kod korespondentskih banaka i prekonoćni plasmani drugim bankama</i>					
- Odličan	487.435	-	-	-	487.435
<i>Bruto knjigovodstvena vrednost</i>					
Umanjenje za kreditne gubitke	(37)	-	-	-	(37)
<i>Knjigovodstvena vrednost</i>	487.398	-	-	-	487.398
<i>Plasmani drugim bankama</i>					
- Odličan	623.614	-	-	-	623.614
<i>Bruto knjigovodstvena vrednost</i>					
Umanjenje za kreditne gubitke	(32)	-	-	-	(32)
<i>Knjigovodstvena vrednost</i>	623.582	-	-	-	623.582
<i>Plasmani drugim finansijskim organizacijama</i>					
- Odličan	-	-	-	-	-
- Dobar	16.467	-	-	-	16.467
<i>Bruto knjigovodstvena vrednost</i>					
Umanjenje za kreditne gubitke	(1)	-	-	-	(1)
<i>Knjigovodstvena vrednost</i>	16.466	-	-	-	16.466
<i>Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (bruto knjigovodstvena vrednost)</i>					
<i>Umanjenje za kreditne gubitke</i>	(69)	-	-	-	(69)
<i>Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (knjigovodstvena vrednost)</i>					
	1.127.516	-	-	-	1.127.516
	1.127.447	-	-	-	1.127.447

8 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

Analiza prema kreditnom kvalitetu iznosa potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija na osnovu reitinga kredinog rizika, i prikazuje stanja prema tri faze, a za potrebe odmeravanja ECL:

u hiljadama dinara	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL umanjen za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Računi kod korespondentskih banaka i prekonočni plasmani drugim bankama					
- Odličan	337.176	-	-	-	337.176
Bruto knjigovodstvena vrednost					
Umanjenje za kreditne gubitke	(22)	-	-	-	(22)
Knjigovodstvena vrednost	337.154	-	-	-	337.154
Plasmani drugim bankama					
- Odličan	1.052.,290	-	-	-	1.052.290
Bruto knjigovodstvena vrednost	1.052.290	-	-	-	1.052.290
Umanjenje za kreditne gubitke	(66)	-	-	-	(66)
Knjigovodstvena vrednost	1.052.224	-	-	-	1.052.224
Plasmani drugim finansijskim organizacijama					
- Odličan	-	-	-	-	-
- Dobar	4.703	-	-	-	4.703
Bruto knjigovodstvena vrednost	4.703	-	-	-	4.703
Umanjenje za kreditne gubitke	(1)				(1)
Knjigovodstvena vrednost	4.702				4.702
Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (bruto knjigovodstvena vrednost)	1.394.169	-	-	-	1.394.169
Umanjenje za kreditne gubitke	(89)	-	-	-	(89)
Ukupno krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (knjigovodstvena vrednost)	1.394.080	-	-	-	1.394.080

Na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembar 2020. godine potraživanja od banaka nisu obezbeđena.

Na gubitak od obezvredenja kredita i potraživanja od drugih banaka priznat u 2021. godini uticali su različiti faktori, kako je opisano u nastavku:

- Dodatna umanjenja za nove finansijske instrumente priznate tokom ovog perioda, kao i oslobađanja za finansijske instrumente koji su prestali da budu priznati;
- Uticaj na odmeravanje ECL usled promena kod PD, EAD i LGD tokom godine;
- Finansijska sredstva koja su tokom ovog perioda prestala da budu priznata i otpisi umanjenja koji se odnose na sredstva otpisana tokom ovog perioda.

8 Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija (nastavak)

U sledećoj tabeli su objašnjene promene kod umanjenja za kreditne gubitke i bruto knjigovodstvene vrednosti kredita i potraživanja od drugih banaka između početka i kraja godišnjeg perioda zbog ovih faktora:

U hiljadama dinara	Umanjenje za kreditne gubitke			Ukupno	Bruto knjigovodstvena vrednost			Ukupno
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)		Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija								
31. decembar 2020.	(89)	-	-	(89)	1.394.170	-	-	1.394.170
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Realizovana ili kupljena Prestanak priznavanja tokom perioda Promene parametara rizika	(45) 69 (4)	- - -	- - -	(45) 69 (4)	1.656.463 (1.923.117) -	- - -	- - -	1.656.463 (1.923.117) -
Ukupna kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period	20	-	-	20	(266.654)	-	-	(266.654)
31. decembar 2021.	(69)	-	-	(69)	1.127.516	-	-	1.127.516

U hiljadama dinara	Umanjenje za kreditne gubitke			Ukupno	Bruto knjigovodstvena vrednost			Ukupno
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)		Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija								
31. decembar 2019.	(305)	-	-	(305)	877.888	-	-	877.888
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Realizovana ili kupljena Prestanak priznavanja tokom perioda Promene parametara rizika	(258) 512 (38)	- - -	- - -	(258) 512 (38)	4.734.324 (4.218.042) -	- - -	- - -	4.734.324 (4.218.042) -
Ukupna kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period	216	-	-	216	516.282	-	-	516.282
31. decembar 2020.	(89)	-	-	(89)	1.394.170	-	-	1.394.170

MIRABANK A.D. BEOGRAD
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2021. GODINE

9 Hartije od vrednosti

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Dužničke HoV po FVOCI	2.070.322	1.776.200
Ukupne investicije u dužničke hartije od vrednosti	2.070.322	1.776.200

U tabeli u nastavku su prikazane investicije u dužničke hartije od vrednosti na dan 31. decembra 2021. i 31. decembra 2020. godine po kategoriji odmeravanja i klasi:

<i>U hiljadama dinara</i>	Dužničke HoV po FVOCI 2021.	Dužničke HoV po FVOCI 2020.
Državne obveznice RS	2.070.322	1.776.200
Ukupne investicije u dužničke hartije od vrednosti (po fer vrednosti)	2.070.322	1.776.200

Investicije u dužničke hartije od vrednosti po FVOCI

Tabela ispod analizira izloženost kreditnim rizicima po osnovu hartija od vrednosti, odmerenih po FVOCI, na dan 31. decembar 2021. godine, za koje je priznato obezvređenje po osnovu ECL, na osnovu kreditnog rejtinga. Pogledati Napomenu 29 vezano za pristup odmeravanju ECL.

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Državne obveznice RS					
- Odličan	2.058.022	-	-	-	2.058.022
 Ukupno AC bruto knjigovodstvena vrednost	2.058.022	-	-	-	2.058.022
 Minus umanjenje za kreditne gubitke	(2.994)	-	-	-	(2.994)
Korekcija fer vrednosti sa AC na FV	15.296	-	-	-	15.296
 Knjigovodstvena vrednost (fer vrednost)	2.070.322	-	-	-	2.070.322
 Ukupno investicije u dužničke HoV odmerene po FVOCI (fer vrednost)	2.070.322	-	-	-	2.070.322

9 Hartije od vrednosti (nastavak)

Tabela ispod analizira izloženost kreditnim rizicima po osnovu hartija od vrednosti, odmerenih po FVOCl, na dan 31. decembra 2020. godine.

	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
U hiljadama dinara					
- Odličan	1.721.742	-	-	-	1.721.742
Ukupno AC bruto knjigovodstvena vrednost	1.721.742	-	-	-	1.721.742
Minus umanjenje za kreditne gubitke	(3.526)	-	-	-	(3.526)
Korekcija fer vrednosti sa AC na FV	57.985	-	-	-	57.985
Knjigovodstvena vrednost (fer vrednost)	1.776.200	-	-	-	1.776.200
Ukupno investicije u dužničke HoV odmerene po FVOCl (fer vrednost)	1.776.200	-	-	-	1.776.200

Dužničke hartije od vrednosti po FVOCl nisu obezbeđene. Na dan 31. decembra 2021. godine, dužničke hartije od vrednosti po FVOCl nisu kao sredstva obezbeđenja bila založena prema trećim licima po osnovu plasmana drugih banaka i ostalih pozajmica banke.

Kretanja rezervisanja po osnovu obezvredjenja i bruto iznosa amortizovane vrednosti državnih obveznica Republike Srbije po FVOCl su bila sledeća:

	Umanjenje za kreditne gubitke				Bruto kmjigovodstvena vrednost			
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno
U hiljadama dinara								
Državne obveznice RS								
31.12. 2020.	(3.526)	-	-	(3.526)	1.776.200	-	-	1.776.200
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Realizovana ili kupljena	(762)	-	-	(762)	398.519	-	-	398.519
Prestanak priznavanja tokom perioda	1.293	-	-	1.293	(104.397)	-	-	(104.397)
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period	531	-	-	531	294.122	-	-	294.122
31.12.2021.	(2.994)	-	-	(2.994)	2.070.322	-	-	2.070.322

MIRABANK A.D. BEOGRAD
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2021. GODINE

9 Hartije od vrednosti (nastavak)

U hiljadama dinara	Umanjenje za kreditne gubitke			Ukupno	Bruto knjigovodstvena vrednost			Ukupno
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)		Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
	(12-mesečni ECL)	(Lifetime ECL za SICR)	(Lifetime ECL za kreditne gubitke)		(12-mesečni ECL)	(Lifetime ECL za SICR)	(Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
Državne obveznice RS								
31.12. 2019.	(3.670)	-	-	(3.670)	1.914.906	-	-	1.914.906
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Realizovana ili kupljena	(748)	-	-	(748)	354.189	-	-	354.189
Prestanak priznavanja tokom perioda	892	-	-	892	(492.895)	-	-	(492.895)
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period	144	-	-	144	(138.706)	-	-	(138.706)
31.12.2020.	(3.526)	-	-	(3.526)	1.776.200	-	-	1.776.200

10 Krediti i potraživanja od komitenata

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Bruto knjigovodstvena vrednost kredita i plasmana komitentima po AC	2.008.490	2.005.883
Minus umanjenja za kreditne gubitke	(59.834)	(35.244)
Ukupno knjigovodstvena vrednost kredita i plasmana komitentima po AC	1.948.656	1.970.639

Banka nema portfolio kredita i potraživanja od komitenata koji ne ispunjavaju zahteve u smislu SPPI za klasifikaciju po AC, u skladu sa MSFI 9. Shodno tome, svi krediti i potraživanja od komitenata su od datuma inicijalnog priznavanja klasifikovani po AC. Knjigovodstveni iznos iz bilansa stanja najbolje predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnim rizicima po osnovu kredita i potraživanja prema komitentima. Bruto knjigovodstvena vrednost umanjenja za kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima od komitenata po AC, prema klasi, na dan 31. decembar 2021. godine i 31. decembar 2020. godine je prikazana u tabeli u nastavku:

U hiljadama dinara	Bruto knjigovodstvena vrednost	31.12.2021.		31.12.2020.		Knjigovodstvena vrednost
		Umanjenje za kreditne gubitke	Knjigovodstvena vrednost	Bruto knjigovodstvena vrednost	Rezervisanja po osnovu kreditnih gubitaka	
<i>Krediti korporativnim klijentima</i>						
Standardno kreditiranje	2.008.490	(59.834)	1.948.656	2.005.883	(35.244)	1.970.639
Ukupno krediti i plasmani komitentima, po AC	2.008.490	(59.834)	1.948.656	2.005.883	(35.244)	1.970.639

Standardno kreditiranje se odnosi na kredite odobrene velikim privrednim subjektima po standardnim uslovima, uglavnom za finansiranje obrtnih sredstava.

MIRABANK A.D. BEOGRAD
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2021. GODINE

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje promene umanjenja za kreditne gubitke i bruto knjigovodstvenu vrednost za kredite i potraživanja od klijenata koji se vode po amortizovanoj vrednosti između početka i kraja izveštajnog perioda:

	Umanjenje za kreditne gubitke				Bruto knjigovodstvena vrednost			
	Faza 1 <i>(12-mesečni ECL)</i>	Faza 2 <i>(Lifetim e ECL za SICR)</i>	Faza 3 <i>(Lifetime ECL za kreditne gubitke)</i>	Ukupno	Faza 1 <i>(12-mesečni ECL)</i>	Faza 2 <i>(Lifetime ECL za SICR)</i>	Faza 3 <i>(Lifetim e ECL za kreditne gubitke)</i>	Ukupno
<i>U hiljadama dinara</i>								
<i>Standardno kreditiranje</i>								
31. decembar 2020.	(11.266)	(3.745)	(20.232)	(35.243)	1.684.186	207.564	114.133	2.005.883
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Prelasci:								
- u očekivane gubitke tokom veka trajanja (iz 1. u 2. fazu)	4.777	(568)	-	4.209	(312.431)	270.738	-	(41.693)
- u kreditne gubitke (iz 1. i 2. faze u 3. fazu)	-	60	(28.661)	(28.601)	-	(27.059)	28.911	1.852
Realizovano ili kupljeno	(7.575)	(402)	(952)	(8.929)	1.523.542	94.640	2.588	1.620.771
Prestanak priznavanja tokom perioda	4.524	1.157	144	5.825	(1.467.159)	(110.998)	(166)	(1.578.322)
Promena parametara rizika	5.088	182	(2.364)	2.906	-	-	-	-
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:	6.815	429	(31.833)	(24.590)	(256.047)	227.321	31.334	2.608
<i>Kretanja bez uticaja na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-	-
Kretanja FX i druga	-	-	-	-	-	-	-	-
31. decembar 2021.	(4.452)	(3.317)	(52.065)	(59.834)	1.428.138	434.885	145.467	2.008.490

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

	Umanjenje za kreditne gubitke			Ukupno	Bruto knjigovodstvena vrednost			Ukupno
	Faza 1 <i>U hiljadama dinara</i>	Faza 2 <i>(12-mesečni ECL)</i>	Faza 3 <i>(Lifetime ECL za SICR)</i>		Faza 1 <i>(12-mesečni ECL)</i>	Faza 2 <i>(Lifetime ECL za SICR)</i>	Faza 3 <i>(Lifetime ECL za kreditne gubitke)</i>	
Standardno kreditiranje								
31. decembar 2019.	(6.954)	-	(9.460)	(16.414)	2.387.690	99.215	97.885	2.584.790
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Prelasci:								
- u očekivane gubitke tokom veka trajanja (iz 1. u 2. fazu)	3	(3.473)	-	(3.470)	(148.061)	148.061	-	-
- u kreditne gubitke (iz 1. i 2. faze u 3. fazu)	14		(11.473)	(11.459)	(12.561)		12.561	-
Realizovano ili kupljeno	(9.947)	(331)	(364)	(10.643)	1.655.221	216.049	3.756	1.875.026
Prestanak priznavanja tokom perioda	4.828	224	5	5.058	(2.198.104)	(255.761)	(69)	(2.453.933)
Promena parametara rizika	789	(166)	1.060	1.684	-	-	-	-
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:								
	(4.313)	(3.745)	(10.771)	(18.829)	(703.504)	108.349	16.248	(578.908)
<i>Kretanja bez uticaja na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-	-	-
Kretanja FX i druga	-	-	-	-	-	-	-	-
31. decembar 2020.	(11.266)	(3.745)	(20.232)	(35.243)	1.684.186	207.564	114.133	2.005.883

Na umanjenja za kreditne gubitke za kredite i potraživanja od komitenata priznata tokom ovog perioda su uticali različiti faktori, a detalji o odmeravanju ECL su dati u Napomeni 29. U tabeli u nastavku su opisana glavna kretanja.

- Prelasci između 1., 2. i 3. faze usled nastanka značajnog porasta kreditnih rizika ili kreditnog gubitka tokom perioda, i posledični prelazak u fazu iznad (ili fazu ispod) između 12-mesečnog ECL i Lifetime ECL;
- Dodatna umanjenja za nove finansijske instrumente priznate tokom ovog perioda, kao i oslobođanje finansijskih instrumenta koji su tokom ovog perioda prestali da budu priznati.

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Sledeća tabela sadrži analizu izloženosti kreditnim rizicima po kreditima i potraživanjima od komitenata, merene po AC, za koje su obezvređenja ECL priznata. Knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja od komitenata prikazani u nastavku takođe predstavljaju maksimalnu izloženost Banke kreditnim rizicima po tim kreditima.

Analiza prema kreditnom kvalitetu kredita datih pravnim licima koji se vrednuju po amortizovanom trošku na dan 31. decembar 2021. godine prikazana je kako sledi:

U hiljadama dinara	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Standardno kreditiranje					
- Odličan	707,247	29,108	-	-	736,355
- Dobar	690,636	334,884	124	-	1,025,644
- Zadovoljavajući	30,256	70,894	-	-	101,149
- Posebno praćenje	-	-	5	-	5
- Neizvršenje obaveza	-	-	145,338	-	145,338
Bruto knjigovodstvena vrednost	1,428,138	434,885	145,467	-	2,008,490
Umanjenje za kreditne gubitke	(4,452)	(3,317)	(52,065)	-	(59,834)
Knjigovodstvena vrednost	1,423,686	431,569	93,402	-	1,948,656

Analiza po kreditnom kvalitetu kredita datih pravnim licima koji se vrednuju po amortizovanom trošku na dan 31. decembar 2020. godine prikazana je kako sledi:

U hiljadama dinara	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Standardno kreditiranje					
- Odličan	798.314	-	-	-	798.314
- Dobar	751.863	193.429	-	-	945.292
- Zadovoljavajući	134.009	14.135	-	-	148.144
- Posebno praćenje	-	-	-	-	-
- Neizvršenje obaveza	-	-	114.133	-	114.133
Bruto knjigovodstvena vrednost	1.684.186	207.564	114.133	-	2.005.883
Umanjenje za kreditne gubitke	(11.267)	(3.745)	(20.232)	-	(35.244)
Knjigovodstvena vrednost	1.672.919	203.819	93.901	-	1.970.639

Za pojašnjenje rejtinga kreditnih rizika koji je korišćen u ovoj tabeli, pogledati Napomenu 29.

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Koncentracija rizika po privrednoj grani u okviru kreditnog portfolija komitenata prikazana je u nastavku:

U hiljadama dinara	2021.		2020.	
	Iznos	%	Iznos	%
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	111.700	5,73%	140.517	7,13%
- Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom	698.200	35,83%	594.303	30,16%
- Snabdevanje električnom energijom	-	-	47.579	2,41%
- Gradevinarstvo	120.541	6,19%	122.916	6,24%
- Trgovina na veliko i malo	477.903	24,52%	816.263	41,42%
- Saobraćaj i skladištenje	307.666	15,79%	210.963	10,71%
- Poslovanje nekretninama	139.242	7,15%	37.005	1,88%
- Ostalo	93.404	4,79%	1.093	0,06%
Ukupno krediti i plasmani komitentima koji se vode po AC	1.948.656	100,00%	1.970.639	100,00%

Politika Banke koja se odnosi na pribavljanje kolateralala se nije značajno promenila tokom izveštajnog perioda, a u odnosu na prethodni izveštajni period nije bilo ni značajnih promena ukupnog kvaliteta kolateralala koje Banka poseduje. Aranžmani vezano za pribavljanje kolateralala kao posledice COVID-19 pandemije, odnose se na garancije države na pojedine kredite odobrene u okviru državne garantne šeme. Opis kolateralala po kreditima korporativnim klijentima koji se vode po amortizovanoj vrednosti, a na dan 31. decembra 2021. godine je izgledao kako sledi:

U hiljadama dinara	Standardno kreditiranje	Ukupno
Krediti obezbeđeni od drugih strana, uključujući osiguranje kredita	67.111	67.111
Krediti sa kolateralom u vidu:		
- stambenih objekata	198.341	198.341
- drugih objekata	172.910	172.910
- gotovinskih depozita	76.348	76.348
- ostalih sredstava	12.278	12.278
Ukupno	526.989	526.989
Neobezbeđene izloženosti	1.421.667	1.421.667
Ukupno knjigovodstvena vrednost kredita i plasmana komitentima po AC	1.948.656	1.948.656

Krediti obezbeđeni od drugih strana, uključujući osiguranje kredita uglavnom se odnose na kredite u okviru garantne šeme za koje kolateral predstavlja garancija države, kao posledice COVID-19 pandemije.

Informacije o kolateralima po kreditima korporativnim klijentima na 31. decembar 2020. godine:

U hiljadama dinara	Standardno kreditiranje	Ukupno
Krediti obezbeđeni od drugih strana, uključujući osiguranje kredita	77.511	77.511
Krediti sa kolateralom u vidu:		
- stambenih objekata	126.540	126.540
- drugih objekata	342.106	342.106
- gotovinskih depozita	43.876	43.876
- ostalih sredstava	115.226	115.226
Ukupno	705.260	705.260
Neobezbeđene izloženosti	1.265.379	1.265.379
Ukupno knjigovodstvena vrednost kredita i plasmana komitentima po AC	1.970.639	1.970.639

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Ostala sredstva uglavnom uključuju opremu. Podaci iz prethodne tabele predstavljaju koja god od ove dve vrednosti je niža: knjigovodstvena vrednost kredita ili vrednost kolateralna; preostali deo je obelodanjen kroz neobezbeđene izloženosti. Knjigovodstvena vrednost kredita dodeljena je na osnovu kvaliteta sredstava uzetih kao kolateral.

U sledećoj tabeli su date informacije o knjigovodstvenoj vrednosti kredita (faza 2) za koje Banka nije priznala umanjenja za očekivane kreditne gubitke zbog znatno veće vrednosti kolateralu u odnosu na bruto knjigovodstvenu vrednost ovih kredita.

U hiljadama dinara	31.12.2021.	31.12.2020.
<i>Krediti korporativnim klijentima</i>		
Standardno kreditiranje	229.830	20.740
Ukupno značajni kolateralizovani krediti i plasmani komitentima koji se vode po AC	229.830	20.740

Mera u kojoj kolateral i druga kreditna unapređenja ublažavaju kreditne rizike za finansijska sredstva koja se vode po amortizovanoj vrednosti i koja su obezvređena, predstavljena je zasebnim obelodanjivanjem vrednosti kolateralu za (i) ona sredstva kod kojih su kolateral i druga kreditna unapređenja jednaka ili su veća od knjigovodstvene vrednosti (*over-collateralised*) i (ii) sredstva kod kojih su kolateral i druga kreditna unapređenja manja od knjigovodstvene vrednosti sredstva (*under-collateralise*). Efekti kolateralu na dan 31. decembra 2021. godine su prezentovani za pojedinačno obezvređene kredite, kako sledi:

U hiljadama dinara	Sredstva sa „jačim“ kolateralom (<i>over-collateralised</i>)		Sredstva sa „slabijim“ kolateralom (<i>under-collateralised</i>)	
	Knjigovodstvena vrednost sredstava	Vrednost kolateralu	Knjigovodstvena vrednost sredstava	Vrednost kolateralu

<i>Krediti korporativnim klijentima</i>				
Standardno kreditiranje	-	-	93.400	79.485
Ukupno			93.400	79.485

Efekti kolateralu na dan 31. decembra 2020. godine su prezentovani za pojedinačno obezvređene kredite, kako sledi:

U hiljadama dinara	Sredstva sa „jačim“ kolateralom (<i>over-collateralised</i>)		Sredstva sa „slabijim“ kolateralom (<i>under-collateralised</i>)	
	Knjigovodstvena vrednost sredstava	Vrednost kolateralu	Knjigovodstvena vrednost sredstava	Vrednost kolateralu

<i>Krediti korporativnim klijentima</i>				
Standardno kreditiranje	-	-	93.900	79.484
Ukupno			93.900	79.484

Banka vrši procenu vrednosti kolateralu u trenutku odobrenja kredita i generalno je ažurira jednom u godinu dana do tri godine, zavisno od značaja kreditne izloženosti. Vrednosti kolateralu razmatrane u ovom obelodanjivanju su vrednosti nakon korekcije vrednosti kolateralu do 50% koja se primenjuje za potrebe razmatranja likvidnosti i kvaliteta založenih sredstava.

10 Krediti i potraživanja od komitenata (nastavak)

Preostali iznos duga prema ugovorima o kreditima i potraživanjima od komitenata koji su otpisani, a koji je i dalje predmet aktivnosti prinudne naplate, na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine je bio kao što sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
<i>Krediti korporativnim klijentima</i>		
Standardno kreditiranje	22.406	22.210
Ukupno	22.406	22.210

Politika Banke je da okonča korake u postupku prinudne naplate kada je on pokrenut, čak i kada su krediti već otpisani i nije opravdano očekivati naplatu.

U Napomeni 34 dato je objašnjenje procenjene fer vrednosti za svaku klasu kredita i potraživanja od komitenata. Analiza kamatnih stopa po kreditima i plasmanima komitentima prikazana je u Napomeni 29.

11 Ostala sredstva

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Ostala finansijska sredstva po AC	497	342
Umanjeno za iznos obezvređenja po osnovu kreditnih gubitaka	(136)	(87)
Ukupno knjigovodstvena vrednost ostalih finansijskih sredstava	361	255
Ostala nefinansijska sredstva	11.129	8.634
Umanjeno za ispravku vrednosti	(1.022)	(865)
Ukupno knjigovodstvena vrednost ostalih nefinansijskih sredstava	10.107	7.769
Ukupno ostala sredstva	10.468	8.024

MIRABANK A.D., BEOGRAD

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2021. GODINE

11 Ostala sredstva (nastavak)

Tabela u nastavku daje analizu izloženosti kreditnim rizicima ostalih finansijskih sredstava po AC. Knjigovodstveni iznos ostalih finansijskih sredstava po AC na dan 31. decembra 2021. godine takođe predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnim rizicima po ovim sredstvima.

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL umanjen za kreditne gubitke)	POCI	Ukupno
Ostala finansijska sredstva					
- Odličan	269	1	5	-	275
- Dobar	19	11	42	-	72
- Zadovoljavajući	14	-	8	-	22
- Posebno praćenje	2	-	12	-	14
- Neizvršenje obaveza	26	-	88	-	114
Bruto knjigovodstvena vrednost	330	12	155	-	497
Rezervacije za kreditne gubitke	-	-	(136)	-	(136)
Knjigovodstvena vrednost	330	12	19	-	361
Ostala finansijska sredstva uglavnom se odnose na naknade za potraživanja po osnovu finansijskih transakcija, kao i od konsultantskih usluga, tako da ista nisu obezbeđena bilo kakvim kolateralom.					
31.12.2021.					
<i>Uhiljadama dinara</i>	Bruto knjigovodstv ena vrednost	Umanjenje/ akumulirana ispravka	Knjigovodstv ena vrednost	Bruto knjigovodstv ena vrednost	Umanjenje/ akumulirana ispravka
Nefinansijska sredstva					
Avansna plaćanja roba i usluga	9.549	-	9.549	7.159	-
Zalihe	1.022	(1.022)	-	865	(865)
Ostala sredstva	558	-	558	610	-
Ukupno ostala nefinansijska sredstva	11.129	(1.022)	10.107	8.634	(865)
					7.769

11 Ostala sredstva (nastavak)

Kretanja rezervisanja po osnovu umanjenja za kreditne gubitke i bruto amortizovane vrednosti ostalih finansijskih sredstava bila su kako sledi:

U hiljadama dinara	Ispravka vrednosti za kreditne gubitke			Bruto knjigovodstvena vrednost				
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	
								Ukupno
Ostala fin. sredstva								
31. decembar 2020.	-	-	(87)	(87)	175	9	158	342
<i>Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Prelasci:								
- iz 1. faze u 2. fazu	-	-	-	-	-	-	-	-
- u kreditne gubitke (iz 1. i 2. faze u 3. fazu)	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizovana ili kupljena	(4)	(2)	(288)	(294)	(4,413)	(273)	(529)	(5,215)
Prestanak priznavanja tokom perioda	4	3	106	113	4,569	277	329	5,175
Povećanje/(smanjenje) usled promene rizika	-	(1)	(62)	(63)	-	-	-	-
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period	-	-	(244)	(244)	156	4	(200)	(40)
<i>Kretanja bez uticaja na umanjenje za kreditne gubitke za period:</i>								
Otpisi	-	-	195	195	-	-	195	195
31. decembar 2021.	-	-	(136)	(136)	330	12	155	497

11 Ostala sredstva (nastavak)

U hiljadama dinara	Ispravka vrednosti za kreditne gubitke			Bruto knjigovodstvena vrednost				
	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL za kreditne gubitke)	Ukupno
Ostala fin. sredstva								
31. decembar 2019.	-	-	(81)	(81)	274	97	154	525
Kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period:								
Prelasci:								
- iz 1. faze u 2. fazu	-	-	-	-	-	-	-	-
- u kreditne gubitke (iz 1. i 2. faze u 3. fazu)	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizovana ili kupljena Prestanak priznavanja tokom perioda	(3)	-	(131)	(134)	(5,948)	(416)	(363)	(6,727)
Povećanje/(smanjenje) usled promene rizika	3	-	76	79	5,848	329	265	6,441
Ukupno kretanja sa uticajem na umanjenje za kreditne gubitke za period	-	-	(109)	(109)	(100)	(88)	(99)	(286)
Kretanja bez uticaja na umanjenje za kreditne gubitke za period:								
Otpisi	-	-	103	103	-	-	103	103
	-	-	(87)	(87)	175	9	158	342
31. decembar 2020.	-	-	(87)	(87)	175	9	158	342

12 Nekretnine, oprema i pravo korišćenja

<i>U hiljadama dinara</i>	Nekretnine	Kancelarijska i kompjuterska oprema	Investicije u toku	Ukupno nekretnine, oprema i pravo korišćenja
Nabavna vrednost na dan 1. januara 2020.	73.697	133.257	-	121.431
Ispravka vrednosti	(64.329)	(109.739)	-	(24.286)
Knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2020.	9.368	23.518	,	97.145
Povećanje	-	-	1.380	7.599
Prenosi (aktiviranje)	-	1.380	(1.380)	-
Rashodovanje	-	(130)	-	-
Ostalo	(9.368)	(19.163)	-	(25.530)
Amortizacija	-	-	1.380	7.599
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembar 2020.	-	5.605	-	79.214
Nabavna vrednost na 31. decembra 2020.	73.697	134.507	-	129.030
Ispravka vrednosti	(73.697)	(128,902)	-	(49.816)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020.	-	5.605	-	79.214
Povećanje	-	-	1.344	286
Prenosi (aktiviranje)	721	623	(1.344)	-
Rashodovanje – nab. vrednost	(128)	(1.392)	-	-
Rashodovanje – ispr. vrednosti	128	1.390	-	-
Amortizacija	(143)	(3.695)	-	(26.284)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021.	578	2.531	-	53.216
Nabavna vrednost na 31. decembra 2021.	74.290	133.738	-	129.316
Ispravka vrednosti	(73.712)	(131.207)	-	(76.100)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021.	578	2.531	-	53.216
Banka iznajmljuje poslovne prostorije na osnovu ugovora o zakupu sa fiksnim trajanjem zakupa. Troškovi kamate priznati po osnovu obaveza po lizingu su RSD 2.767 hiljada (2020: RSD 3.568 hiljada).				
Troškovi koji se odnose na kratkoročne zakupe uključeni su u ostale troškove (Napomena 26).				

13 Nematerijalna imovina

<i>U hiljadama dinara</i>	Softver	Licence	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrednost na dan 1. januara 2020.	305.193	24.457	-	329.650
Ispravka vrednosti	(164.297)	(19.457)	-	(183.754)
Knjigovodstvena vrednost na dan 1. januara 2020.	140.896	5.000	-	145.896
Povećanje	-	-	2.770	2.770
Prenosi (aktiviranje)	2.770	-	(2.770)	-
Rashodovanje	(44.391)	(3.925)	-	(48.316)
Amortizacija	-	-	2.770	2.770
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020.	99.275	1.075	-	100.350
Nabavna vrednost na dan 31. decembra 2020.	307,963	24,457	-	332,420
Ispravka vrednosti	(208,688)	(23,382)	-	(232,070)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2020.	99.275	1.075	-	100.350
Povećanje	-	-	8,996	8,996
Prenosi (aktiviranje)	3,381	5,615	(8,996)	-
Amortizacija	(20,595)	(1,371)	-	(21,966)
Knjigovodstvena vrednost na dan 31. decembra 2021.	82.061	5.319	-	87.380
Nabavna vrednost na dan 31. decembra 2021.	311,344	30,072	-	341,416
Ispravka vrednosti	(229,283)	(24,753)	-	(254,036)
Knjigovodstvena vrednost na 31. decembra 2021.	82.061	5.319	-	87.380

14 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Tekući računi drugih finansijskih organizacija	46.143	83.416
Oročeni depoziti drugih finansijskih organizacija	261.220	473.274
Ukupno depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	307.363	556.690

15 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Državne i javne ustanove	8.118	1.140
- Tekući računi	8.118	1.140
- Oročeni depoziti	-	-
Ostala pravna lica	2.331.471	2.033.620
- Tekući računi	1.299.542	1.132.334
- Oročeni depoziti	1.031.929	901.286
Fizička lica	892.202	584.547
- Tekući računi	427.866	168.456
- Oročeni depoziti	464.336	416.091
Ukupno depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.231.792	2.619.307

Kratkoročni depoziti su oročeni depoziti u RSD i stranoj valuti sa dospećima do 12 meseci. Ovi depoziti imaju godišnje kamatne stope u rasponu od 0,50% do 1,80% (na depozite u stranoj valuti) ili od 0,65% do 2,50% (na depozite u RSD).

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Lokalna valuta	945.485	749.106
- Tekući računi	896.190	694.397
- Kratkoročni	12.463	-
- Dugoročni	36.832	54.709
Strana valuta	2.286.307	1.870.201
- Tekući računi	839.337	607.532
- Kratkoročni	694.533	41.712
- Dugoročni	752.437	1.220.957
Ukupno depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	3.231.792	2.619.307

15 Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima (nastavak)

Koncentracija rizika po privrednoj grani, prema računima deponenata, je data u nastavku:

U hiljadama dinara	2021.		2020.	
	Iznos	%	Iznos	%
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	228.210	7,06	133.741	5,11
- Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom	78.852	2,44	73.258	2,80
- Snabdevanje električnom energijom	35.632	1,10	36.005	1,37
- Gradevinarstvo	691.828	21,41	797.020	30,43
- Trgovina na veliko i malo	810.199	25,07	467.671	17,85
- Saobraćaj i skladištenje	384.684	11,90	302.641	11,55
- Poslovanje nekretninama	43.304	1,34	62.861	2,40
- Poslovanje sa fizičkim licima	892.202	27,61	584.547	22,32
- Strana pravna lica (izuzev banaka)	30.936	0,96	122.398	4,67
- Ostalo	35.943	1,11	39.166	1,50
Ukupno računi komitenata	3.231.792	100,00	2.619.307	100,00

16 Rezervisanja

Rezervisanja se sastoje iz sledećeg:

U hiljadama dinara	2021.	2020.
Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju	4.371	3.422
Rezervisanja za godišnje odmore zaposlenih	4.934	7.587
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	2.901	1.972
Rezervisanja za sudske sporove	21.875	19.172
Ukupno rezervisanja	34.081	32.153

Banka je izvršila rezervisanja za potencijalne gubitke nastale po osnovu sudskeih sporova. Procena rukovodstva je, a na osnovu odgovarajućih pravnih saveta, da Banka po osnovu ishoda sudskeih sporova koji su u toku, neće imati dodatnih značajnih gubitaka preko iznosa koji je rezervisan Kretanja na rezervisanjima su prikazana u nastavku:

U hiljadama dinara	Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju	Rezervisanja za godišnje odmore zaposlenih	Rezervisanja za sudske sporove	Ukupno rezervisanja
01. januar 2020.	1.172	3.016	4.836	15.986	25.010
Nova produkcija	2.072	-	-	-	2.072
Prestanak priznavanja	(608)	-	-	-	(608)
Povećanje/(smanjenje) usled promene rizika	(664)	-	-	-	(664)
Ostala kretanja	-	406	2.751	3.186	6.343
31. decembar 2020.	1.972	3.422	7.587	19.172	32.153
Nova produkcija	4.681	-	-	-	4.681
Prestanak priznavanja	(899)	-	-	-	(899)
Povećanje/(smanjenje) usled promene rizika	(2.853)	-	-	-	(2.853)
Ostala kretanja	-	949	(2.653)	2.703	1.000
31 decembar 2020.	2.901	4.371	4.934	21.875	34.081

17 Ostale obaveze

Ostale obaveze sastoje se iz sledećeg:

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Dobavljači	2.524	2.543
Primljeni avansi	55	9
Obaveze po osnovu poreza i doprinosa	160	58
Obračunati operativni troškovi	6.507	7.213
Odloženi prihodi od naknada	7.541	4.470
Obaveze po lizingu	55.997	81.903
Ostale obaveze	1.222	57.980
Ukupno	74.006	154.176

18 Subordinirane obaveze

Subordinirane obaveze, u iznosu od RSD 587.910 hiljade (2020. godine: RSD 1.175.802 hiljada), nose kamatu 6-mesečni EURIBOR+0,5% na godišnjem nivou, dospevaju 2. novembra 2025. godine. Subordinirane obaveze se svrstavaju iza svih ostalih poverilaca, u slučaju likvidacije.

Naziv poverioca	Ugovoren iznos	Val.	31.12.2021. u EUR	Kamatna stopa je godišnja	Dospeće	Stanje na 31.12.2021. u hilj. RSD
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6m euribor+0,5%	02.11.2025.	587.910
Obračunata kamata						-
Ukupno						587.910
Naziv poverioca	Ugovoren iznos	Val.	31.12.2020. u EUR	Kamatna stopa je godišnja	Dospeće	Stanje na 31.12.2020. u hilj. RSD
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	6M EURIBOR + 0,5% 6 M	30.10.2025.	587.901
AFLAJ INVESTMENT LLC, Abu Dabi	5.000.000	EUR	5.000.000	EURIBOR + 0,5%	02.11.2025.	587.901
Obračunata kamata						-
Ukupno						1.175.802

Kretanja knjigovodstvene vrednosti odnose se na konverziju iznosa od EUR 5 miliona u kapital, registrovan 10. decembra 2021. godine (Napomena 1) i kursne razlike.

<i>U hiljadama dinara</i>	
01.01.2020.	1.176.083
Promene u obračunatoj kamati	(155)
Kursne razlike	(126)
31.12.2020.	1.175.802
Konverzija u kapital	(587.798)
Kursne razlike	(94)
31. decembar 2021.	587.910

19 Akcijski kapital

<i>U hiljadama dinara (osim broja akcija)</i>	<i>Broj akcija (u hiljadama)</i>	<i>Obične akcije</i>	<i>Ukupno</i>
1. januar 2020.	3.631	3.631.200	3.631.200
Nova emisija akcija	-	-	-
31. decembar 2020.	3.631	3.631.200	3.631.200
Nova emisija akcija	588	587.797	587.797
31. decembar 2021.	4.219	4.218.997	4.218.997

Ukupni upisani broj običnih akcija je 4.219 hiljada akcija (2020. godine: 3.631 hiljada akcija) nominalne vrednosti od 1.000 RSD po akciji (2020. godine: 1.000 RSD po akciji). Sve emitovane obične akcije su u celosti plaćene.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka u svom Bilansu stanja nije imala otkupljene sopstvene akcije (2020. godine: nema).

20 Prihodi i rashodi od kamata

<i>U hiljadama dinara</i>	<i>2021.</i>	<i>2020.</i>
Prihodi od kamata obračunati primenom metode EKS		
Prihodi od kamata na sredstava u RSD		
Krediti komitentima	83.724	105.866
Krediti bankama i drugim finansijskim institucijama	279	2.398
Hartije od vrednosti po FVOCI	66.100	67.672
Ukupno prihodi od kamata na sredstava u RSD	150.103	175.936
Prihodi od kamata na sredstava u stranoj valuti		
Krediti komitentima	-	11.728
Krediti bankama i drugim finansijskim institucijama	132	107
Ukupno prihodi od kamata na sredstava u stranoj valuti	132	11.835
Ukupno prihodi od kamata obračunati primenom metode EKS	150.235	187.771
Rashodi od kamata		
Rashodi od kamata na obaveze u RSD		
Depoziti od komitenata	9.405	19.956
Ukupno rashodi od kamata na obaveze u RSD	9.405	19.956
Rashodi od kamata na obaveze u stranoj valuti		
Subordinirane obaveze	-	2.929
Depoziti od komitenata	24.097	19.105
Obaveze po lizingu	2.767	3.568
Ukupno rashodi od kamata na obaveze u stranoj valuti	26.864	25.602
Ukupno rashodi od kamata	36.269	45.558
Neto prihod od kamata	113.966	142.213

MIRABANK A.D. BEOGRAD
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2021. GODINE

21 Prihodi i rashodi od naknada i provizija

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Prihodi od naknada i provizija		
- Naknade za dinarski platni promet	12.997	11.539
- Naknade za devizni platni promet	3.195	4.790
- Efekti kupoprodaje strane valute	5.820	-
- Ostalo	383	397
Ukupno prihodi od naknada i provizija po osnovu ugovora sa komitentima	22.395	16.726
- Finansijske garancije	25.582	26.184
Ukupno prihodi od naknada i provizija od aktivnosti van delokruga MSFI 15	25.582	26.184
 Ukupno prihodi od naknada i provizija	47.978	42.910
 Rashodi od naknada i provizija		
- Naknade za dinarski platni promet	1.541	1.560
- Naknade za devizni platni promet	3.419	4.579
- Efekti kupoprodaje strane valute	507	-
- Ostalo	92	125
 Ukupno rashodi od naknada i provizija	5.560	6.264
 Neto prihodi od naknada i provizija	42.418	36.646

22 Ostali poslovni prihodi

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Prihodi po osnovu usluga	1.058	1.451
 Ukupno ostali poslovni prihodi	1.058	1.451

Prihodi od usluga odnose se na konsultantske usluge.

23 Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Neto ECL rashodi od finansijskih sredstava po AC	24.814	18.724
Neto rashod (prihod) od ukidanja ECL na stavke vanbilansa	928	801
Neto rashod (prihod) od ukidanja ECL na finansijska sredstva po FVOCI	(531)	(144)
Neto rashodi po osnovu otpisa finansijskih sredstava	-	(33)
 Neto rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po FVTPL	25.211	19.348

24 Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Troškovi neto zarada	150.666	144.437
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	21.604	20.437
Troškovi naknada za članove UO	5.673	529
(Prihodi)/rashodi od (ukidanja)/formiranja rezervisanja za godišnje odmore i penzije (MRS 19)	(1.703)	3.157
Ostali lični rashodi	3.897	2.579
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	180.138	171.139

25 Troškovi amortizacije

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Amortizacija nekretnina i opreme	3.838	28.639
Amortizacija prava korišćenja	26.284	25.530
Amortizacija nematerijalne imovine	21.966	48.316
Ukupno troškovi amortizacije	52.088	102.485

26 Ostali rashodi

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Troškovi zakupa i održavanja objekata	18.247	18.391
Troškovi informacionih sistema	43.770	50.901
Profesionalne usluge	13.409	13.013
Troškovi marketinga	1.093	675
Troškovi Agencije za osiguranje depozita	2.697	2.606
Troškovi osiguranja	6.373	5.623
Troškovi kratkoročnog zakupa	2.787	4.263
Troškovi poslovnih putovanja	17	6
Troškovi članarina	1.899	2.066
Troškovi administrativnih taksi	1.194	1.051
Rezervisanja za sudske sporove	2.703	3.186
Ostali troškovi	9.779	5.493
Ukupno ostali rashodi	103.967	107.274

27 Porez na dobitak**(a) Komponente gubitka / (dubitka) poreza na dobitak**

Poreski kredit priznat u bilansu uspeha se sastoji iz:

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Kredit za odloženi porez	-	(33)
Poreski kredit po osnovu poreza na dobitak za godinu	-	(33)

(b) Usaglašavanje između poreskog rashoda i gubitka pomnoženog važećom poreskom stopom

Stopa poreza na dobitak koja se primenjuje na prihode Banke u 2021. godini je 15% (2020. godine: 15%). Usaglašavanje između očekivanih i stvarnih poreskih dažbina je prikazano u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Gubitak pre oporezivanja	(204.405)	(209.886)
Teoretski poreski kredit po stopi od 15%	(30.661)	(31.483)
Poreski efekat na stavke koje u smislu oporezivanja nisu odbitne	(9.568)	(921)
Nepriznata odložena poreska sredstva po osnovu poreskih gubitaka	40.229	32.404
Ostalo	-	33
Poreski kredit po osnovu poreza na dobitak	-	33
Efektivna poreska stopa	0.00%	-0,02%

(c) Preneti poreski gubici

Banka nije priznala potencijalna odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih iznosa prenetih poreskih gubitaka, što je prikazano u nastavku. Preneti poreski gubici ističu kako sledi:

<i>U hiljadama dinara</i>	Godina kada je gubitak ostvaren	Iznos gubitka	Iznos iskorišćenog gubitka	Preostali preneti gubitak	Godina do koje se gubitak prenosi
2017.	536.116	-	536.116	536.116	2022.
2018.	388.802	-	388.802	388.802	2023.
2019.	275.512	-	275.512	275.512	2024.
2020.	216.025	-	216.025	216.025	2025.
2021.	268.193	-	268.193	268.193	2026.
Ukupno	1.684.648	-	1.684.648		

27 Porez na dobitak (nastavak)**(d) Odloženi porez analiziran po vrsti privremenih razlika**

Razlike između MSFI i poreskih propisa koji se primenjuju u Srbiji dovode do privremenih razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza i poreskih osnovica. Poreski efekti kretanja ovih privremenih razlika detaljno su opisani u nastavku.

U 2021. godini nije bilo poreskih u kretanju ovih privremenih razlika.

28 Usaglašavanje obaveza po osnovu aktivnosti finansiranja

Banka nije imala novčane tokove od obaveza po osnovu finansijskih aktivnosti u 2021. i 2020. godini. Kretanje u smislu subordinirane obaveze odnosi se isključivo na konverziju dela duga u kapital i preračunavanje stranih valuta, kako je prikazano u Napomeni 1 i 18.

29 Upravljanje finansijskim rizicima

Funkcija upravljanja finansijskim rizicima u okviru Banke se sprovodi u smislu finansijskih rizika, operativnih rizika i pravnih rizika. Finansijski rizik se sastoji od tržišnog rizika (uključujući devizni rizik, kamatni rizik i ostale cenovne rizike), kreditnog rizika i rizika likvidnosti. Primarna funkcija upravljanja finansijskim rizicima je da ustanovi limite rizika, kao i da osigura da sve izloženosti rizicima ostanu u okvirima tih limita. Cilj funkcijâ upravljanja operativnim i pravnim rizicima je da osiguraju propisno funkcionisanje internih politika i procedura, a u cilju minimizovanja operativnih i pravnih rizika.

Kreditni rizik. Banka se izlaže kreditnom riziku, koji predstavlja rizik da jedna strana u finansijskom instrumentu može da izazove finansijski gubitak za drugu stranu time što neće izvršiti svoju obavezu.

Izloženost kreditnom riziku nastaje kao rezultat kreditne aktivnosti Banke, kao i drugih transakcija sa drugim stranama, čime nastaju finansijska sredstva i vanbilansne obaveze u vezi sa kreditima.

Maksimalna izloženost Banke kreditnom riziku ogleda se u knjigovodstvenim iznosima finansijskih sredstava u bilansu stanja. Za izdate finansijske garancije, potencijalne kreditne obaveze, nepovučene kreditne linije i akreditive za izvozne/uvozne aktivnosti, maksimalnu izloženost kreditnom riziku predstavlja iznos date obaveze.

Upravljanje kreditnim rizikom. Kreditni rizik je pojedinačno najveći rizik u poslovnim aktivnostima Banke; rukovodstvo iz tog razloga pažljivo upravlja izloženošću tom riziku.

U smislu upravljanja kreditnim rizicima, procena istih je veoma složena i podrazumeva korišćenje modelâ budući da rizici variraju zavisno od tržišnih uslova, očekivanih novčanih tokova i protoka vremena. Procena kreditnih rizika za portfolio sredstava obuhvata dalje procene verovatnoće neizvršenja obaveza i povezanih pokazatelja gubitaka.

Limits. Banka struktuirala nivoe kreditnog rizika koje preuzima tako što definiše limite za iznose prihvatljivih rizika koji se odnose na jednog zajmoprimca ili grupu zajmoprimaca, kao i na geografske i segmente privrednih grana. Rukovodstvo redovno odobrava limite nivoa kreditnog rizika po zajmoprimcu i privrednoj grani. Ti limiti se kontinuirano prate, a predmet su godišnjeg, ili češćeg sagledavanja.

Banka je osnovala Kreditni odbor, u čijoj je nadležnosti odobrenje kreditnih limita za pojedinačne zajmoprimce. Kreditni odbor analizira i odobrava limite ispod 1.000 hiljada EUR, kako je definisano relevantnom odlukom Upravnog odbora. Kreditni odbor se sastaje po potrebi.

Upravni odbor Banke analizira i odobrava limite preko 1.000 hiljada EUR, a na osnovu preporuke i prethodne saglasnosti Kreditnog odbora.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Kreditni zahtevi koji se apliciraju kod relevantnog službenika za odnose s klijentima dalje se prosleđuju relevantnom kreditnom odboru na odobrenje kreditnog limita. Takođe, upravlja se izloženošću kreditnim rizicima, delimično time što se pribavljaju kolaterali, kao i korporativne i lične garancije. Kako bi se pratila izloženost kreditnim rizicima, relevantne funkcije Banke redovno na osnovu strukturalne analize sačinjavaju izveštaje, čiji je fokus na poslovnim aktivnostima i finansijskim rezultatima klijenta. Sve značajne interakcije sa klijentima kod kojih je došlo do pogoršanja boniteta se prijavljuju, što analizira Izvršni odbor Banke.

Sistem rejtinga kreditnih rizika. Banka primenjuje dva pristupa na odmeravanje kreditnih rizika i rejting finansijskih instrumenata prema iznosu kreditnog rizika - interni sistem rejtinga ili kreditni rejting koji procenjuju nezavisne međunarodne rejting agencije (Standard & Poor's - "S&P", Fitch, Moody's). Interno definisana bazna skala rejtinga sa specificiranim rasponima verovatnoće neizvršenja obaveza, kako je prikazano u tabeli u nastavku:

Bazna skala rejtinga kreditnih rizika	Odgovarajući interni rejting	Odgovarajući interval PD za kredite komitentima i nerangiranim finansijskim organizacijama	Odgovarajući interval PD za kredite rangiranim finansijskim organizacijama	Odgovarajući interval PD izloženosti prema državnim organizacijama
Odličan	A1, A2, B1	0,23% – 0,62%	0,23% – 0,62%	0,00% - 0,46%
Dobar	B2, V1	0,83% - 2,68%	0,83% - 2,68%	0,46% - 2,47%
Zadovoljavajući	V2	8,10%	3,48% - 8,10%	2,47% - 12,23%
Posebno praćenje	G	19,57%	19,57%	12,23%
Neizvršenje obaveza	D	100%	100%	100%

Kreditni rejting prema agenciji Moody's od Aaa do Baa2 nije mapiran u internom rejtingu zato što se smatra da u Republici Srbiji ne postoje finansijska sredstva čiji se kvalitet može porebiti s relevantnim rejtinizma.

Svaka bazna skala rejtinga kreditnih rizika se dodeljuje konkretnom nivou boniteta:

- *Odličan* – dobar kreditni kvalitet sa niskim očekivanim kreditnim rizikom;
- *Dobar* – odgovarajući kreditni kvalitet s umerenim kreditnim rizikom;
- *Zadovoljavajući* – umeren kreditni kvalitet sa zadovoljavajućim kreditnim rizikom;
- *Posebno praćenje* – kreditni proizvodi koji zahtevaju podrobnije praćenje i upravljanje korektivnim merama;
- *Neizvršenje obaveza* – kreditni proizvodi po kojima je došlo do neizvršenja.

Sistem internog rejtinga je interna osmišljena, a rejtinge procenjuje rukovodstvo. Banka je kao tehniku procene kreditnog rizika koristila model baziran na ekspertskoj proceni. U tom modelu, rejtinzi kreditnih rizika se dodeljuju subjektivno od strane iskusnih kreditnih analitičara, na osnovu interna razvijene metodologije i različitih kvalitativnih i kvantitativnih faktora. Ovaj pristup je baziran na metodologiji ekspertske procene, a ne na složenim statističkim modelima.

Banka primenjuje interni model rejtinga na odmeravanje kreditnih rizika vezano za sledeća sredstva: kredite privrednim društvima, izloženosti državama i izloženosti prema bankama i drugim finansijskim organizacijama.

Odeljenje za upravljanje rizicima redovno sagledava modele kreditnog rejtinga, vrši tzv. *back-testing* analizu stvarnih podataka o neizvršenju, a ažuriranja se vrše po potrebi.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Eksterni kreditni rejting se dodeljuje drugim ugovornim stranama od strane nezavisnih međunarodnih rejting agencija, kao što su S&P, Moody's i Fitch. Ovi kreditni rejtinzi su javno dostupni. Rejtinzi i odgovarajući rasponi verovatnoće neplaćanja (PD) se primenjuju na sledeće finansijske instrumente: međubankarske plasmane, kredite/potraživanja od državnih institucija i investicije u dužničke hartije od vrednosti (državne).

COVID 19: Pandemija uzrokovana virusom COVID 19 je tokom 2020. godine izazvala neizvesnost u globalnoj ekonomiji i tržištima. Nova pravila socijalne distance i ograničavanja kretanja dovela su do usporavanja ekonomije i značajnog pada prihoda pojedinih industrija. Paketi pomoći Ministarstva Finansija i mere NBS bili su uvedeni sa ciljem da ublaže potencijalne negativne efekte izazvane pandemijom. Iako takve mere ublažavaju negativne efekte po ekonomiju, one sa druge strane otežavaju pravovremeno prepoznavanje potencijalnog pogoršanja kvaliteta portfolija Banke, što je dovelo do toga da standardni risk pokazatelji (dani kašnjenja, značajno povećanje kreditnog rizika, restrukturiranja, finansijski pokazatelji itd.) nisu mogli da ostvare svoju funkciju u takvim uslovima.

U cilju pravovremenog prepoznavanja potencijalnog pogoršanja kvaliteta portfolija, Banka je tokom 2020. godine preduzela nekoliko aktivnosti. U martu 2020. godine otpočeta je analiza uticaja COVID 19 na poslovanje klijenata kroz sagledavanje dugoročnih posledica pandemije na konkretnе industrije.

Tokom 2020. godine Banka je uspostavila i sistem praćenja i izveštavanja o merama olakšica koje su klijentima odobrene, pre svega o dva moratorijuma koja su na osnovu NBS regulative omogućena svim klijentima koji su to želeli po tzv "opt-out" principu, kao i o plasmanima odobrenim u okviru Državne garantne šeme.

Olakšice u okviru prvog regulatornog moratorijuma iskoristilo je 74,65% klijenata, svi u segmentu pravnih lica.

Situacija tokom drugog regulatornog moratorijuma je nešto drugačija, te je ove olakšice iskoristilo 56,9% klijenata, svi u segmentu pravnih lica.

U 2021. godini, tokom trećeg regulatornog moratorijuma šest klijenata je koristilo ove pogodnosti, sve u segmentu pravnih lica. Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je imala 94.308 hiljada dinara nenaplaćenih potraživanja u moratorijumu.

Post model korekcije kao posledica negativnog uticaja Covid-19: Negativan uticaj Covid-19 na ekonomski uslove zahteva da Banka izvrši prilagođavanja ECL-a odnosno informacije koje se odnose na buduće događaje kako bi uključila povećan rizik i neizvesnosti u model. Međutim, ekstremni ekonomski uslovi - zajedno sa neizvesnošću oko trajanja pandemije, potencijala za ponavljanje, efekata vladine podrške i kako će na kraju izgledati oporavak - znače da su procene koje se odnose na budućnost vrlo neizvesne i izazovne. Istovremeno, istorijski odnosi između ključnih promenljivih možda više neće biti održivi, a uporedivo ekonomski uslovi možda nisu postojali u prošlosti.

Stoga se Banka odlučila da koristi slojeve ili prilagođavanja post-modela kako bi se pozabavila nemogućnošću adekvatnog odražavanja rizika i neizvesnosti u postojećem modelu.

Prilagođavanje modela koje Banka koristi je faktor koji povećava PD parametre internih kategorija rejtinga u klasi imovine Pravna lica. Banka je odlučila da primeni korektivni multiplikator na vrednosti PD parametara, što povećava PD vrednosti. Stručnom procenom Banka je utvrdila da je ovaj multiplikator na vrednosti 0,7, odnosno 70%. Navedeno znači da se PD vrednost svake interne kategorije rejtinga povećava za 70%, što omogućava da kategorije sa višim rejtingom imaju apsolutni porast PD vrednosti veće od nižih kategorija rejtinga. Dodatni očekivani kreditni gubici po osnovu uvećanja PD vrednosti iznosili su u 2021. Godini RSD 4.324. hiljade (2020: RSD 6.489 hiljada).

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Bazna skala rejtinga kreditnih rizika	Odgovarajući interni rejting		Odgovarajući interval PD za kredite komitentima i nerangiranim finansijskim organizacijama	Odgovarajući interval PD za kredite rangiranim finansijskim organizacijama
Odličan	A1, A2, B1	0,38% – 1,05%	0,38% – 1,05%	0,00% - 0,46%
Dobar	B2, V1	1,42% - 4,55%	1,42% - 4,55%	0,46% - 2,47%
Zadovoljavajući	V2	13.77%	5,92% - 13,77%	2,47% - 12,23%
Posebno praćenje	G	33,26%	33,26%	12,23%
Neizvršenje obaveza Odličan	D	100%	100%	100%

Banka je odlučila da ne primeni post model prilagođavanja kao posledicu Covid-19 uticaja na očekivane kreditne gubitke na izloženosti prema segmentu državnih institucija budući da je prepostavka da taj PD model na pravi način odražava rizike vezane za izloženost ka segmentu državnih institucija.

Odmeravanje očekivanog kreditnog gubitka (ECL). ECL je procena ponderisana verovatnoćom u smislu sadašnje vrednosti budućih manjaka gotovine (odn. ponderisani prosek kreditnih gubitaka, sa relevantnim rizicima neizvršenja tokom datog vremenskog perioda, koji se koriste kao ponderi). Odmeravanje ECL je nepristrasno i utvrđuje se procenom niza mogućih ishoda. Odmeravanje ECL se bazira na četiri komponente koje Banka primenjuje: verovatnoća neplaćanja (PD), izloženost po neispunjenu obaveza (EAD), gubitak zbog neispunjena obaveza (LGD) i diskontna stopa.

EAD je procena izloženosti na datum budućeg neizvršenja, uzimajući u obzir očekivane promene izloženosti nakon izveštajnog perioda, uključujući otplate glavnice i kamate, kao i očekivana povlačenja angažovanih sredstva po kreditnim proizvodima. EAD po kreditnim obavezama se procenjuje na osnovu faktora kreditne konverzije (CCF). CCF je koeficijent koji pokazuje verovatnoću konverzije iznosa obavezâ u bilansnu izloženost tokom definisanog perioda. Rukovodstvo Banke smatra da su 12-mesečni CCF i CCF za vreme trajanja sredstva materijalno isti. PD je procena verovatnoće da dođe do neizvršenja obaveza tokom određenog vremenskog perioda. LGD je procena gubitka nastalog nakon neizvršenja obaveza. Ona se bazira na razlici između ugovornih novčanih tokova koji dospevaju i onih koje zajmodavac očekuje da dobije, uključujući i novčane tokove od kolaterala. Ona se obično iskazuje kao procenat EAD. Očekivani gubici se na sadašnju vrednost diskontuju na kraju izveštajnog perioda. Diskontna stopa predstavlja efektivnu kamatnu stopu (EIR) za finansijski instrument ili njegov ekvivalent.

Očekivani kreditni gubitak modelira se za period trajanja finansijskog instrumenta. Period trajanja finansijskog instrumenta jednak je ugovornom periodu do dospeća dužničkih instrumenata, korigovanim za očekivane prevremene otplate, ukoliko ih ima. Kod kreditnih obaveza i ugovora o finansijskim garancijama se radi o ugovornom periodu tokom kojeg banka ima sadašnju ugovornu obavezu da odobri kredit.

Rukovodstvo modelira ECL tokom veka trajanja finansijskog sredstva, odnosno gubitke koji nastaju usled svih mogućih događaja neizvršenja obaveza tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. 12-mesečni ECL predstavlja deo ECL tokom veka trajanja finansijskog sredstva koji je rezultat događaja neizvršenja obaveza po finansijskom instrumentu, koji je moguć u okviru 12 meseci nakon datuma izveštavanja, ili preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta, ukoliko je isti kraći od godinu dana.

ECL koje rukovodstvo procenjuje za potrebe ovog finansijskog izveštaja predstavlja procenu u jednom momentu, a ne procenu tokom ciklusa, koja se često koristi za potrebe lokalnog izveštavanja. Pomenute procene još uvek ne uključuju *informacije koje se odnose na buduće događaje*. Razlog za ovo je što zbog veličine Banke, dužine poslovanja i kvaliteta kreditnog portfolija (mali broj kašnjenja) nije bilo moguće zaključiti kakav je uticaj glavnih ekonomskih varijabli na kreditni rizik. Banka je predvidela da u narednom periodu kao minimum uzme u obzir sledeće makroekonomske varijable: stopu rasta BDP-a, stopu nezaposlenosti, stopu rasta cena na malo i referentne KS, za potrebe analiziranja i modeliranja navedenih u smislu kreditnog rizika.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Modeliranje ECL se ne razlikuje za POCI finansijska sredstva u momentu priznavanja, osim kada (a) se bruto knjigovodstvena vrednost i diskontna stopa baziraju na novčanim tokovima koji su bili naplativi pri inicijalnom priznavanju sredstva, a ne na osnovu ugovornih novčanih tokova i (b) je ECL uvek ECL tokom veka trajanja finansijskog sredstva. POCI su finansijska sredstva koja su umanjena za kreditne gubitke pri inicijalnom priznavanju, npr. obezvređeni krediti iz nekog ranijeg poslovnog aranžmana.

Za potrebe odmeravanje PD, Banka događaj neizvršenja definiše kao situaciju u kojoj izloženost ispunjava jedan ili više navedenih kriterijuma:

- Zajmoprimac kasni više od 90 dana u izmirenju plaćanja prema ugovoru;
- Nakon procene finansijskog stanja, tj. boniteta zajmoprimeca, Banka utvrđuje da li je zajmoprimac u stanju da u celosti izmiruje obaveze, bez aktiviranja kolateralu, bez obzira da li zajmoprimac svoje obaveze blagovremeno izmiruje ili ne;
- Dode do neizvršenja obaveza u skladu sa odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke;
- Protiv klijenta je pokrenut stečajni postupak;
- Banka je klijenta utužila;
- Zajmoprimac (preduzetnik) je na svoju inicijativu izbrisana iz Agencije za privredne registre, bez obzira da li je bilo neizvršenja ugovornih obaveza prema Banci.

Za potrebe obelodanjivanja, Banka u potpunosti primenjuje definiciju događaja neizvršenja na sredstva umanjena za kreditne gubitke. Gorenavedena definicija događaja neizvršenja se primenjuje na sva finansijska sredstva Banke.

Za instrument se smatra da više nije u docnji (tj. da je uredan) kada ne ispunjava nijedan od kriterijuma neizvršenja tokom perioda od narednih šest meseci. Šestomesečni period je utvrđen na osnovu ekspertske procene i najboljih bankarskih praksi.

Procena da li je ili nije od inicijalnog priznavanja došlo do značajnog porasta kreditnih rizika (SICR) se vrši na pojedinačnoj osnovi i na nivou portfolija. Za kredite pravnim licima, SICR se procenjuje na pojedinačnoj osnovi praćenjem okolnosti koje izazivaju dolenavedeno. Za ostala finansijska sredstva, SICR se procenjuje ili na nivou portfolija ili na pojedinačnoj osnovi, zavisno od postojanja modela skoringa. Odeljenje za upravljanje rizicima prati i periodično sagledava podesnost kriterijuma koji se primenjuju za identifikovanje SICR. Pretpostavka da je SICR od inicijalnog priznavanja bio značajan onda kada su finansijska sredstva u kašnjenju više od 30 dana još nije opovrgnuta.

Banka je odlučila da ne primeni izuzetak od procene niskog kreditnog rizika na finansijska sredstva koja imaju investicioni rejting. Zbog toga se čak i kod sredstava sa investicionim rejtingom procenjuje da li je bilo SICR.

Banka smatra da je finansijski instrument pretrpeo SICR kada su ispunjeni jedan ili više kvantitativnih i kvalitativnih kriterijuma zaštite:

- 30 dana u docnji;
- dodeljen je rejting rizika *Posebno praćenje* i kredit je uključen na *watch* listu, na osnovu internog proces praćenja kreditnog rizika;
- restrukturiranje kredita u urednoj otplati usled povećanja kreditnog rizika;
- niži rejting, iz kategorija A, B ili V1 u kategoriju V2, prema proceduri Banke za klasifikovanje bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Nivo ECL koji se priznaje u ovim finansijskim izveštajima zavisi od toga da li je kreditni rizik zajmoprimeca značajno porastao od inicijalnog priznavanja. Ovo je model odmeravanja ECL u tri faze. Finansijski instrument koji pri inicijalnom priznanju nije umanjen za kreditne gubitke, a njegov kreditni rizik nije značajno porastao od inicijalnog priznanja, ima obezvređenje na osnovu 12-mesečnog ECL (faza 1). Ukoliko je od inicijalnog priznanja identifikovan SICR, finansijski instrument se pomera u fazu 2, ali se i dalje ne smatra da je umanjen za kreditne gubitke, a ispravka vrednosti za kreditni gubitak se bazira na celom vremenu trajanja ECL. Ukoliko je finansijski instrument umanjen za kreditne gubitke, finansijski instrument se premešta u fazu 3, a ispravka vrednosti za kreditni gubitak se bazira na celom vremenu trajanja ECL.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Posledica faze 3 je da subjekt prestaje da priznaje prihod od kamata na osnovu bruto knjigovodstvene vrednosti, a prilikom obračuna prihoda od kamata na knjigovodstvenu vrednost primenjuje efektivnu kamatnu stopu sredstva umanjenju za ECL.

Ukoliko postoje dokazi o neispunjenošći kriterijuma SICR, instrument se ponovo prebacuje u fazu 1. Ukoliko se izloženost prebaci u fazu 2 na osnovu nekog kvalitativnog indikatora, Banka prati da li taj indikator i dalje postoji ili se promenio, a u skladu sa procedurom Banke o upravljanju kreditima sa povećanim kreditnim rizikom i lošim plasmanima.

ECL za finansijska sredstva POCI se uvek meri na osnovu veka trajanja finansijskog sredstva. Banka iz tog razloga priznaje samo kumulativne promene očekivanih kreditnih gubitaka tokom veka trajanja sredstva.

Banka ima tri pristupa odmeravanju ECL: (i) procena na pojedinačnoj osnovi; (ii) procena na nivou portfolija: procena prema internom rejtingu se vrši na pojedinačnoj osnovi, ali isti kreditni parametri (npr. PD, LGD) će se primenjivati prilikom obračuna ECL za isti rejting kreditnog rizika i homogene segmente kreditnog portfolija; i (iii) procena na osnovu eksternih rejtinga. Banka vrši procenu na pojedinačnoj osnovi za sledeće vrste izloženosti: obezvređena finansijska sredstva – za iznose iznad 3.000.000 RSD za pravna lica i 1.000.000 RSD za fizička lica, poljoprivrednike i preduzetnike. Banka na nivou portfolija vrši procenu svih finansijskih sredstava koja nisu obezvređena, a ukoliko jesu, onda za ona sa iznosima ispod gore definisanih vrednosti.

Banka na osnovu eksternih rejtinga vrši procenu međubankarskih pozajmica, dužničkih hartija od vrednosti koje su emitovale banke i kredita odnosno potraživanja od suverenih entiteta, ukoliko su eksterni rejtinzi dostupni.

Procena ECL na pojedinačnoj osnovi se vrši ponderisanjem procena kreditnih gubitaka za različite moguće ishode u odnosu na verovatnoću svakog od ishoda. Banka definiše najmanje dva moguća ishoda za svaki kredit koji je predmet procene, pri čemu jedan scenario vodi do kreditnog gubitka, čak i ako je verovatnoća takvog scenarija možda veoma mala. Individualna procena se primarno bazira na ekspertskoj proceni iskusnih analitičara iz Odeljenja kreditne analize. Ekspertske procene se redovno testiraju kako bi se umanjila razlika između procenâ i stvarnih gubitaka.

Kada se procena vrši na nivou portfolija, Banka utvrđuje faze izloženosti i na grupnoj osnovi meri umanjenja za kreditne gubitke. Banka svoje izloženosti analizira prema segmentima utvrđenim na osnovu zajedničkih karakteristika kreditnih rizika, npr. kada izloženosti u okviru jedne grupe imaju homogene ili slične rizike. Ključna zajednička kreditna karakteristika je rejting kreditnog rizika. Različiti segmenti takođe prikazuju razlike u parametrima kreditnih rizika, kao što su PD i LGD. Odeljenje za upravljanje rizicima prati i periodično sagledava podesnost grupisanja.

Uopšteno govoreći, ECL je zbir množenja sledećih parametara kreditnih rizika: EAD, PD i LGD, koji se definišu kako je već opisano, i koji se diskontuju na sadašnju vrednost primenom efektivne kamatne stope na dati instrument. ECL se utvrđuje predviđanjem parametara kreditnih rizika (EAD, PD i LGD) za svaku godinu u budućnost tokom veka trajanja svake pojedinačne izloženosti ili grupnog segmenta. Ove tri komponente se množe i uskladjuje se verovatnoća da će one nastaviti da važe (tj. izloženost je otplaćena ili je bila u docnji tokom nekog ranijeg meseca). Faktički, na ovaj način se računa ECL za svaki budući period, za koji se onda vraća diskont na dan izveštaja, a potom i sabira. Diskontna stopa koja se koristi za obračun ECL je prvo bitna efektivna kamatna stopa ili njena približna vrednost.

Ključni principi izračunavanja parametara kreditnih rizika. EAD se utvrđuju na osnovu očekivanog profila otplate, koji se razlikuje po vrsti proizvoda. EAD se bazira na ugovorom definisanim otplatama koje zajmoprimec mora da izvrši tokom perioda od 12 meseci ili veka trajanja proizvoda, što se koristi kao osnova za amortizovanje proizvoda ili za odjednom izvršenu prevremenu otplatu celog proizvoda. Ovo se takođe uskladjuje za sve očekivane preplate od strane zajmoprimeca. Prepostavke prevremene otplate ili refinansiranje takođe su ugrađene u obračun. Za revolving kreditne proizvode, predviđanje EAD se vrši primenom faktora kreditne konverzije na trenutno povučen iznos i dodavanjem, koji predstavlja očekivano povlačenje preostalog iznosa do trenutka nastanka docnje. Ove prepostavke se razlikuju zavisno od vrste proizvoda, trenutnog korišćenja limita i drugih specifičnosti ponašanja konkretnog zajmoprimeca.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Za obračun ECL se koriste dve vrste PD: 12-mesečni PD i PD tokom veka trajanja finansijskog sredstva. Procena 12-mesečnog PD bazira se na najnovijim dostupnim podacima o istorijskoj docnji. PD tokom veka trajanja predstavlja procenjenu verovatnoću slučaja neizvršenja koji nastane tokom preostalog veka finansijskog instrumenta, a predstavlja zbir 12-mesečnog PD za vreme trajanja instrumenta. Banka PD tokom veka trajanja obračunava primenom ekstrapolacije 12-mesečnog PD na osnovu migracionih matrica.

LGD predstavlja očekivanje Banke u smislu veličine gubitaka po izloženostima koje su u docnji. LGD se razlikuje po vrsti druge ugovorne strane, vrsti i prioritetu potraživanja i dostupnosti kolaterala ili ostalih sredstava kreditne podrške. 12-mesečni LGD i LGD tokom veka trajanja finansijskog sredstva se utvrđuju na osnovu faktora koji utiču na očekivanu naplatu nakon nastanka događaja neizvršenja. Pristup odmeravanju LGD može se podeliti u tri moguća pristupa:

- odmeravanje LGD na osnovu specifičnih karakteristika kolaterala;
- obračun LGD na nivou portfolija, na osnovu statističkih podataka o naplati; ili
- pojedinačno definisani LGD zavisno od različitih faktora i scenarija.

Banka obračunava LGD na osnovu specifičnih karakteristika kolaterala, kao što su projektovana vrednost kolaterala, istorijski diskonti po osnovu prodaje i drugi faktori kod kredita obezbeđenih nepokretnom imovinom, gotovinom i likvidnim HoV. LGD se obračunava na grupnoj osnovi, prema poslednjim dostupnim statističkim podacima o naplati, za preostali deo portfolija kredita pravnim licima.

Odmeravanje ECL za garancije i kreditne obaveze. Odmeravanje ECL za ove instrumente obuhvata iste korake kao one koji su opisani za bilansne izloženosti, a razlikuje se u smislu obračuna EAD. EAD je proizvod faktora kreditne konverzije (CCF) i iznosa obaveze. CCF za nepovučene kreditne linije korporativnih klijenta i garancije se definiše na osnovu ekspertske procene i regulatornih smernica. CCF za dozvoljena prekoračenja se definišu kao 0% zato što Banka u svakom trenutku može klijentima da ukine limit.

Principi procene na osnovu eksternih rejtinga. Određene izloženosti imaju eksterni rejting kreditnog rizika, koji se koristi za procenu parametara kreditnih rizika za PD i LGD na osnovu statističkih podataka o docnjama i naplati, objavljenih od relevantnih rejting agencija. Ovaj pristup se primenjuje na izloženosti prema vladu i državnim institucijama, ukoliko postoje.

Informacije o budućim kretanjima ugrađene u ECL modele. Procena SICR i obračun ECL bi trebalo da obuhvate informacije o budućim kretanjima, koje se mogu potvrditi. Banka u ECL modele nije ugradila informacije o budućim kretanjima. Budući da Banka posluje relativno kratko, njen kreditni portfolio se sastoji od relativno malog broja klijenata/ugovornih strana, a broj klijenata u kašnjenju do kraja 2021. godine je bio zanemarljiv, tako da Banka prilikom vršenja analize uticajā ekonomskih varijabli na varijable kreditnih rizika (PD, LGD i EAD) nije donela pouzdan zaključak – tj. nije utvrđena uzročno-posledična veza između navedenih varijabli.

Banka svoju metodologiju i prepostavke redovno sagledava kako bi smanjila razlike između procenjenih i stvarnih kreditnih gubitaka. Ova tzv. *back-testing* analiza se vrši najmanje jednom godišnje.

O rezultatima *back-testing* analize metodologije odmeravanje ECL se obaveštava rukovodstvo Banke, a dalji koraci u cilju kalibracije modela i prepostavki se definišu nakon razgovora među ovlašćenim licima.

Tržišni rizik. Banka se izlaže tržišnim rizicima. Tržišni rizici nastaju usled (a) otvorene devizne pozicije i (b) otvorene kamatne pozicije, koje su bile izložene opštim i specifičnim tržišnim kretanjima. Rukovodstvo utvrđuje limite za vrednost tržišnog rizika koji može biti prihvaćen, a ovo se prati na dnevnoj osnovi. Međutim, primena ovog pristupa ne sprečava nastanak gubitaka van tih limita, u slučaju nastanka značajnijih tržišnih pomeranja.

Devizni rizik. U smislu deviznog rizika, rukovodstvo utvrđuje limite na nivou izloženosti po valuti, ali i ukupno i za prekonoćne pozicije i pozicije u toku dana, što se prati na dnevnoj bazi.

U cilju zaštite od deviznog rizika, Banka svakodnevno na finansijskom tržištu prati trendove u smislu kursa valuta, ali i primenjuje politiku niske izloženosti deviznom riziku. Odeljenje sredstava svakodnevno prati trendove na deviznom tržištu i upravlja deviznom pozicijom Banke kako u celini, tako i pojedinačno po značajnim valutama.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) predlaže Izvršnom odboru Banke mere za korekciju obaveza i sredstava u stranoj valuti, kako bi se osigurala povoljna devizna pozicija za segment svake valute. Nezavisno Odeljenje za upravljanje rizicima vrši nezavisnu analizu procesa upravljanja deviznom pozicijom tako što prati usklađenost sa ustanovljenim sistemom limita.

Dopunu upravljanju deviznim rizikom predstavlja praćenje:

- Uticaj rasta/pada stavki aktive/pasive u stranoj valuti na otvorenu poziciju i pokazatelj deviznog rizika, i
- Osetljivost bilansa uspeha Banke na različite scenarije varijacija deviznog kursa. Osetljivost bilansa uspeha je efekat pretpostavki koje se odnose na promene deviznog kursa na neto prihod po osnovu promena deviznog kursa.

U tabeli u nastavku je dat pregled izloženosti Banke riziku promene deviznog kursa na poslednji dan izveštajnog perioda:

U hiljadama dinara	Na dan 31. decembra 2021.				Na dan 31. decembra 2020.			
	Monetarna fin. sredstva	Monetarne fin. Obaveze	Derivativi	Neto pozicija	Monetarna fin. sredstva	Monetarne fin. obaveze	Derivativi	Neto pozicija
EUR	2.786.076	2.754.185	-	31.891	3.114.062	3.133.946	-	(19.884)
USD	109.691	109.589	-	102	11.038	11.039	-	(1)
CHF	63.655	63.385	-	270	-	-	-	-
Ukupno	2.959.422	2.927.159	-	32.263	3.125.100	3.144.985	-	(19.885)

U tabeli u nastavku je prikazana osetljivost bilansa uspeha i kapitala na razumno moguće promene deviznog kursa, na kraju izveštajnog perioda, a koje se odnose na funkcionalnu valutu Banke, kao i ostale varijable koje su konstantne.

Stres test (razuman) deviznog rizika	Na dan 31. decembra 2021.		Na dan 31. decembra 2020.	
	U hiljadama dinara	Uticaj na bilans uspeha	Uticaj na kapital	Uticaj na bilans uspeha
Efekat jačanja EUR za 2% na neto prihod		638		(398)
Efekat slabljenja EUR za 2% na neto prihod		(638)		398

Kamatni rizik. Banka u svojoj finansijskoj poziciji i novčanim tokovima prihvata izloženost efektima promena preovlađujućih nivoa kamatnih stopa. Kamatne marže mogu porasti usled ovih promena, ali se mogu i smanjiti ili dovesti do gubitaka, u slučaju da dođe do neočekivanih pomeranja. Rukovodstvo svakodnevno prati i utvrđuje limite kamatne neusklađenosti i promena KS koje mogu biti prihvaćene.

Ključni alat koji se koristi za odmeravanje i upravljanje kamatnim rizikom je izveštaj o kreditnom riziku koji sadrži standardnu analizu kamatno osetljivog jaza, kretanje pokazatelja uticaja ekonomске vrednosti i kretanja pokazatelja uticaja neto prihoda od kamata.

Izveštaj o kamatnom riziku se priprema na kvartalnom nivou, a izveštaj nosi datum koji je poslednji dan u datom mesecu. Odeljenje za upravljanje rizicima je nadležno da ALCO-u prezentuje izveštaje, iznosi analize i daje preporuke (po potrebi) radi preduzimanja određenih mera koje će umanjiti kamatni rizik. Odeljenje za upravljanje rizicima je dužno da ALCO-u i Izvršnom odboru banke predloži usvajanje ključnih pokazatelja rizika i limite za upravljanje kamatnim rizikom.

Usklađenost Banke sa vrednostima limita osigurava adekvatno upravljanje kamatnim rizikom, održavanje banke u zoni prihvatljivog rizika, kao i usklađenost sa regulatornim limitima. Sistem limita Banke se sastoji od dva nivoa: prvog i drugog nivoa vrednosti internih limita. U situaciji kada Odeljenje za upravljanje rizicima utvrdi da je prvi ili drugi nivo internih limita premašen, ono je u obavezi da izvrši analizu uzroka koji su doveli do prekoračenja. Članovi ALCO o ovakvoj situaciji moraju biti obavešteni u najkraćem mogućem roku.

Upravni odbor na kvartalnom nivou dobija informacije o izloženosti Banke kamatnom riziku, a takođe su uključene informacije o usklađenosti Banke sa internim limitima prvog i drugog nivoa.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Banka ublažava ili umanjuje izloženost kamatnom riziku ili prirodnom zaštitom, ili zauzimanjem pozicija kako bi osigurala zaštitu. Sektor korporativnog bankarstva i Odeljenje sredstava su respektivno zaduženi za sprovođenje pomenutih aktivnosti, u skladu sa zaključcima koje je doneo ALCO.

U tabeli u nastavku dat je pregled izloženosti Banke kamatnim rizicima. Prikazani su zbirni iznosi finansijskih sredstava i obaveza Banke, po knjigovodstvenoj vrednosti, koji su kategorizovani prema ranijem od: novougovorenih KS ili datuma dospeća:

<i>U hiljadama dinara</i>	<i>Po viđenju i na manje od 1 meseca</i>	<i>Od 1 do 3 meseca</i>	<i>Od 3 do 12 meseci</i>	<i>12 meseci do 5 godina</i>	<i>Od Preko 5 godina</i>	<i>Nemonetarni</i>	<i>Ukupno</i>
31.12.2021.							
Ukupno finansijska sredstva	2.329.170	666.323	1.245.741	1.289.610	293.001	318.411	6.142.256
Ukupno finansijske obaveze	1.245.106	240.402	2.334.982	272.036	22.811	11.729	4.127.065
Neto gep kamatno osetljive aktive, 31. decembar 2021.							
	1.084.064	425.921	(1.089.241)	1.017.574	270.190	306.683	2.015.191
31.12.2020.							
Ukupno finansijska sredstva	2.554.785	518.897	759.755	1.647.633	423.281	158.716	6.063.067
Ukupno finansijske obaveze	1.483.686	282.959	2.484.414	81.712	-	19.028	4.351.799
Neto gep kamatno osetljive aktive, 31. decembar 2020.							
	1.071.099	235.938	(1.724.659)	1.565.921	423.281	139.688	1.711.268

Cene po svim dužničkim instrumentima Banke se menjaju u roku od 5 godina (2020. godina: 5 godina).

Da su na dan 31. decembra 2021. godine, kamatne stope bile 100 baznih poena niže (2020. godine: 100 baznih poena niže), a sve ostale varijable bile iste, gubitak za tu godinu bi bio za 9.365 hiljada RSD (2020. godine: 9.358 hiljade RSD) viši, uglavnom usled nižeg prihoda od kamate na sredstva po kojima se obračunava promenljiva KS.

Ostali cenovni rizici. Banka nije izložena riziku promene cene akcijskog kapitala.

Banka je izložena riziku prevremene otplate time što odobrava kredite po fiksnoj i promenljivoj kamatnoj stopi, koji zajmoprincu pružaju pravo da kredit prevremeno otpati. Na gubitak i kapital Banke tokom posmatrane godine, na kraju posmatranog izveštajnog perioda, ne bi značajno uticale promene u smislu stopa prevremene otplate zato što se ti krediti vode po amortizovanoj vrednosti, pa je pravo na prevremenu otplatu isto, ili približno isto, kao amortizovana vrednost kredita i obaveza prema komitentima (2020. godina: bez materijalnog uticaja).

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Rizik geografske koncentracije. Geografska koncentracija finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2021. godine je prikazana u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	Srbija	Evropa	Ostale države	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	985.363	-	-	985.363
Hartije od vrednosti	2.070.322	-	-	2.070.322
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	640.049	322.799	164.599	1.127.447
Krediti i potraživanja od komitenata	1.948.656	0	0	1.948.656
Ostala finansijska sredstva	10.262	64	142	10.468
Ukupno finansijska sredstva	5.654.652	322.863	164.741	6.142.256
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	307.363	-	-	307.363
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	3.016.456	82.546	132.790	3.231.792
- tekući i računi poravnjanja	2.302.957	82.546	132.790	2.518.293
- oročeni depoziti	713.499	-	-	713.499
Subordinirane obaveze	-	-	587.910	587.910
Ukupno finansijske obaveze	3.323.819	82.546	720.700	4.127.065
Neto pozicija u vanbilansnim finansijskim instrumentima	2.330.833	240.317	(555.959)	2.015.191

Sredstva i obaveze su prikazani na osnovu države u kojoj je sedište druge ugovorne strane.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Geografska koncentracija finansijskih sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2020. godine je prikazana u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	Srbija	Evropa	Ostale države	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	914.123	-	-	914.123
Hartije od vrednosti	1.776.200	-	-	1.776.200
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.056.926	247.911	89.243	1.394.080
Krediti i potraživanja od komitenata	1.970.639	-	-	1.970.639
Ostala finansijska sredstva	7.903	120	1	8.024
Ukupno finansijska sredstva	5.725.791	248.031	89.244	6.063.066
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, dr. fin. org. i centralnoj banci	556.690	-	-	556.690
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	2.314.894	166.587	137.826	2.619.307
- tekući i računi poravnjanja	2.218.474	166.587	137.826	2.522.887
- oročeni depoziti	96.420	-	-	96.420
Subordinirane obaveze	-	-	1.175.802	1.175.802
Ukupno finansijske obaveze	2.871.584	166.587	1.313.628	4.351.799
Neto pozicija u vanbilansnim finansijskim instrumentima	2.854.207	81.444	(1.224.384)	1.711.267

Rizik likvidnosti. Rizik likvidnosti je rizik koji nastaje kada se subjekt suoči sa teškoćama prilikom izmirenja finansijskih obaveza. Banka je svakodnevno izložena zahtevima u smislu raspoloživih gotovinskih sredstava po osnovu prekonoćnih depozita, tekućih računa, depozita koji dospevaju, povlačenja iznosa kredita, garancija i marži, kao i drugih zahteva u smislu izvedenih (derivativnih) finansijskih instrumenata. Banka ne drži gotovinska sredstava koja bi pokrila sve ove obaveze zbog toga što dosadašnje iskustvo pokazuje da minimalan iznos reinvestiranja u sredstva koja dospevaju može biti predviđen sa visokom stepenom sigurnosti. ALCO upravlja rizikom likvidnosti.

Banka nastoji da održi stabilnu bazu izvora finansiranja, koja se prevashodno sastoji od iznosa prema drugim bankama i depozita korporativnih klijenata i stanovništva. Banka ulaže u sredstva u diversifikovanim portfolijima likvidnih sredstava kako bi bila u mogućnosti da brzo i lako odreaguje u situacijama kada su likvidna sredstva nepredviđeno potrebna.

Upravljanje likvidnošću Banke zahteva razmatranje nivoa likvidnih sredstava koja su potrebna radi izmirenja obaveza o njihovom dospeću; održavanje pristupa različitim izvorima finansiranja; postojanje planova u smislu likvidnosti u slučaju nepredviđenih situacija; i praćenje pokazatelja likvidnosti u odnosu na regulatorne zahteve. Banka svakodnevno obračunava pokazatelje likvidnosti u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Odeljenje sredstava dobija informacije o profilu likvidnosti finansijskih sredstava i obaveza. Odeljenje sredstava se potom stara da osigura adekvatan portfolio kratkoročnih likvidnih sredstava, koji se u najvećoj meri sastoje od kratkoročnih HoV kojima se trguje, depozita kod drugih banka i drugih međubankarskih pozajmica, kako bi se osigurao dovoljan nivo likvidnih sredstava u celoj Banci.

Pozicija dnevne likvidnosti se prati, a Odeljenje sredstava i Odeljenje za upravljanje rizicima redovno vrše stres-testove sa različitim scenarijima, koji uključuju kako uobičajene tako oštire tržišne uslove.

Tabela u nastavku prikazuje obaveze na dan 31. decembra 2021. godine, prikazane prema preostaloj ugovornoj ročnosti. Iznosi obaveza obelodanjeni u tabeli ročnosti su ugovorni nediskontovani novčani tokovi, bruto obaveze po kreditima i garancijama. Ovi nediskontovani novčani tokovi se razlikuju od iznosa iz bilansa stanja zbog toga što se bilans stanja bazira na diskontovanim novčanim tokovima.

Tabela u nastavku prikazuje analizu ročnosti nederivativnih finansijskih sredstava po njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti i na osnovu ugovornih ročnosti, osim za sredstva koja se odmah mogu prodati, ukoliko se za tim ukaže potreba usled gotovinskih odliva po finansijskim obavezama. Ova finansijska sredstva su uključena u analizu ročnosti na osnovu očekivanog datuma njihovog otuđenja. Krediti umanjeni za kreditne gubitke su uključeni po knjigovodstvenim vrednostima, umanjenim za rezervisanja po osnovu obezvređenja, a na osnovu očekivanog vremena gotovinskih priliva.

Kada iznos koji treba da bude plaćen nije fiksan, obelodanjeni iznos se utvrđuje na osnovu uslova koji važe na kraju izveštajnog perioda. Plaćanja u stranoj valuti se preračunavaju po spot kursu, na kraju izveštajnog perioda.

MIRABANK A.D. BEOGRAD
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2021. GODINE

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Analiza ročnosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2021. godine je data u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	Po viđenju i na manje od 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 12 meseci do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Sredstva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	617,658	43,858	296,882	23,007	3,959	985,363
Hartije od vrednosti	496,754	109,828	-	1,161,899	301,841	2,070,322
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,111,017	-	11,758	-	4,672	1,127,447
Krediti i potraživanja od komitenata	135,610	284,116	893,056	539,197	96,678	1,948,656
Ukupno	2,361,039	437,802	1,201,696	1,724,103	407,149	6,131,789
Obaveze						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	66,143	30,000	90,000	115,000	6,220	307,363
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	1,128,509	198,825	1,719,101	157,036	28,320	3,231,792
- tekući i računi poravnjanja	1,082,372	117,754	529,891	0	5,509	1,735,526
- oročeni depoziti	46,137	81,071	1,189,210	157,036	22,811	1,496,266
Subordinirane obaveze	0	0	0	587,911	0	587,911
Bruto kreditne obaveze	11,455	0	0	0	45,820	57,274
Plative garancije	170,897	0	0	0	1,538,071	1,708,967
Ostale finansijske obaveze	504	0	0	0	73,502	74,005
Ukupno potencijalna buduća plaćanja po osnovu fin. obaveza	1,377,508	228,825	1,809,101	859,947	1,691,931	5,967,312
Gep likvidnosti po osnovu fin. instrumenata	983,531	208,977	(607,406)	864,156	(1,284,782)	164,477

MIRABANK A.D. BEOGRAD
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE 31. DECEMBAR 2021. GODINE

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Analiza ročnosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2020. godine je data u nastavku:

U hiljadama dinara	Po viđenju i na manje od 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 12 meseci do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Sredstva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	566.880	63.135	284.108	-	-	914.123
Hartije od vrednosti	-	-	-	1.352.919	423.281	1.776.200
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.383.442	-	-	-	10.638	1.394.080
Krediti i potraživanja od komitenata	103.056	216.945	587.532	935.765	127.341	1.970.639
Ukupno	2.053.378	280.080	871.640	2.288.684	561.260	6.055.041
Obaveze						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	123.416	200.000	180.000	40.000	13.274	556.690
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	727.529	192.713	1.651.608	41.712	-	2.619.308
- tekući i računi poravnjanja	656.967	116.221	522.996	-	-	1.296.184
- oročeni depoziti	70.562	76.492	1.128.612	41.712	5.745	1.323.123
Subordinirane obaveze	-	-	-	1.175.802	-	1.175.802
Bruto kreditne obaveze	30.581	-	-	-	122.326	152.907
Plative garancije	33.660	-	-	-	302.940	336.600
Ostale finansijske obaveze	22.254	-	-	-	131.923	154.177
Ukupno potencijalna buduća plaćanja po osnovu fin. obaveza	937.440	392.714	1.831.608	1.257.514	576.208	4.995.484
Gep likvidnosti po osnovu fin. instrumenata	1.115.937	(112.634)	(959.968)	1.031.170	(14.947)	1.059.559

Kada je reč o pozivima na plaćanje po garancijama, zahtevi u smislu likvidnih sredstava su znatno manji od iznosa tih obaveza koji su obelodanjeni u tabeli analize ročnosti zato što Banka generalno ne očekuje da će treća strana povući sredstva po ugovorima. Ukupan iznos ugovornih obaveza u smislu odobrenja kredita, kako je prikazano u gornjoj tabeli ročnosti, nužno ne predstavlja buduće potrebe za gotovinom zato što će mnoge od tih obaveza isteći ili biti ukinute pre nego što i budu finansirane. Vanbilansne izloženosti u tabeli su raspoređene u odgovarajuće periode shodno internoj proceduri za upravljanje rizikom likvidnosti.

29 Upravljanje finansijskim rizicima (nastavak)

Usklađenost i/ili kontrolisana neusklađenost ročnosti i kamatnih stopa sredstava i obaveza je od fundamentalnog značaja za upravljanje Bankom. Nije uobičajeno da u bankama u bilo kom momentu postoji potpuna usklađenost budući da poslovne transakcije često imaju neizvestan rok, a i različitih su vrsta. Neusklađenost pozicijā potencijalno poboljšava profitabilnost, ali ujedno može povećati rizik nastanka gubitaka. Dospeća sredstava i obaveza, kao i sposobnost da se, uz prihvatljive troškove, kamatonosne obaveze zamene o njihovom dospeću, su značajni faktori prilikom procene likvidnosti Banke i njene izloženosti riziku na osnovu promena kamatnih stopa i kursa valute.

Rukovodstvo smatra da uprkos tome što su značajan deo računa komitenata računi po viđenju, diversifikacija ovih depozita po broju i vrsti deponenta, kao i ranija iskustva Banke, ukazuju na to da ovi računi deponenata za Banku predstavljaju dugoročan i stabilan izvor finansiranja.

30 Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u smislu upravljanja kapitalom su (i) da bude usklađena sa kapitalnim zahtevima definisanim od strane Narodne banke Srbije; (ii) da sačuva mogućnosti kontinuiranog nastavka poslovanja Banke i (iii) da održi dovoljnu kapitalnu osnovu kako bi se ostvario pokazatelj adekvatnosti kapitala od najmanje 8%, u skladu sa Bazelskim sporazumom. Usklađenost sa pokazateljima adekvatnosti kapitala koje definiše Narodna banka Srbije se prati mesečno, a izveštaje koji opisuju način njihovog obračuna sagledava Izvršni odbor. Ostali ciljevi upravljanja kapitalom se procenjuju kvartalno.

Prema trenutno važećim kapitalnim zahtevima koje definiše Narodna banka Srbije, banke moraju da održavaju nivo pokazatelja regulatornog kapitala prema ponderisanoj aktivi („statutarni pokazatelj adekvatnosti kapitala“) iznad propisanog minimalnog nivoa. Iznos kapitala kojim je Banka na dan 31. decembra 2021. godine upravljala je 3.631.200 hiljada RSD (2020. godine: 3.631.200 hiljada RSD), regulatorni kapital iznosi 1.808.321 hiljada RSD (2020. godine: 2.727.574 hiljada RSD), a tokom 2021. i 2020. godine, Banka je bila usklađena sa svim eksternim kapitalnim zahtevima.

Sastav kapitala Banke obračunat u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Narodne Banke Srbije je naveden u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	2021.	2020.
Osnovni kapital (Tier 1)		
Akcijski kapital	3.631.200	3.631.200
(-) Gubitak	(2.183.483)	(1.979.078)
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitak/gubitak	(3.413)	-
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za relevantne odložene poreske obaveze	(87.380)	(100.350)
(-) Iznos rezervisanja za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i za gubitke po vanbilansnim stavkama Banke se oduzima od akcijskog kapitala	-	-
Ukupno osnovni akcijski kapital (Tier 1)	1.356.9243	1.551.772
Dopunski kapital (Tier 2)		
Revalorizacione rezerve	-	-
Subordinirane obaveze	451.397	1.175.802
Ukupno dopunski kapital (Tier 2)	451.397	1.175.802
 Ukupno kapital	 1.808.321	 2.727.574
 Pokazatelj adekvatnosti kapitala	 66,69%	 92,80%

31 Potencijalne obaveze

Sudski sporovi. Protiv Banke s vremena na vreme, u okviru redovnog poslovanja, mogu biti pokrenuti sudski sporovi. Na dan 31. decembar 2021. godine, Banka je bila strana u sporovima za koje je izvršeno rezervisanje u iznosu od 21.875 hiljada RSD, na osnovu indikacija, eksternih profesionalnih saveta, da je moguće da će gubitak nastati. Pogledati Napomenu 16.

Potencijalne poreske obaveze. Rukovodstvo Banke smatra da ne postoji rizik bilo kakvih poreskih implikacija na finansijske pozicije Banke, te shodno navedenom u ovim finansijskim izveštajima nisu izvršena rezervisanja po tom osnovu.

Rukovodstvo je sproveo interne kontrole koje odgovaraju zakonodavnim propisima o transfernim cenama, tako da ne postoji razlog da se u ovom delu procenjuju bilo kakvi rashodi po osnovu poreza.

Obaveze po osnovu kapitalnih troškova. Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je imala ugovorne kapitalne troškove u vezi sa softverom i ostalim nematerijalnim sredstvima u iznosu od 8.118 hiljada RSD (2020. godine: 3.505 hiljada RSD).

Banka je već izdvojila resurse koji su potrebni u smislu ovih obaveza. Banka smatra da će budući neto prihod i sredstva finansiranja biti dovoljni da pokriju ovu i sve slične obaveze.

Budući odlivi gotovine po osnovu lizinga na dan 31. decembar 2021. godine. U slučajevima kada je Banka zakupac, budući odlivi gotovine, kojima je Banka potencijalno izložena a koji nisu uključeni u obaveze po lizingu na dan 31. decembar 2021. godine. Troškovi iznajmljivanja za takve zakupe u 2021. godini iznosili su 2.787 hiljada RSD.

Usklađenost sa ugovornim odredbama. Banka nije predmet bilo kakvih ugovornih odredaba u smislu pozajmica.

Potencijalne kreditne obaveze. Primarni cilj ovih instrumenata je da osiguraju da klijentu sredstva budu dostupna na njegov zahtev. Garancije predstavljaju neopozivo uveravanje da će Banka izvršiti plaćanja u slučaju da klijent nije u mogućnosti da izmiri svoje obaveze prema trećim licima, pri čemu garancije nose iste kreditne rizike kao i krediti.

Potencijalna kreditna obaveza predstavlja neiskorišćene delove ovlašćenja za isplatu kreditnih proizvoda u formi kredita, garancija i akreditiva. U smislu kreditnog rizika po osnovu potencijalnih kreditnih obaveza, Banka je potencijalno izložena gubitku u iznosu koji je jednak ukupnom iznosu neiskorišćenih obaveza, ukoliko bi neiskorišćeni iznosi bili povučeni. Međutim, verovatni iznos gubitka je manji od ukupnih neiskorišćenih obaveza budući da većina obaveza odobrenja izdavanja odobrenog kreditnog proizvoda zavisi od toga da li klijenti ispunjavaju specifične kreditne standarde.

Banka prati rok do dospeća potencijalnih kreditnih obaveza, budući da dugoročnije obaveze generalno nose veći stepen kreditnih rizika nego obaveze kraćeg roka.

Preostale potencijalne kreditne obaveze su navede u nastavku:

<i>U hiljadama dinara</i>	<i>2021.</i>	<i>2020.</i>
Ukupno neopozive kreditne obaveze	57.274	152.907
Finansijske garancije	215.544	336.599
Umanjeno za: Rezervisanja za garancije	(352)	(634)
Umanjeno za: Rezervisanja za kreditne obaveze	(6)	(96)
Umanjeno za: Obaveze sa gotovinskim kolateralom	20.759	10.759
Ukupno kreditne obaveze umanjene za rezervisanja i izloženosti sa gotovinskim kolateralom	293.219	499.536

31 Potencijalne obaveze (nastavak)

Analiza kreditnih obaveza, prema kreditnom kvalitetu, na osnovu rejtinga kreditnog rizika na dan 31. decembra 2021. godine data je u nastavku.

<i>U hiljadama dinara</i>	Faza 1 (12-mesečni ECL)	Faza 2 (Lifetime ECL za SICR)	Faza 3 (Lifetime ECL umanjen za kreditne gubitke)	Ukupno
Izdate garancije				
- Odličan	150,785	-	-	150,785
- Dobar	4,759	-	-	4,759
- Zadovoljavajući	60,000			60,000
Nepriznati bruto iznos	215,544	-	-	215,544
Rezervisanja za garancije	(352)	-	-	(352)
 Potencijalne kreditne obaveze				
- Odličan	51,802	-	-	51,802
- Dobar	5,472	-	-	5,472
Nepriznati bruto iznos	57,274	-	-	57,274
Rezervisanja za potencijalne kreditne obaveze	(6)	-	-	(6)

Ukupni iznos ugovornih obaveza po nepovučenim kreditnim linijama, akreditivima i garancijama ne predstavlja nužno buduće potrebe za gotovinom, budući da ti finansijski instrumenti mogu isteći ili biti ukinuti pre nego što i budu finansirani.

32 Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Banka nije izvršila netiranje („prebijanje“) finansijskih sredstava i finansijskih obaveza u bilansu stanja ni 31. decembra 2021. godine ni 31. decembra 2020. godine.

33 Transfer finansijskih sredstava

Banka tokom posmatranog, niti ranijih perioda nije vršila transfere finansijskih sredstava kroz transakcije koje su ili nisu ispunjavale uslove za prestanak priznavanja.

34 Obelodanjivanje fer vrednosti

Odmeravanje fer vrednosti se analizira prema nivou u sledećoj hijerarhiji fer vrednosti: (i) nivo 1 odmeravanja – vrednovanje po kotiranoj ceni (nekorigovana) na aktivnom tržištu za ista sredstava ili iste obaveze, (ii) nivo 2 odmeravanja – tehnike vrednovanja zasnovane na dostupnim tržišnim podacima o sredstvima i obavezama, bilo direktno (tj. cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena) i (iii) nivo 3 odmeravanja – vrednovanja koja nisu zasnovana na dostupnim tržišnim podacima (tj. nedostupnim tržišnim podacima). Rukovodstvo vrši pažljivu ocenu prilikom klasifikovanja finansijskih instrumenata primenom ove hijerarhije fer vrednosti. Ukoliko se za odmeravanja fer vrednosti koriste dostupni tržišni podaci koji zahtevaju značajne korekcije, to odmeravanja se smatra nivoom 3 odmeravanja. Značaj informacija koje se koriste za vrednovanje se procenjuje na osnovu odmeravanja fer vrednosti u celini.

U hiljadama dinara	31.12.2021.				31.12.2020.					
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrednosti	Ukupno knjigovo dstvena vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno fer vrednosti	Ukupno knjigovo dstvena vrednost
Sredstva										
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	985,363	0	985,363	985,363	-	914,123	-	914,123	914,123
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1,127,447	1,127,447	1,127,447	-	-	1.394.081	1.394.081	1.394.081
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	1,902,195	1,902,195	1,948,656	-		1.867.462	1.970.639	1.970.639
Finansijska sredstva po FVOCI	-	2,070,322	-	2,070,322	2,070,322	-	1.776.200	-	1.776.200	1.776.200
Obaveze										
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	307,363	307,363	307,363	-	-	556.690	556.690	556.690
Depoziti i ostale obaveze prema komitentima	-	1,735,526	1,480,829	3,216,354	3,231,792	-	1.296.184	1.311.151	2.607.335	2.619.307
Subordinirane obaveze	-	-	587,910	587,910	587,910	-	-	1.175.802	1.175.802	1.175.802

Fer vrednosti iz nivoa 2 i nivoa 3 hijerarhije fer vrednosti su procenjene primenom tehnike diskontovanih novčanih tokova. Za fer vrednost instrumenata na koje se primenjuje plivajuća stopa, a koji nisu kotirani na aktivnom tržištu procenjeno je da je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti. Fer vrednost nekotiranih instrumenata na koje se primenjuje fiksna kamatna stopa procenjena je na osnovu procenjenih budućih novčanih tokova, za koje se očekuje da će biti primljeni, diskontovani za trenutno važeće kamatne stope za nove instrumente sa sličnim kreditnim rizikom i preostalim dospećem. Pogledajte Napomenu 3 za metod vrednovanja koji je Banka primenjivala u određivanju fer vrednosti finansijske imovine kroz FVOCI.

35 Prezentovanje finansijskih instrumenata prema kategoriji odmeravanja

Za potrebe odmeravanja, finansijska sredstva su prema MSFI 9 – Finansijski instrumenti – klasifikovana u sledeće kategorije: (a) finansijska sredstva po FVTPL; (b) dužnički instrumenti po FVOCI, (c) vlasnički instrumenti po FVOCI i (d) vlasnički instrumenti po AC. Finansijska sredstva po FVTPL imaju dve podkategorije: (i) sredstva koja obavezno moraju da se mere po FVTPL i (ii) sredstva prikazana kao takva nakon inicijalnog priznavanja ili naknadno. Pored ovoga, potraživanja po osnovu finansijskog lizinga čine zasebnu kategoriju.

35 Prezentovanje finansijskih instrumenata prema kategoriji odmeravanja (nastavak)

U tabeli u nastavku je prikazano usaglašavanje finansijskih sredstava sa kategorijama odmeravanja na dan 31. decembra 2021. godine:

<i>U hiljadama dinara</i>	Dužnički instrumenti po FVOCl	AC	Ukupno
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	985,363	985,363
Hartije od vrednosti	2,070,322	-	2,070,322
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	1,127,447	1,127,447
Krediti i potraživanja od komitenata	-	1,948,656	1,948,656
Ostala finansijska sredstva	-	361	361
Ukupno finansijska sredstva	2,070,322	4,061,827	6,132,150

U tabeli u nastavku je prikazano usaglašavanje finansijskih sredstava sa kategorijama odmeravanja na dan 31. decembra 2020. godine:

<i>U hiljadama dinara</i>	Dužnički instrumenti po FVOCl	AC	Ukupno
Sredstva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	914.123	914.123
Hartije od vrednosti	1.776.200	-	1.776.200
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	1.394.080	1.394.080
Krediti i potraživanja od komitenata	-	1.970.639	1.970.639
Ostala finansijska sredstva	-	255	255
Ukupno finansijska sredstva	1.776.200	4.279.097	6.055.297

Na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, sve finansijske obaveze Banke, s izuzetkom hartija od vrednosti vodile su se po AC.

36 Odnosi sa povezanim licima

Lica se generalno smatraju povezanim ukoliko su pod zajedničkom kontrolom, ili jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili izvrši značajan uticaj na drugu stranu prilikom donošenja finansijskih ili operativnih odluka. U razmatranju svakog mogućeg odnosa povezanih lica, pažnja je usmerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravnu formu. Za Banku, konkretno, povezanim licima se smatraju matična kompanija i svi entiteti koji za Banku i matičnu kompaniju čine: (i) zavisno lice, (ii) pridružen entitet, (iii) zajednički poduhvat, i (iv) osobu ili bliske članove porodice, ukoliko je ta osoba član ključnog rukovodstva. Banka pod ključnim rukovodstvom podrazumeva sve članove Upravnog odbora i članove Izvršnog odbora.

Na dan 31. decembra 2021. godine i 31. decembra 2020. godine, stanja po osnovu odnosa sa povezanim licima prikazana su kako sledi:

U hiljadama dinara

Bilans stanja na dan 31. decembar	2021.	2020.
Subordinirane obaveze	587.910	1.175.802

Pozicije bilansa uspeha iz odnosa sa povezanim licima uključivale su sledeće:

U hiljadama dinara

Bilans uspeha	2021.	2020.
Rashodi od kamata (subordinirane obaveze)	-	2.929

U hiljadama dinara

Bruto zarade	2021.	2020.
Izvršni odbor	27.784	28.451
Upravni odbor	9.999	887
Neto zarade	28.784	24.413

Izvršni odbor

Upravni odbor

Subordinirane obaveze u Bilansu stanja kao i troškovi kamate u Bilansu uspeha odnose se na povezano lice Aflaj Investment LLC.

Bruto i neto zarade u Bilansu uspeha odnose se na članove Izvršnog odbora i Upravnog odbora.

37 Događaji nakon datuma bilansa stanja

Tokom 2021. godine virus COVID-19 je nastavio globalno da se širi. Iako je ovo stanje na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja još uvek u toku, nije bilo primetnog uticaja na poslovanje Banke, međutim budući efekti se ne mogu predvideti. Rukovodstvo će nastaviti da prati potencijalni uticaj i preduzimaće dalje mere kako bi ublažilo bilo kakve efekte.

Početkom 2022. godine došlo je do povećane volatilnosti na finansijskim i robnim tržištima zbog eskalacije političkih tenzija u Ukrajini, praćenih međunarodnim sankcijama određenim ruskim kompanijama i pojedincima. Iako je ova situacija još uvek u toku na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja i postoji očekivanje negativnih posledica po privredu uopšte, nije bilo vidljivog uticaja na poslovanje Banke, niti Banka ima značajnu izloženost prema ugroženim državama ili pojedincima koji su pod sankcijama, ali se budući efekti trenutno ne mogu predvideti. Rukovodstvo će nastaviti da prati potencijalni uticaj i preuzeće dalje mere po potrebi za ublažavanje svih mogućih efekata po ovom osnovu.

Nakon završetka izveštajnog perioda nije bilo drugih značajnih događaja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje finansijskih izveštaja Banke za 2021. godinu.

38 Skraćenice

Spisak skraćenica korišćenih u ovom finansijskom izveštaju dat je u nastavku:

Skraćenica	Značenje
AC	Amortizovana vrednost
ALCO	Odbor za upravljanje aktivom i pasivom
CCF	Faktor kreditne konverzije
EAD	Izloženost po neispunjrenju obaveza
ECL	Očekivani kreditni gubitak
EIR	Efektivna kamatna stopa
FVOCI	Fer vrednost kroz ostali rezultat
FVTPL	Fer vrednost kroz bilans uspeha
FX, Forex	Strana valuta
HTM	Koji se drži do dospeća
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
L&R	Krediti i potraživanja
LGD	Gubitak zbog neispunjerenja obaveza
LTV	LTV pokazatelj
PD	Verovatnoča neplaćanja
POCI finansijska sredstva	POCI finansijska sredstva – <i>finansijska sredstva kupljena ili izdata sa kreditnim obezvređenjem</i>
SICR	Značajan porast kreditnih rizika
SPPI	Isključivo plaćanja glavnice i kamate
SPPI test	Procena da li novčani tokovi finansijskih instrumenata predstavljaju isključivo plaćanja glavnice i kamate

Nikola Mihailović
Predsednik Izvršnog odbora

Mirjana Garapić-Zakarić
Član Izvršnog odbora

Dragana Bojin
Rukovodilac Odeljenja računovodstva

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2021

MIRABANK A.D. BEOGRAD

Mart 2022

Sadržaj

1.	Uvod	1
1.1.	KLJUČNI FINANSIJSKI INDIKATORI.....	1
1.2.	MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE	2
1.3.	BANKARSKI SEKTOR SRBIJE	3
2.	O Mirabank	8
2.1.	Osnivanje	8
2.2.	GLAVNI STRATEŠKI CILJEVI	8
2.3.	TIM.....	9
2.4.	ORGANIZACIONA STRUKTURA	9
2.5.	ULAGANJA U ODRŽIVU ŽIVOTNU SREDINU I DRUŠTVENU ODGOVORNOST.....	10
2.6.	ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ.....	10
3.	Proizvodi i usluge	10
3.1.	KORPORATIVNO BANKARSTVO	10
3.2.	POSLOVANJE SA STANOVNIŠTVOM.....	11
4.	Naš poslovni fokus 2021-2023.....	11
5.	Upravljanje rizicima	11
5.1.	PROFIL RIZIKA I APETIT RIZIKA.....	11
5.2.	PROBLEMATIČNI KREDITI I NAPLATA.....	12
6.	Događaji nakon datuma bilansa stanja	12

1. Uvod**1.1. Ključni finansijski indikatori**

Mirabank a.d. Beograd			
	2021	2020	Promena
Bilans uspeha			
Neto prihod od kamata	113.966	142.213	-20%
Neto prihod od provizija i naknada	42.418	36.646	16%
Ostali nekamatni prihodi	1.092	11.501	-91%
Operativni rashodi	(336.670)	(380.898)	-12%
Neto gubitak od umanjenja vrednosti finansijske imovine	(25.211)	(19.348)	30%
Porez na dobitak	-	33	-100%
Gubitak nakon oporezivanja	(204.405)	(209.853)	-3%
Bilans			
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.127.447	1.394.080	-19%
Krediti i potraživanja od klijenata	1.948.656	1.970.639	-1%
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnim bankama Depoziti i ostale obaveze banaka	307.363	556.690	-45%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema klijentima Depoziti i ostale obaveze klijenata	3.231.792	2.619.307	23%
Kapital	2.050.810	1.710.107	20%
Ukupna bilansna imovina	6.285.961	6.248.235	1%
Adekvatnost kapitala			
Ukupna imovina ponderisana rizikom	2.711.712	2.928.977	-7%
Regulatorni kapital	1.808.321	2.727.574	-6%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	66,69%	92,80%	-26%
Ključni indikatori učinka			
Racio troškova i prihoda	229,80%	210,26%	2%
ROA (Povrat sredstava nakon oporezivanja)	-3,25%	-3,36%	0%
ROE (povrat na kapital nakon oporezivanja)	-9,97%	-12,27%	2%
Odnos kredita i depozita	60,30%	75,24%	-15%
Aktiva / Broj zaposlenih	157.149	164.427	1%
Trošak rizika	0,41%	0,98%	-1%
Resursi			
Broj zaposlenih	40	38	5%
Broj filijala	1	1	-

1.2. Makroekonomsko okruženje

Srbija se kao i većina zemalja sveta suočila sa jednim od najvećih izazova u novijoj istoriji – pandemijom virusa korona.

Prema dosadašnjim podacima, COVID-19 i globalno usporavanje imalo je manje posledice na Srbiju u odnosu na većinu evropskih zemalja zbog postignute makroekonomske i finansijske stabilnosti, prethodne dinamike rasta, stvorenog fiskalnog prostora, pravovremenog i sveobuhvatnog paketa mera kao i strukture ekonomije.

Inflacija je tokom 2021 bila iznad očekivane i iznosila je u proseku 4% (u 2020 prosečna inflacija iznosila je 1,6%). Razlog kretanja inflacije izvan granica vođen je dejstvom privremenih faktora – povećanjem cene hrane i svetske cene nafte, kao i zastojem u globalnim snadbevanjima i efektima suše. Sa slabljenjem dejstva pomenutih faktora očekuje se smanjenje inflacije u Q2 i stabilizacija oko centralne vrednosti cilja krajem 2022.

Zahvaljujući očuvanoj makroekonomskoj i finansijskoj stabilnosti i pravovremenom i sveobuhvatnom paketu ekonomskih mera koje su donele NBS i Vlada RS, Srbija je u dve pandemijske godine zabeležila kumulativan rast BDP-a oko 6,5%. Prema proceni RZS-a, Srbija je u 2021. godini ostvarila realni rast bruto domaćeg proizvoda od 7,5%. Rast je bio vođen oporavkom uslužnih sektora, kao i rastom građevinarstva i industrije.

Priliv stranih direktnih investicija dostigao je rekordan nivo od oko 8% BDP-a ili 3,9 mlrd eura u 2021. SDI su i geografski diversifikovane s rastućim učešćem zemalja iz azijsko pacifičkog regiona. U 2020. i 2021. došlo je do privremenog povećanja fiskalnog deficit-a. Viši deficit u 2020. (8% BDP-a) posledica je viših rashoda zbog paketa mera podrške i nabavke medicinske opreme, kao i nižih prihoda. U 2021. donet je paket fiskalnih mera u iznosu od 2,2 mlrd EUR (4,2% BDP-a). U novembru 2021. učešće javnog duga u BDP-u je 56,4% (u 2020. iznosilo je 57%).

Agencija Fitch potvrdila je i zadržala kreditni rejting Srbije u 2021 na BB+ sa stabilnim izgledima, dok je agencija Moody s u martu 2021. povećala kreditni rejting Srbije na Ba2. Agencija S&P potvrdila je rejting Srbije na BB+ u decembru, pri čemu je poboljšala izglede za dalje povećanje rejtinga sa stabilnih na pozitivne.

Stopa nezaposlenosti u Q3 2021 iznosila je 10,5% i bila je u za 0,6p.p. niža nego u Q2. Stopa zaposlenosti je u Q3 2021 dospila nivo od 50% što je najviši nivo od kako postoji uporediva serija podataka (2010).

Na kraju novembra 2021. godine učešće NPL-a u ukupnim kreditima iznosilo je 3,5%. Sprovođenje mera za rešavanje NPL-a zajedno sa rastom kreditne aktivnosti dovelo je do značajnog popravljanja kvalitet portfolija banaka. Osnovni kanali smanjenja NPL-a bili su naplata, otpis i ustupanje (prodaja) trećim licima.

NBS podstiče zaduživanje i finansiranje u dinarima na način da obezbeđuje nisku i stabilnu inflaciju, održavajući relativnu stabilnost kursa stranih valuta, kroz unapređenje upravljanjem deviznim rizikom u privatnom sektoru, i kroz ostale mere. Vlada doprinosi dinarizaciji poreskom politikom i razvojem tržišta dinarskih HOV.

Donja tabela prikazuje glavne makroekonomske pokazatelje koje je NBS objavila / procenila.

Tabela: Makroekonomski pregled; Izvor: NBS

Srbija	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	*NBS procena 2021*
Realni BDP, g / g %	-1.6	1.8	3.3	2.0	4.4	4.2	-0.9	7.5
Privatna potrošnja, u%	-0.1	-0.3	1.3	1.9	3.1	3.6	-1.9	6.6
Privatne investicije, u%	-5.6	3.5	2.7	10.1	13.6	14.9	-5.5	2.9
Državna potrošnja, u%	0.9	-3.8	1.3	3.3	3.7	2.0	2.9	2.8
Državne investicije, u%	13.6	14.0	22.0	-6.4	43.1	30.4	11.0	48.3
Izvoz, u%	4.3	9.4	11.9	8.2	8.3	7.7	-4.2	18.9
Uvoz, u%	5.1	4.0	6.7	11.1	11.6	10.7	-3.6	16.3
Stopa nezaposlenosti, u%	19.2	17.7	15.3	13.5	12.7	10.4	9.7	11.4
Nominalne plate, u%	1.4	-0.2	3.7	3.9	6.5	10.6	9.4	8.9
Novčana masa (M3), u%	7.6	6.6	11.6	3.6	14.5	8.4	18.1	11.8
Indeks potrošačkih cena	1.7	1.5	1.6	3.0	2.0	1.9	1.6	4.0
Referentna stopa Narodne banke Srbije, u%	8.0	4.5	4.0	3.5	3.0	2.3	1.0	1.0
Deficit tekućeg računa BPM-6 (% BDP-a)	5.6	3.5	2.9	5.2	4.8	6.9	4.1	4.1

1.3. Bankarski sektor Srbije

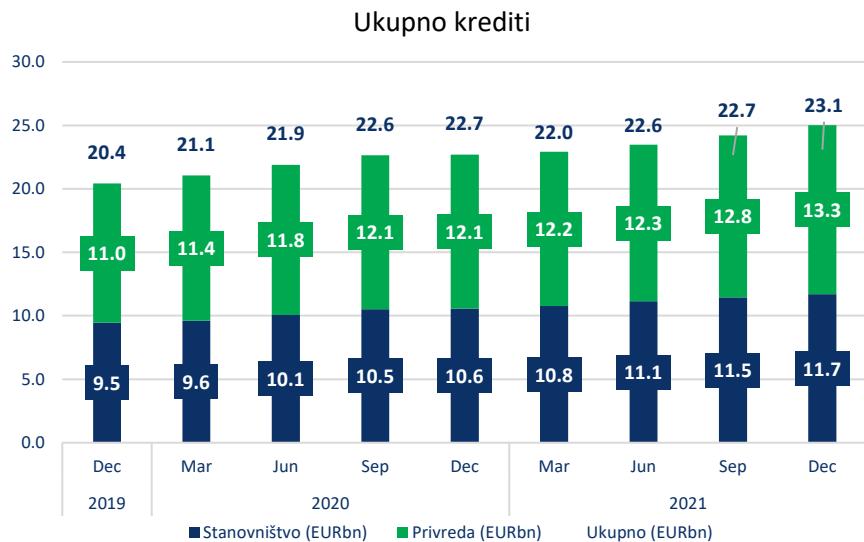
Stabilnost bankarskog sektora očuvana je i u periodu krize izazvane pandemijom Covid-19. Značajne rezerve kapitala kao i dobra struktura kapitala (95% čini osnovni akcijski kapital) omogućavaju da se banke uspešno nose sa kreditnim rizikom.

Tabela: NBS pregled bankarskog sektora; Izvor: NBS

Srbija	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	nov.21
Broj banaka	29	30	31	29	27	26	26	23
Zaposleni	25,106	24,257	23,847	23,055	22,830	23,087	22,823	22,665
Ekspoziture	1,787	1,730	1,719	1,627	1,598	1,598	1,576	1,530
Učešće stranih banaka,%	74.5	76.1	76.7	76.9	75.4	75.7	86.0	86.0
Aktiva (neto), EUR m	24,545	25,059	26,253	27,993	31,931	34,731	39,177	42,655
Kapital, EUR m	5,074	5,090	5,122	5,631	5,725	6,002	6,098	6,140
Krediti (bruto), EUR m	16,170	16,175	16,442	17,565	19,406	21,111	23,439	25,858
Od čega bruto NPL, EUR m	3,483	3,491	2,800	1,730	1,105	862	871	882
Bruto NPL racio,%	21.5	21.6	17.0	9.8	5.7	4.1	3.7	3.4
Ispravke vrednosti bruto NPLa,%	54.9	62.3	67.8	58.1	60.2	61.5	59.0	57.9
Depoziti, EUR m	15,637	16,523	18,242	19,926	23,115	25,197	28,984	31,821
Profit pre oporezivanja, RUR m	29,0	80,0	172,0	579,8	640,6	575,5	391,9	442,8
CAR,%	20.0	20.9	21.8	22.6	22.3	23.4	22.4	21.7
CET1 racio,%	-	-	-	21.5	21.1	22.3	21.6	21.7
Leveridž,%	-	-	-	10.1	12.6	13.6	12.4	11.5
Racio likvidnosti	2.2	2.1	2.1	2.0	2.0	2.2	2.2	2.2
Racio pokrića likvidnom aktivom,%	-	-	-	239.5	213.3	199.3	211.8	204.8
FX racio,%	3.9	4.4	2.7	2.9	4.5	1.5	1.0	2.1
ROA,%	0.1	0.3	0.7	2.1	2.1	1.7	1.1	1.2
ROE,%	0.6	1.6	3.4	10.6	11.3	9.8	6.5	7.9
Neto kamatna marža,%	4.3	4.3	3.9	3.7	3.6	3.3	3.0	3.0

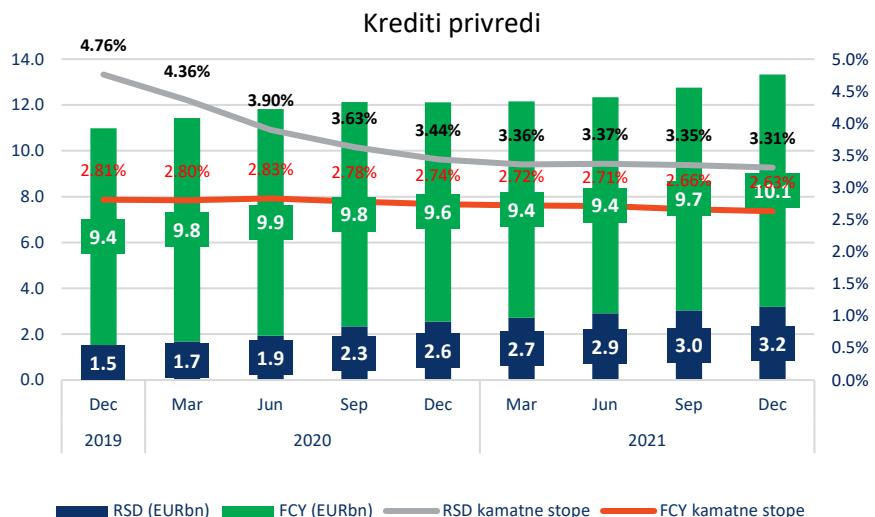
Pokazatelj leveridža u Q3 2021 (11,5%) govori u prilogu visoke solventnosti bankarskog sektora. Pokazatelji likvidnosti su konstantno viši od regulatornog minimuma. Likvidna sredstva činila su 37,5% ukupne aktive bankarskog sektora na kraju novembra 2021. U prilog stabilne strukture finansiranja i uopšte likvidnosti bankarskog sektora govori i odnos kredita i depozita klijenata koji je na kraju novembra 2021 iznosio 84,4%.

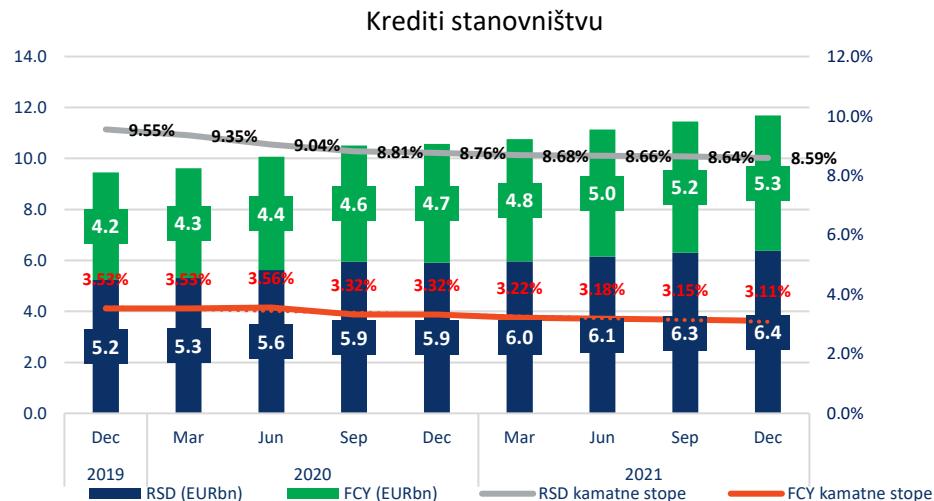
Referentna kamatna stopa je u 2021.godini zadržana na nivou od 1%, najnižem nivou u režimu ciljanja inflacije. Povoljni uslovi finansiranja države i privatnog sektora podržavaju rast kreditne aktivnosti.

Grafikon: Krediti sektoru privrede i sektoru stanovništva; Izvor: NBS

Krediti privredi pokazuju trend rasta u poslednje tri godine. Krediti privredi nastavili su da pružaju značajnu podršku domaćoj kreditnoj aktivnosti i doprinose oporavku ekonomске aktivnosti. Krediti za likvidnost i obrtna sredstva su najzastupljenija kategorija u sektoru privrede, zatim slede investicioni krediti, dok su u sektoru stanovništva najzastupljeniji stambeni krediti.

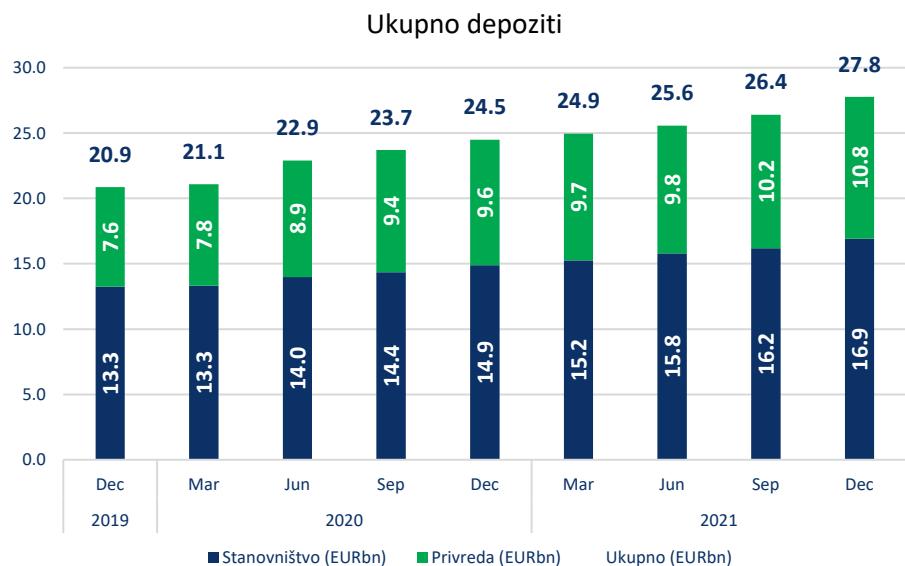
Kamatne stope u 2021. godini u sektoru stanovništva i sektoru privrede nastavile su da padaju kako u lokalnoj tako i stranoj valuti (EUR), kao što je prikazano u grafikonima dole. Ublažavanje monetarne politike u potpunosti se odrazilo na kamatne stope na nove dinarske kredite koje su od početka ciklusa smanjenja referentne kamatne stope zabeležile snažan pad i u novembru 2021. zabeležen je pad od 13,4 pp na kredite privredi i 12,3 pp na kredite stanovništva.

Grafikon: Krediti sektoru privrede - valute i kamatne stope; Izvor: NBS

Grafikon: **Krediti sektoru stanovništva - valute i kamatne stope;** Izvor: NBS

Uprkos istorijski niskim kamataima na depozite, stabilnost depozita stanovništva i privrede je prisutna u strukturi finansiranja, sa udedom od 45% i 29% u ukupnim obavezama na kraju novembra 2021. godine, respektivno.

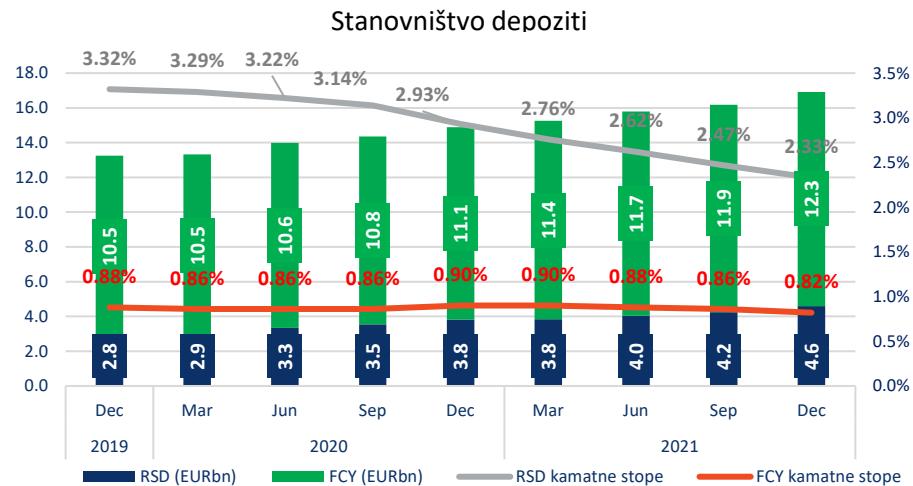

Grafikon: **Depoziti sektor privrede i sektor stanovništva;** Izvor: NBS

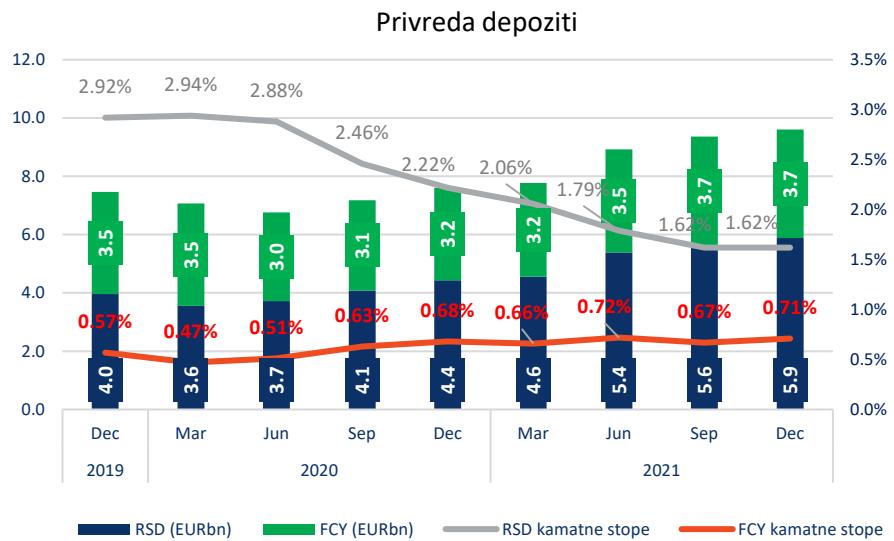
Depoziti stanovništva beleže kontinuiran rast u poslednje tri godine kako u domaćoj tako i u stranoj valuti. U 2021. godini u odnosu na 2020. godinu primetan je rast depozita u lokalnoj valuti od 28%.

Kamatne stope na depozite stanovništva u RSD dostigle su najniži nivo u 2021. godini, dok su kamatne stope u stranoj valuti ujednačene u poslednje 3 godine.

Kamatne stope na depozite privrede u lokalnoj valuti beleže konstantan pad u poslednje 3 godine.

Grafikon: **Depoziti sektor stanovništva – valute i kamatne stope;** Izvor: NBS

Grafikon: **Depoziti sektor privrede – valute i kamatne stope;** Izvor: NBS

2. O Mirabank**2.1. Osnivanje**

Osnivač Mirabank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka), Duingraaf Financial Investments BV, Hoogoorddreef 15, 1101BA Amsterdam, Holandija (u daljem tekstu: Osnivač), dobila je preliminarnu dozvolu za inkorporiranje Banke odlukom Narodne banke Srbije br. IO NBS 32 od dana 18. avgusta 2014.

Narodna banka Srbije izdala je Odluku br. IO NBS 58 od 16. decembra 2014. godine, čime je Banci odobrila dozvolu za rad.

Nakon dobijanja saglasnosti Narodne banke Srbije za akta osnivačke skupštine Banke (Odluka o imenovanju predsednika i članova odbora direktora Banke, Odluke o imenovanju predsednika i članova Upravnog odbora banke, Izvršnog odbora Banke, Odluke o usvajanju Statuta Banke, Odluke o prvom delu emisije Banke, Odluke o usvajanju strategije i poslovne politike Banke), Banka je upisana u Registar privrednih društava na osnovu Odluke Agencije za privredne registre BD 8779/2015 od 05.02.2015.

Osnivač Banke i Banka nisu članovi bankarske grupe. Osnovni kapital Banke je 15 miliona EUR u dinarskoj protivvrednosti; konverzija kapitala izvršena je 6. aprila 2015. godine, nakon otvaranja računa Banke kod Narodne banke Srbije, nakon čega je Banka počela da obavlja svoje poslovanje preko tog računa i platnih transakcija, a istovremeno je pokrenula proces izveštavanja Narodnoj banci Srbije.

Dana 11. maja 2016. godine, uz registraciju u Centralnom registru i Kliringu hartija od vrednosti, kapital Banke se povećao kroz II emisiju akcija u iznosu od 1.840.500 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital (zajedno sa inicijalnom emisijom u iznosu od 1.790.700 hiljada dinara) iznosio 3.631.200 hiljada dinara. Na osnovu Odluke BD 39191/2016 od 16. maja 2016. godine, Agencija za privredne registre završila je registraciju promena / povećanja osnovnog kapitala.

Dana 03. decembra 2021. godine, registracijom u Centralnom registru hartija od vrednosti, povećan je kapital Banke kroz III emisiju akcija u iznosu od 587.797 običnih akcija nominalne vrednosti 1.000 dinara po akciji, nakon čega je ukupan akcijski kapital Banke iznosi 4.218.998 hiljada dinara. Odlukom BD 100464/2021 Agencija za privredne registre je 10. decembra 2021. godine izvršila registraciju promene/povećanja osnovnog kapitala.

Sedište Banke je u Beogradu, u ulici Španskih boraca 1 na Novom Beogradu, a njena delatnost se odvija u jednoj ekspozituri na teritoriji Republike Srbije na istoj adresi.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Banka je imala 40 radnika (na dan 31. decembra 2020. godine bilo je 38 zaposlenih).

Matični broj Banke je 21080608. Poreski identifikacioni broj koji je dodeljen Banci je 108851504.

U toku 2021. godine Banka nije vršila otkup sopstvenih akcija, odnosno udela, niti ih ima.

2.2. Glavni strateški ciljevi

Kao krajnji cilj vizije, menadžment Banke definije glavne strateške ciljeve za naredne tri godine:

Vizija Mirabanke je da postane prepoznatljiv partner od poverenja u ciljnim privrednim granama i centralna tačka ekonomskih odnosa između UAE i Srbije

Fokusiranje - izbor nekoliko privrednih grana u kojima će se izgraditi konkurenčna prednost

Angažman u zajednici - potpuna integracija u odabrane zajednice kako bi se stvorile prilike umesto da se traga za postojećim prilikama

Razvoj jasnog JPP-a (Jedinstvenog Predloga Prodaje)

2.3. Tim

Upravni odbor

Gospodin Fadhel AlAli, *Predsednik Upravnog odbora*

Gospodin Majed Odeh, *Član Upravnog odbora*

Gospodin Mustafa Ghazi Kheriba, *Nezavisni član Upravnog odbora*

Gospodin Murshed Abdo Murshed AlRedaini, *Nezavisni član Upravnog odbora*

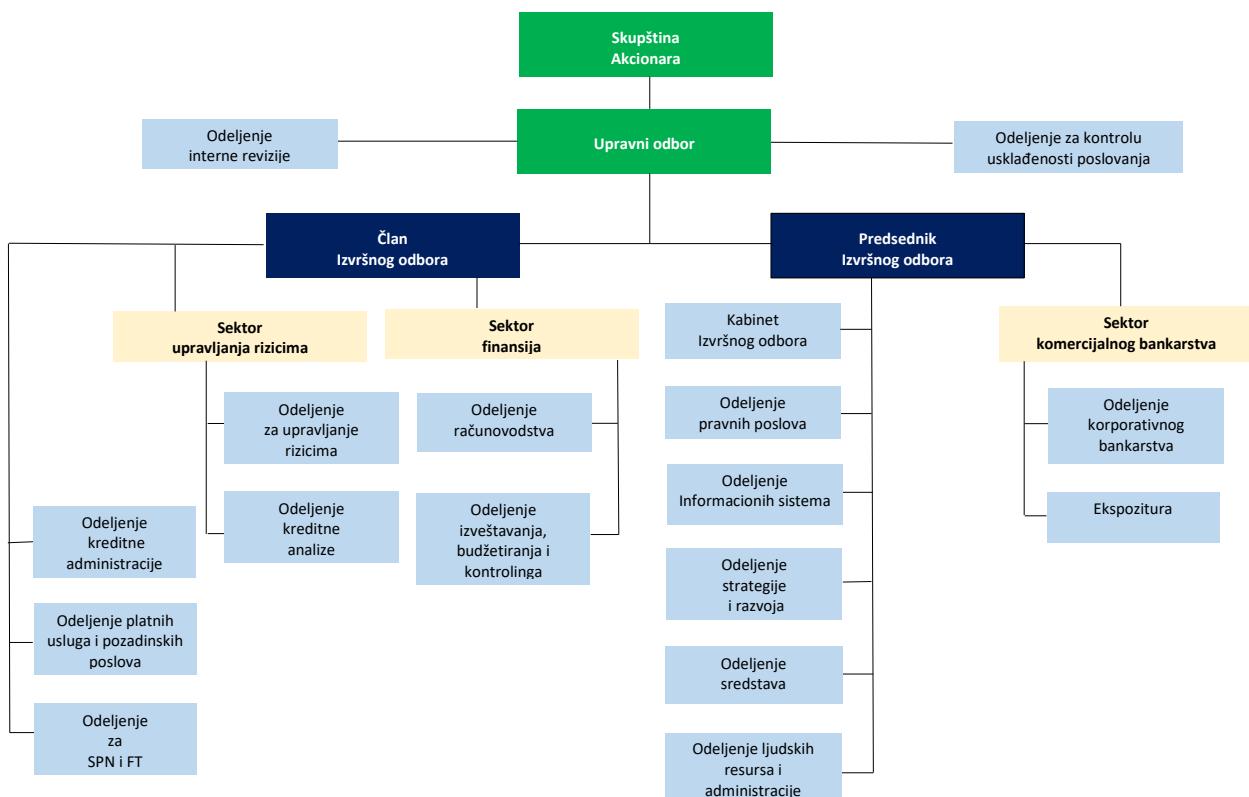
Gospodin Dejan Nikolić, *Nezavisni član Upravnog odbora*

Izvršni odbor

Gospodin Nikola Mihailović, *Predsednik Izvršnog odbora*

Gospođa Mirjana Garapić Zakanyi, *Član Izvršnog odbora*

2.4. Organizaciona struktura

2.5. Ulaganja u održivu životnu sredinu i društvenu odgovornost

Mirabank je posvećena unapređenju životne sredine kroz kontinuiranu digitalizaciju svojih procesa i smanjenje potrošnje resursa u redovnom poslovanju. Jedan od naših glavnih ciljeva u ovoj oblasti je transformacija razmene dokumentacije sa klijentima i trećim licima kako bi se smanjila upotreba štampe i papirnih formi u elektronske obrasce, kako za internu komunikaciju, tako i u razmeni sa klijentima i trećim licima. U slučajevima kada je stampanje na papiru apsolutno neophodno, mi biramo, kad god je to moguće, reciklirani papir umesto standardnog.

Pored toga, jedan od naših poslovnih fokusa je sektor obnovljivih izvora energije, gde je tokom 2021. godine Mirabank nastavila da podržava najveći projekat vetroparka u zemlji i jedan od najvećih u regionu.

2.6. Istraživanje i razvoj

Tokom 2021. godine, Banka je nastavila da istražuje mogućnosti za dalji razvoj fleksibilnih i digitalno izrađenih poslovnih modela u cilju promovisanja efikasnosti, upravljanja rizicima i održivog rasta.

3. Proizvodi i usluge**3.1. Korporativno bankarstvo**

Naš glavni cilj je da pojednostavimo kontakt naših klijenata sa Bankom na način što ćemo im pružiti što jednostavnija i efikasnija rešenja koja zadovoljavaju njihove potrebe na pravovremeni i profesionalan način.

Paleta proizvoda i usluga koje nudimo korporativnim klijentima sastoji se od:

Finansiranja

- Krediti za obrtni kapital
- Investicioni krediti

Usluge upravljanja gotovinom

- Domaća plaćanja
- Međunarodna plaćanja
- Tekući računi
- O / N (prekonoćni) depoziti
- Oročeni depoziti
- Devizni poslovi
- Usluga elektronskog bankarstva

Dokumentarni poslovi

- Garancijska pisma
- Akreditivi

Savetodavne usluge

- M&A savetovanje (savetovanje u domenu spajanja i preuzimanja kompanija)

3.2. Poslovanje sa stanovništvom

Kako je svaki klijent jedinstven, prilagođavamo našu ponudu i uslugu njegovim specifičnim potrebama, uzimajući u obzir sve aspekte. Klijenti vrednuju naš personalizovani pristup, pouzdanost kao partnera i jedinstveno iskustvo koje im pružamo.

Proizvodi i usluge koje se nude klijentima privatnog bankarstva su:

Usluge vođenja računa

- Tekući računi (dinarski i devizni)
- Usluga elektronskog bankarstva
- Usluga mobilnog bankarstva

Depoziti

- Štednja po viđenju
- Oročeni depoziti

4. Naš poslovni fokus 2021-2023

Ciljevi vizije Mirabank 2023 usmereni su na izgradnju ugleda, dokazivanje samoodrživosti i pokazivanje potencijala za dalji rast. Banka nastoji da se razvije u pravcu prepoznatljivosti kao partner od poverenja u odabranim industrijama i ključna tačka ekonomskih odnosa između UAE i Srbije.

Banka ima za cilj da poveća kreditni portfolio, osigura stabilno finansiranje, poboljša marže i razvije aktivnosti upravljanja gotovinom kako bi povećala prihode od provizija.

5. Upravljanje rizicima**5.1. Profil rizika i apetit rizika**

Ključni ciljevi sistema Banke za upravljanje rizicima jeste identifikovanje rizika kojima Banka može biti izložena i usklađivanje njenih poslovnih planova i izloženosti rizicima kao direktnе posledice tih planova sa ciljanim odnosno planiranim rizičnim profilom Banke. Banka teži optimizaciji odluka o preuzimanju rizika u odnosu na očekivani prinos, kao i obezbeđivanje jake i nezavisne kontrolne funkcije unutar Banke, koja može da odgovori na izazove u organizaciji i okruženju, kao i obezbeđivanje da rast obima poslovanja bude adekvatno podržan efikasnom infrastrukturom za upravljanje rizicima.

U svom poslovanju Banka aktivno preuzima rizike i njima upravlja, oslanjajući se na sledeća načela:

- nivo preuzetog rizika je u granicama sklonosti Banke ka riziku i toleranciji prema rizicima;
- svaki rizik mora da bude odobren kroz sistem upravljanja rizicima;
- nagrada iz poslovnog poduhvata treba da nadoknadi rizik u vezi sa tim poduhvatom;
- rizik treba kontinuirano pratiti;
- treba promovisati svest o riziku i jačati kulturu upravljanja rizicima, jer to doprinosi jačanju otpornosti Banke.

Pod rizičnim profilom Banke smatra se procena Banke o strukturi i nivoima svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Poslovna strategija Banke predviđa poslovanje Banke koje nužno utiče i na izlaganje Banke određenom skupu rizika. Ključni rizici kojima je Banka izložena jesu: kreditni rizik, rizik likvidnosti, operativni rizik, kamatni rizik, devizni rizik i ostali rizici. Navedeni rizici su detaljno opisani u Napomenama uz finansijske izveštaje (sekcija: 29 Upravljanje finansijskim rizicima).

Sklonošću Banke ka rizicima smatra se nivo rizika koji Banka namerava da preuzme radi ostvarivanja svoje poslovne strategije i strateških ciljeva. Tolerancija prema rizicima podrazumeva najviši prihvatljivi nivo rizika koji će Banka preuzeti u svom poslovanju.

Sposobnost za preuzimanje rizika zavisi od finansijskog stanja, stanja likvidnosti i kapitala Banke odnosno ograničenja tih faktora. Spremnost Banke za preuzimanje rizika zavisi od gledišta akcionara Banke u pogledu njenog profila i pozicioniranja.

Sklonost Banke ka rizicima utvrđuje se kao funkcija potrebnog propisanog kapitala za sve rizike kojima je izložena, kao i funkcija potrebnog propisanog kapitala za pojedinačne rizike kojima se Banka izlaže. Utvrđena sklonost ka rizicima određuje sposobnost Banke za preuzimanje rizika u svojim poslovnim aktivnostima.

5.2. Problematični krediti i naplata

U svojoj Strategiji upravljanja rizicima Banka je precizirala svoje dugoročne ciljeve u vezi sa visinom rizične aktive. Rizična aktiva Banke su nenaplative izloženosti, u skladu sa definicijom Politike upravljanja kreditnim rizikom Banke, a koja je u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive banaka i vanbilansnih stavki. Banka je odredila osnovna načela upravljanja rizičnom aktivom kao i najveći prihvatljivi nivo rizične aktive.

Na dan 31. decembar 2021. godine, Banka ima tri problematična kredita (NPL). Za period planiranja strategije, nivo problematičnih kredita je planiran na relativno niskom nivou (niži od proseka za bankarski sektor u Srbiji). Ovo predstavlja jedan od ciljeva i najvažnijih principa upravljanja rizičnom aktivom.

Banka koristi širok spektar tehnika upravljanja kreditnim rizikom kako bi održala nivo problematičnih kredita u skladu sa definisanim nivoima, kao što je dobro definisan kreditni proces, robustna kreditna analiza, odobravanje izloženosti prema klijentima u odnosu na njihovu kreditnu sposobnost, strogo praćenje kreditnih izloženosti nakon puštanja kredita, rano otkrivanje pogoršanja klijenata, dobro strukturiran proces naplate, uslovi u pogledu instrumenata kreditne zaštite i dr.

U cilju efektivnog upravljanja rizičnom aktivom, Banka je odredila poziciju u okviru svoje organizacione strukture specijalizovanu za ovu oblast i uvela set internih akata kojima se uređuju aktivnosti i pravila Banke u okviru ovog segmenta. Plan oporavka Banke igra važnu ulogu u ublažavanju rizika koji proizlaze iz rizične aktive Banke, za sve rizike koji nastaju zbog nepovoljnog razvoja poslovanja banke ili spoljnih faktora koji utiču na bankarsko poslovanje.

6. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Tokom 2021. godine virus COVID-19 je nastavio globalno da se širi. Iako je ovo stanje na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja još uvek u toku, nije bilo primetnog uticaja na poslovanje Banke, međutim budući efekti se ne mogu predvideti. Rukovodstvo će nastaviti da prati potencijalni uticaj i preduzimaće dalje mere kako bi ublažilo bilo kakve efekte.

Početkom 2022. godine došlo je do povećane volatilnosti na finansijskim i robnim tržištima zbog eskalacije političkih tenzija u Ukrajini, praćenih međunarodnim sankcijama određenim ruskim kompanijama i pojedincima. Iako je ova situacija još uvek u toku na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja i postoji očekivanje negativnih posledica po privredu uopšte, nije bilo vidljivog uticaja na poslovanje Banke, niti Banka ima značajnu izloženost prema ugroženim državama ili pojedincima koji su pod sankcijama, ali se budući efekti trenutno ne mogu predvideti. Rukovodstvo će nastaviti da prati potencijalni uticaj i preuzeće dalje mere po potrebi za ublažavanje svih mogućih efekata po ovom osnovu.

MIRABANK A.D. BEOGRAD

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU 31. DECEMBAR 2021. GODINE

Nakon završetka izveštajnog perioda nije bilo drugih značajnih događaja koji bi zahtevali korekcije ili obelodanjivanje finansijskih izveštaja Banke za 2021. godinu.

U ime Izvršnog odbora za objavljivanje odobrili i potpisali dana 17. marta 2022. godine

